

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ל'עז'מי
ע'למים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת ראה תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

כני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רכג תוספות

1 **המוכר** את הבית. תני רב יוסף שלשה שמות יש לה יציע צלע ותא – איציע דקרא
2 קאי. דרביע ומתניחין כבר פירש שר יוסף גופיה דהוי בקרא חליה. ויציע דבית
3 המוקדש לא מצניו בשום מקום שיהי עשוי ובין גופיה חלונות. והצלעות – צלע אל צלע –
4 ותכניו בהאי קרא "ולא יהי אדומים בקירות הבית", ובקרא דרביע כתוב "לכלחי אחוז בקירות
5 הבית" – שמע מינה דרצלע יציע חד הוא.

6 **ואיבעית** איתא מהבא כותל ההיכל שש –
7 חגימה לרבינו תם ולרבינו יצחק
8 דבבא דקרא מייתי משנה. דרזי זבנו "היהה ועוד
9 לקרא" בפרק קמא דקדושין (א, ו) ואומר רבינו
10 יצחק: דהתם לא קפיד אלא אלשון "ועוד", אבל
11 הבא דלא קאמר "ועוד" – אתי שפיר. וכענין זה
12 מצניו בכמה מקומות (בבא מצא צב. ב). דבר זה
13 כתוב בתורה דענין שבתאי ונבביא ומשולש בכתובים.
14 וענין במשנה.

15 **והתא** שש – תיבוכה חזירי, דאיתה היתה
16 שש. אבל החתונה לא היתה אלא
17 חמש. כדכתובי "והיציע והחתונה חמש באמה
18 רחבה" וגו'. ונראה דלכך לא נקט החתונה –
19 משום דכנגד החתונה היה כותל ההיכל עבוי
20 שבט. אף על פי שכוהל מוזרחו יש היכל שלא היה
21 בו תאים היה שש עבוי למעלה ולמטה, שאר
22 כתלי ההיכל שדוה בן מגרעתה היו למטה עבין
23 שבט. וכנגד התיבוכה עבוי כש. כי המגרעת היא
24 אמה, ולכך התיבוכה רחבה מן התחתונה אמות.
25 ולכך נקט התיבוכה, משום דנחיא ליה למינקט
26 בכותל היכל מערב שש, כמו שמונה התם בכותל
27 מזרח. ואם היה נקט בתחתונה – היה ערוך
28 למזרח "כותל היכל שבע. והתא חמש", ונחיא ליה
29 למינקט שש במערב כמו במזרח. ועוד נראה
30 לרבינו יצחק: דומגרתות היו בין כותל ההיכל
31 בין בשלשה כותלי התא. ומגרתות היתה חצי
32 אמה מכל צד, והיתה כותל ההיכל לממטה שש
33 ומחצה, וכנגד התיבוכה שש. והשתא נחיא, וכל
34 התאים היו מרובעים. החתונה חמש על חמש,
35 והתיבוכה שש על שש, והצלעות שבע על שבע.
36 הוא דתנן במסכת מדות (פרק רביעי משנה ד) שש
37 החתונה חמש ורובי שש. אמצעות שש
38 ורובי חצי – ומגרתות קיר רובי, לפי שהוא כעין
39 שורה בולטת. דרובי היינו שורה. כדתנן במסכת תמיד (פרק ראשון משנה א) בית גדול היה
40 מוקף רובל של אבן. ומפרש בגמרא ודיינו איצטותא. ועוד יש לפרש: דרביני שני היתה
41 יציע והחתונה שש, והיה חלוק מבית ראשון, כמו שמצניו שדולקין תאים שלעתידי במשכן
42 ודיוקאל, דכתיב דהתם "והחב הצלע ארבע אמות" – הבא נמי שזנאן בין הוי חלוקין מבית
43 ראשון, ומצניא למיזרח דחשיב שפיר למנטה.

לא

44 **ל**
45 החשיב בפני עצמו, ומזבין בחדי ביתו בתמיהה. והלא סתם בור לא היו ארבע אמות רוחב, דבור קצר הוא בור וזהו תשמישתיה לחוד – שעמקימם הם, ותשמישן למים. ובתי תשמישתא
46 לחוד. לפיכך אינו בכלל בית. אף על גב דלא היו ארבע אמות. אבל יציע ובית – היא תשמישתא חזי הוא. מקום דיהא. לא חשיב – ובטל לגבי בית. השאי יציע – תשמישתא
47 שהו לגמרי לשל בית – אמרתה לא מיוזבין לחדי בית. חדר – העושה לשמירת מנומו. ואין דומה התשמיש לשל בית – לא כל שכן? ואמאי איצטרך למיזרח ולמיזניה?
לא

1 **משנה** המוכר את הבית – סתם. היציע – בגמרא מפרש. ואינו בכלל בית. אף על פי
2 שפתחו היציע לתוכו של בית, דאיבא למיזר דכיון דתשמישו לבית מכרו עם
3 הבית, אפילו באיני מוכרו. ולא את את החדר – אף על פי שהוא לפנים מן הבית ופתחו
4 לתוכו, ודריסתה לבית. דכיון דאין תשמישו כשל בית, שאינו עשוי אלא להצניע שם
5 חפציו לשמור, כגון חיבה – הלכך אינו בכלל

6 בית. כגון שיש לו מעקה בוי – הוי חשוב בפני
7 עצמו, ולא בטיל אנב בית. **גמרא אפתא** =
8 אפנטמן. בנין נמוך אצל הבית, מצדו או
9 מאחוריו. בדקא חליה – איהו נמי כמין אפתא
10 סמוך לבית, אלא שעשה חלונות חלונות לנוי,
11 לדרשי בלעז. והיינו לשון חליה – על שם
12 שכלתיו החלול כל סביבה ועשר חלונות. כן
13 סמוך בענין. כל שכן בדקא חליה – דאניו
14 מכוור, דאין תשמישו דומה לתשמישו של בית
15 כלל, כדאניו שדוה לנוי עשוי, ולהקט שם אבל אפתא
16 – שהוא סתום כבית – דמי תשמישו לתשמישו
17 דבית שפי, ומדבבא בכלל בית. היציע החתונה
18 וגו' – שלש דווי זה על גב זה כו', וכל אחת ואחת
19 מרחבת אמה מרחבתה, שבטל שדוה כונסין את
20 הימנה אמה להרשיב ראשי קירות של תקרה
21 המסתפק בין יציע לביעור. כדכתובי "כי מגרעת"
22 והיינו כניסת החומה "נתן לבית סביב לכלחי
23 אחוז בקירות הבית", כלומר, שלא יצטרך לנקוב
24 את קירות הבית לתתוב שם ראשי קורות
25 דכתיב – ביוקאל. הצלעות צלע אל צלע וגו'
26 – ופשטיה דקרא בתאים מיידי. קנה אחי אירך
27 וגו' – היינו שש אמות, שכן מדת הקנה
28 במפרש ביוקאל. ואיציע התיבוכה קאי,
29 דהיינו שש אמות. ואיבעית איתא מהבא –
30 נפקא לן דאן דיינו בנין שאחוריו בית, ודיינו
31 יציע – דקחשיב תא אחורי ההיכל. כותל
32 ההיכל שש בוי – משנה במסכת מדות. דקחשיב
33 אורך ההיכל מן המזרח למערב מאה אמה
34 כותל האולם חמש כו'. ומדקא חשיב תא לכסוף
35 – שמע מינה היינו יציע. כותל ההיכל שש –
36 עובי הכותל שאחוריו בית קדשי הקדשים. והתא
37 שש – כותל של תא. מן המזרח למערב. ובתל
38 התא – כולל מערבי שלו עבוי חמש אמה. בוי

39 **ושיבא** – הא דתנן: לא מוכר את היציע – הוא דאיבא ארבע אמות על ארבע אמות,
40 חשבו בפני עצמו, ואי לא – לא. לא את הבור – סיפא דמתניתין דהמוכר את הבית לא
41 מוכר את היציע היא. וקאמר דגם את הבור ואת החדות אינו בכלל בית. בור – בחפירה,
42 דות – בבנין. אף על פי שכתב לו – "חיה זה אני מוכר לך ועמקה רוממה". ולא אתא
43 לרבינו אלא עליות ומעקה וקרקעית הבית, שאם רצה מוכר לחפר תחת הבית – לוקח
44 מעקב עליו. חייב נמי – בני בור ודוה, אי הוי ארבע אמות – אינו מוכר, ואי לא – לא
45 חשיב בפני עצמו, ומזבין בחדי ביתו בתמיהה. והלא סתם בור לא היו ארבע אמות רוחב, דבור קצר הוא בור וזהו תשמישתיה לחוד – שעמקימם הם, ותשמישן למים. ובתי תשמישתא
46 לחוד. לפיכך אינו בכלל בית. אף על גב דלא היו ארבע אמות. אבל יציע ובית – היא תשמישתא חזי הוא. מקום דיהא. לא חשיב – ובטל לגבי בית. השאי יציע – תשמישתא
47 שהו לגמרי לשל בית – אמרתה לא מיוזבין לחדי בית. חדר – העושה לשמירת מנומו. ואין דומה התשמיש לשל בית – לא כל שכן? ואמאי איצטרך למיזרח ולמיזניה?
לא

1 לא עריבא אף על גב דמצר ליה מצרים אבראי - ומספק לרבינו יצחק בריע, אי אמרין
2 נמי מצרים הרחוב, כל משמרו יתירא, או שנתא וקמא בחור, דהשמיש אחרינא הוא
3 הוא - קא משמע לן מיתוהין דלא מוכר אלא בית, והאי דמצר לחור, ומכרם ביתו
4 אלא דקרו לה לבירה נמי בית - פירש רבינו יצחק בן מאיר, אלא דכולי עלמא,
5 משמרוהין בני סתם - כל הבירה
6 משמע, ומשורוהין הוסיפו בית אחד בלא בית -

7 לא עריבא - למיתני לא מוכר את החור, אלא דמצר לו מוכר ללוקח בשטר מכירה
8 מעריבא היינוניש שחון לחור. דלסקא דתתן אמיתא מוכר את החור, שדרי בתוך המכרם
9 הוא - קא משמע לן מיתוהין דלא מוכר אלא בית, והאי דמצר לחור, ומכרם ביתו
10 של פלוני מן המעריב - מצרים הרחוב לו, ברוב נתמן - שלא דיע לפרש ולומר "חור
11 שלי היא מעריבו של בית", דאין זה מצר
12 הניכר לאנשי תורה, והלכת כב מצרים
13 הניכרים. כבירה נחלה - בית גדול הוא,
14 ופתוחו לו בתים סביבותיו, ואין חבירה עשייה
15 להשמש אלא לשיבה והולך בני הבתים.
16 והכל בית אחד הוא, כדכתיב "ובכירה אשר
17 הכביתה" (דברי הימים א טו), המוכר בית
18 לתביו - וכגון שהיה עומד באחד מבתי
19 האמר לו "בית זה הוא מוכר לך", כוליה
20 ובין ליה - ובתו לוביא דקרו לבית בית
21 ולבירה בירה, אלא כולה ביהוה מקריא בית -
22 איתו בית ובין ליה, וקנה הכל, דאיבא דקרו
23 לבית - ששבירה בית, ולבירה עצמה קרו בירה,
24 מהו דתיבא - כיון דמצר ליה מיצרי ברא, ו
25 וכולה מקריא בית - כולה ובין ליה, קא משמע
26 לן - בר נתמן, אלא מביה חבין, משום דהוה
27 ליה למכבא - למכור: וזלי שירית בובני אלן
28 שבתור איכבה המצרים קרמי כלום", שדרי כך
29 תיקו חכמים לבתוב, ששביל שיש בני אדם
30 משורוהין המצרים בשטר המכירה, ואינם
31 מוכרים כל מה שבתוך המצרים, ואידו לא כתב
32 ליה, שמע מינה כו, בקצעה נחלה - שיש בה
33 שדות הרבה וכו' שלו, וכגון שהיה עומד באחד
34 מן השדות, ואמר לו "שדו זו אינא מוכר לך",
35 והדמים מתיקונין ליכא למעמי, לא בגי בירה
36 ולא גבי בקעה, דהא אן אתנא לקרקעות.
37 וצריבא - לאשמעינן בגי בירה ובקעה
38 דמצרים הרחוב לו, משום דהא תשימא לחוד
39 ביה - בית וביה אן תשימשן שדה, לפיכך אן
40 כיר, בכלל בית, ואמרין מצרים הרחוב לו.
41 אבל שדות שבקעה, שחלכו עומד הרחוב -
42 אלא דכולה ובין, דבקעה בכלל שדה, דלא הוה
43 ליה לשימא - לחוד, דלא עדי ומוכר היאך
44 ימצא שדה אחת בתן שדותיה, והוא הדין
45 לרחוב מצרים, ולבתוב שדה ראובן מן המזרח
46 ושדה שמעון מן המערב, וכן לכל איבע
47 רוחות, אבל בגי בירה, עשייה בנינן משוהין זה
48 מהו בין ברחוב בין בגובה ועובי
49 הכתלים, והיה יכול למצור ולכתוב אותו בית
50 עשירין וכן מנזרח, וכן לכל רוח ורחו, ומאלא
51 עשה כן, איכא למשמר דכולה ובין - עריבא,
52 כמאן ריב נתמן אמי רב בר אבון - דמנשם
53 דסביבא ליה דארמירין בעלמא מצרים הרחוב לו,
54 הלכת תקנו לבתוב כן, דלא לישען מוכר
55 'מצרים הרחוב', ופסידי לוקח, איצטרי יבין
56 חייא - שקנה מרבי חייא, ארעא לשון יחיד
57 אלא ליה, וישול ללוקח תפוחתה שבתתן, די
58 בעל העשר על התחננה, ומפרש גמא ואולי
59 יוא אמר ליה - אחתהוה, ארעא -
60 מוכנבא כר, בוכתני - גנות, ופריסי = כרמינס
61 יחיא - כל הקרקעות קרוין כן, ואי

1 לא עריבא אף על גב דמצר ליה מצרי אבראי,
2 נמי מצרים הרחוב, כל משמרו יתירא, או שנתא וקמא בחור, דהשמיש אחרינא הוא
3 הוא - קא משמע לן מיתוהין דלא מוכר אלא בית, והאי דמצר לחור, ומכרם ביתו
4 אלא דקרו לה לבירה נמי בית - פירש רבינו יצחק בן מאיר, אלא דכולי עלמא,
5 משמרוהין בני סתם - כל הבירה
6 משמע, ומשורוהין הוסיפו בית אחד בלא בית -
7 עריבין לפרש ולומר: בית אחד בלא בירה - אי
8 אמר, אם כן, אפילו לא מצר מצרים היינוניש
9 כולה ובין ליה, ומתוך לשון הקונטרס משמע נמי
10 שרעה לפרש כן, ולפירוש זה, הא דכתיב בכל
11 הספרים 'לבירה נמי בית', היינו: כמו ששורין
12 לבירה ביה - קרוין נמי לבירה בית, וקשה
13 לרבינו יצחק: דאם כן הוה ליה לשני: לא עריבא
14 דקרו נמי לבית בית, וקרו כולי עלמא לבית בית,
15 ולבירה בית, ואמאי אינטוהין למינה: דאיכא
16 דקרו לבירה בירה, פירושה: ולא בית, ואיכא נמי
17 דקרו לבית בית, ונתא קרו לבירה דהכי
18 פירושה: ואלא דקרו לבירה נמי בית, כמו ששורין
19 לבית בית - מוכר ובין ליה, ודאי דמצר לו מצרים
20 היינוניש, ובתרי גוה משני ולא כולי עלמא קרו
21 לבירה בית, אלא איבא דקרו לבירה ביה ולא
22 בית, שמע מינה שדרי שיש - ואם תנא:
23 תינא דהמים מתידיעם, כדאמר רבי יוחנן גבי
24 מוכר לו את המצב, 'במכירתו את הפסח' (בבא
25 בתרא ע"ב, ה) הדבר ידוע שאין המצור שוה מתאים
26 בו - וכפי נמי: נמיא: הדבר ידוע שאין הבית שוה
27 כל כך, אלא כל הבירה קאמר ויש לומר: דהא
28 כרבנן דרבי יוחנן, דאמרי: כיון דמתיב אבא
29 הדייא דרשי המוכר פירוה' (לקמן ע"ב, א) דפריך:
30 ותיזוי, אי ימי רדיא לרדיא - מנש כשבניעם שיש
31 בעוהר השם, ועוד אמר רבינו יוחנן: דמשמע
32 אתיא אפילו כרבי יוחנן, דגבי קרקע לא שייכא
33 הודעת דמי, דפעמים קנה אדם קרקע הרבה
34 יותר ממה שצא, שיה כדאמר פסקי מי שיה
35 נשיר (בבבא בתרא ע"ב), והוא ברבא דרבי מוסק כן
36 אלפא וכו', ר' הוה ליה תרי אפתי, וכן חדא בתוש
37 מאה חדא איתא בתוש מאה, אתא בעל חוב וטרפה
38 לחזא מתיבא, חדא אן טריף לאדרי, שקל אטרפא
39 וזי, ואמר ליה: אי שדא לך באלפא וזא - לדי,
40 ואי לא - שקל אלפא וזי ואיטלק, ומה שפירש
41 רבינו שמואל רלא שייך בקרקע הודעת דמיס,
42 משום דאן אתנא הקרקעות - אן נראה לרבינו
43 יצחק, דהא בשביל ששהו יותר, דהא
44 הקדשות ועבדים נמי אן לרם אתנא אהרית
45 הבתוב וכו', ושייך שפיה הודעת דמיס, ועוד דהא
46 ביטול מקח ש' לון, **ארעא** -
47 הוא דאמר 'בישואלי' (בבא מציעא ק"ג, א) ואי
48 דא משאל מרא לחבירה למרפס ביה פרסי
49 - דפק ביה כל פרסי דאית ליה, ולא אמר:
50 'פרסי' תרתי משמע דהם דרך הוא שמשאל לו
51 לל מה שצריך, בלא הבא, בשביל שימכר אדם
52 שיש שדות - ולא מוכר כל השדות, ויש מפרשים
53 דהמים די משאל על החתונה, דישאל מוזיקוס
54 אלב הבא - די לוקח על החתונה, שדמוכר
55 מוזיקוס, ואן נראה לרבינו יצחק, דהמים נמי, הואיל
56 וסופה לחזור בעליה - הוי משאל מוזיקוס
57 כדאמר רב נתמן (שם ק"ב, ב) קרקע בחוקת בעליה עומדה, והואיל וסופה לחזור לבעליה, ואין לומר דיש לחלק בין קרקע למטלטלין, דאין חוקת השוכר חשובה בקרקע כמו במטלטלין,
58 דאשכחן (בבא בתרא ע"ב, א) בגי מוכר שור לחבירו ונמצא נגזר, דאליה ברה מוזיקוס מבעות ענה, אף על פי שתחלה היה של לוקח, ולא אמרין בחוקת בעלים דרשאוניש ומינא, דאן נראה
59 כדלעיל, דהא מיירי דהם רב נתמן אפילו בר סוף החדש שנגמרה חוקתו שור דהו, אפילו הוי מוכרן בחוקת בעלים, כן, ול' דהמבדיל' (בבא מציעא ק"ג, א) מלוה אדם וזה אומר שלש -
60 פירות בחוקת אוביכלי, אלא למוכרן בחוקת בעליה אף על פי שפחותיה ברה אבלן מלוה - אם כן לא יטעמא מוזיקוס קרקע ענה, אלא משום וסופה לחזור, ורבינו
61 יצחק בן מאיר מחלק בין 'פרדיסי' ל'ארעא', והבי נמי אי אמר 'מקרקעי' - הוי אמר כל הקרקעות שיש לו, כדמוכח לקמן ב'מי שמכר' (בבא, ה).

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכז תוספות

1 **ואי אמר** ליה נכסי אפילו בתי ועקדי – אבל מטלטלי לא. עד דאמר ליה 'כל נכסיה',
2 **מצי** לו – המוכר שדה לחבירו בשטר המכירה, מצר מערבי ארך מאה אמה, ומצר
3 מורדו כנגד קצר ומשטל אמה. שלא הגיע אלא עד חצי השדה, ומצר של צפון ודרום
4 מימין ושטמל מן המורה עד המערב, כזה **אלא** כנגד הקצר – כנגד מצר מורדו
5 יקנה, ודינו חצי השדה, ומצר מערבי שהוא
6 ארוך – מצרים הרוחב לו, ומצר שלם הוצרך 1
7 לכתוב בשטר. ויקנה כנגד ראש תוך – כלומר, 2
8 הא איכא למיזר ודוקא כתב לו מצר מערב 3
9 ארוך ומצר מורד קצר, היינו כדי לקנות מצר 4
10 מערב מאה אמה באורך המצר, ומצר מורד 5
11 המשים אמה. והכי דמי – כגון שיקנה כל 6
12 השדה באלכסון, כנגד ראשי השורות של מורד 7
13 ומערב, כזה; ופודה רב – מקמי דאישתוק. 8
14 אבל כזה דאישתוק – אודי בתירוהו, היה 9
15 **דיאבא** מצר ראובן ושמעון מורה ומצר לוי 10
16 ויהודה כנגד כמערב – ורוחב השדה מאה 11
17 אמה, והיו מצר לוי כנגד ראובן ומשים אמה 12
18 וכן מצר יהודה כנגד שמעון ומשים אמה, וכתב 13
19 לו בשטר: מצר ראובן ושמעון מן המורה, ומצר 14
20 יהודה מן המערב, ודינו מצר מערבי קצת, ולוי 15
21 **אחורי** – הבא מורה רב דיקנה כנגד ראש תור. **הא** היה בעי מוכר להקנות כנגד 16
22 הקצר – הכי היה ליה למיכתב, ושמעון כנגד (חצי) יהודה, כלומר, מצר מורדו שהוא 17
23 ארוך וקנה אלא יהודה כנגד שמעון, ודינו חצי השדה, ומרלא כתב הכי – שמע 18
24 מנה כנגד ראש תור קאמי ליה. אבל לעיל במלתיה דרב מיידי כגון ראובן ושמעון 19
25 מצר מורדו, ויהודה מצר מערב כנגד שניה, וכתב לו: יהודה מצר מערב ושמעון מצר 20
26 מורדו, ודינו אחד ארוך ואחד קצר – הם לא קנה אלא כנגד הקצר, דבעל כרחך מצר 21
27 מערב הרוחב לו, שלא יכול לפרש "ושמעון מצר חצי יהודה" כי, הבא, שאין כוחבין חצי 22
28 מצר, והוצרך לכתוב מצר שלם. ראה הדבי גרסין: מדרה ליה למיכתב ראובן כנגד 23
29 לוי, ודמשמע שמצר לו מצר ראובן ושמעון ארוך, ומצר לוי הוא הקצר. אבל יהודה 24
30 אל הוכיז. ונראין מן הדברים להעמיד החסרון של מצר ביהודה הארוך, ובפירוש רבי 25
31 הנגאל ממונא מדרה ליה למיכתב מצר לוי כנגד מצר ראובן, וכיוצא בו מצר 26
32 יהודה כנגד מצר שמעון, ומשם יש ללמוד שכתוב בספרים שלחן: מדרה ליה למיכתב 27
33 לוי כנגד ראובן ולא כתב בו, וכן עיקר. **מצר** ראובן מורה ומערב בו – המוכר שדה 28
34 לחבירו הוצה לכתוב מעריה, ויש לשכנו ראובן שתי שדות אחת במורה אחת במערב 29
35 (ולשמעון שכנו שתי שדות אחת בצפון ואחת בדרום) – לא יכתוב לו אותם "שדה 30
36 זו שאני מוכר לך הרי היא בתוך שדות ראובן ושמעון, דאתי למיפילג ליה באלכסון 31
37 כזה ומצא שנטול אלע מצר ושמעון, אבל בשכמות – מצר ראובן ארוך ורחק, 32
38 ומצר שמעון רחוק ורחק – דרי ארבע רוחות, וכל שכן אם יכתוב לו בפירוש "מצר 33
39 ראובן מורה ומערב, מצר שמעון צפון ודרום" – דשפיר דמי. **סיים** לו את הקירנות – 34
40 לשון סימן. שהיו שדות הרבה של בני אדם מקיפין אותן, ולא כתב אלא ארבע שדות של 35
41 ארבע קרנות השדה, אבל אריכה ורחבה לא מצר כלל. מן אמרינן: אין דרך למכור קרנות 36
42 השדה, כגון כל השדה שבתוך הקרנות רב לו, ומשום הכי סיים לו קרנותיו, או דלמא 37
43 לא מוכר לו אלא תלם באלכסון מקרן לקרן, שתי וערב כזה**בפני** **גאם** – אות יזניה, 38
44 ודומה לכף. כגון שמצר לו מצר דרומית מרחית וקרן צפונית מערבית, ומצא שמצר 39
45 תחלת כל רוח כזה (ואם לא תמצא לומר גבי סיים לו את הקירנות דלא קנה אלא כנגד 40
46 הקרנות – היינו משום דרמה לא סיים את הרוחות, אבל הבא בשטר תחלת כל הרוחות 41
47 – כמי שמצר את כולן דמי, וקנה הכל. או דלמא לא קנה אלא באלכסון, כזה (ב) 42
48 **בסיונין**

1 **ואי אמר** ליה נכסי אפילו בתים ועבדים – אבל מטלטלי לא. ואף על גב דאמר ב"מי שנת'
2 (בבא בתרא ק"ב, ג): 'כל נכסי לפנינו', ולמאן איקריו נכסי – לשון 'נכסיה' שאנו,
3 ודמשמע רבינו יוחנן נכסיה. אבל אין לחלק משום דהתם אמר 'כל נכסי', דאם כן
4 היה ליה לחלק תלם כדמחלק הותם מן 'מטלטלי' ל'כיל מטלטלי', ועוד שי לומר: הותם
5 מיידי במותה, דבעין ופני חתן, קצת אמה. במכר.
6 **מצר** – אחד ארוך ומצר אחד קצר – ומיידי
7 שמצר לכל ארבע רוחות, כדפירש הקונטרס. דאי
8 לא מצר אלא מורד ומערב לא מצר צפון ודרום
9 – אם כן היכי קאמר ליה רב אסי: וניקי כנגד
10 ראש תור? אדרבה, הוה ליה למפוך דלא ליקני
11 אלא תלם אחד במורד ותלם אחד במערב, דהא
12 איח ליה לרב אסי לקנות במצר לו מצר ראשון
13 ושני ושלישי, ומצר רביעי לא מצר לו – דלא קנה
14 אלא תלם אחד עד פני כולו. ולא השקשה רביעי
15 ימחק לפירוש הקונטרס. או מרעבב רוחות מצר לו
16 אמאי לא קנה אלא כנגד הקצר, דאם כן אמאי
17 מצר לו מצר רביעין לאו פירכא דבי? דמעיק
18 למימור: מצרים הרוחב לו. **ומורה** רב – פירש
19 בקונטרס: קודם ששתוק, ממשע בדשתק מורה
20 ליה. אף על גב דלמקנן (עמוד ב) שחק (רבא) וצריך
21 להיות: רבה) לאביי אף על גב דהוה דלא ליה, אלא שלא חש להשבו – הבא ליכא למימר
22 הכי, כדתב רבא רב אסי חזו כמו תלמיד חבר לרב, כדאמרין (סתהורין ב, ה) ולסתריה לא
23 חזו צריכי. וברוב מקומות רב מודה חששתק ליה, כפר קמא דרבא קמא (יא, א) ובי אן
24 שנוין לא לגב לא מנא, וקאמינן אדרבה. למדרש ליה רב כהנא רב אסי לרב רבא, וכן
25 ושתיק – שמע מינה שמין, ולא אמר להו דשתיקו משום דלא חש להשיבו. ובפרק קמא דביצה
26 (ה, א) גבי אפרוח שנולד ביום טוב, דאמר ליה רב כהנא רב אסי לרב: ויח ביה בן זה לעול
27 שנולד מן הטרהפא ושתיק רב. אמר רב יוסף: מאי טעמא שתיק רב? ליה לומר: הואיל ומוכן
28 אמר אבנו לבלבלי, וכן בי'איוחו נשך' (בבא מציעא ט"ג, א) גבי ספניה, אמר רב: אנרא אנפרא.
29 אמרו ליה רב כהנא רב אסי לרב: אי אנרא לא פנרא, אי פנרא לא אנרא. שתיק רב. אמר
30 רב ששת: מאי טעמא שתיק רב? לא שמע ליה את דתינאי בו. ושמע בכל תהו, ולא פנאי
31 שלא חש להשיבו שתק, אלא מפני שזוהר.

1 **מדרה** ליה למיכתב מצר שמעון כנגד יהודה – פירוש: כנגד יהודה לבר, ולא הוה ליה
2 למיכתב ראובן, ומיכתב ראובן – שמע מנה כנגד ראש תור קאמר ליה. וניסא
3 זו אינה נראה, דלמה ליה למיעקט כתיבא גונא, והשתא רגל לוי? יהודה היה לו לרלג,
4 שהוא ארוין לכך גריס רשב"ם: מדרה ליה למיכתב ראובן כנגד לוי, והשתא רגל יהודה.
5 ומכל מקום קשיא לרבינו תם, דהכי הוה ליה למימר: מרלא הוה ליה למיכתב שמעון
6 וכתב – שמע מינה כנגד ראש תור קאמר ליה. ונראה לרבינו תם גריסא ראשונה, ולא
7 קאי אעיקר מילתיה דרב, דקאמר לא קנה אלא קצר – דאם כן הוה ליה למימור: "מצר
8 מרלא הוה ליה למיכתב ראובן, אלא קאי ארויק, דבי דהכי ארשתי, דלא קנה אלא
9 כנגד הקצר – הכי נמי אם מצר ראובן ושמעון מצר מורדו, ומצר לוי חצי שדה מצר
10 מערב, ואצל לוי קרקע עולם – דמורה רב הקנה כנגד הארוך, כיון שלא מצא מנה למצור.
11 ואחא קרינן, דהיכא דמצא למצור, כגון לוי ויהודה מן המערב – מודה רב דלא קנה
12 כנגד הארוך און דלג יהודה. וגרסינן: מדרה ליה למיכתב יהודה כנגד שמעון, דאי גרסינן
13 שמעון כנגד יהודה הלשון דחוק, ופירושו מנומנם, דלא קאי אדברי רב אלא ארויק, ואין
14 להקשות: אמאי לא קאמר גמרא משה רב אעיקר בריה, כדפירש הקונטרס? ולמאן מרלא
15 הוה ליה למיכתב בי גאמא, דאשיתא אלא מרדא לפרש ליה, דפשיטא ולא אמר הבא קנה אלא
16 אלא כנגד הקצר, ודיאי לא מצר לו מין שמעון כתבם, ולא הוצרך לפרש אלא אמאי
17 לא קנה כנגד הארוך, כיון שמצר לו מין שמעון.
18

19 **מצר** ראובן לרוחין תרין – אף על פי שאם היה כותב לו קרקע שבין שדות ראובן ובין שדות שמעון לא היה שדות ראובן ושמעון
20 (בויות). ומיזדו קאמר דקנה באלכסון מקרן לקרן, ודיאי אין שדות שמעון וראובן בויות. **בפני** גאם – פירש רבינו יצחק: מורה ודרום. ודינו משותף רוחות. וקשה לפירוש: דאם
21 כן, אמאי צריך למיכתב לעיל 'מצר ראובן לרוחין תרין ומצר שמעון לרוחין תרין' אי קני במין גאם ופירושו הקונטרס נראה עיקר.

1 **איתמר** לוי גיסא ואיתמר להאי גיסא שורא - אף על גב דבעלמא בכל דכתי, אמרין:
 2 דומיא מחבירי עליו ראיא ואוקי מונא בחוקת מריה, בין דיכא דמספק עשבורא חכי
 3 דהו, כעל לוק (כ.ג. מ. דאמר) דיכא חדי למו ואיכא חדי למו - וכיכא וקיימא ארעא
 4 תיקום, בין מספק לן ברינא, כחדייא דסוק "האבעל" (בבא מציעא קט, ב.) דמוקי שמואל
 5 למיתוין בן אבאף לוא ששבר מוחין בארעא

1 כסיוונין מוח - כגון שהיו מקיפין אותו שמונה בני אדם, שנים לכל רוח ראובן
 2 ושבעה מן המזרח, לוי והודה מן הצפון, יששכר ויהווא מן המערב, יוסף ונחמיה מן
 3 הדרום, וכתב ראובן מער מודה לוי מער צפון, יששכר מער מערב, יוסף מער דרום.
 4 אם תמצא לומר כמין גאם לא קנה אבל באכלסן - היינו משום דדרך למכור הלם
 5 אחד בין שני שורות אבל אין דרך למכור

6 החדשי, לכך הילוקו, דמספק אי לי תפוס לשון
 7 ראשון או אחרון, אבל בא בחלתא החדש - מלז
 8 למשכרי, בסוף החדש - כולו לשובר, דחבויס
 9 מחבירי עליו הדייא, אלמא שכוני נראה לחבויס
 10 עלושת שורא, ובגי קדשה בעשרים ותן לה
 11 שלשים עשומין, פריק "מי שנות" (בבא בתרא
 12 קמה, א.) דמספק אל לרבי נסי אי דוקשי
 13 לטיבעין ויתנו אי לאו, ואין מונה לה בבסך
 14 כותבה מספק דוקשין אלמא מחבירי, היינו חולקין,
 15 ולא בעי למצמר דומיא מחבירי עליו הדייא, אף
 16 על גב דמסתמא לא כח סמוכומ, לדת הלכתא
 17 הכי, ועד, דאוקי שמואל מתינוחין דסוק "השואל"
 18 דאיידי בר רבי יוסי בגי באומצא חדשי, היינו
 19 כרבנן שדמיין, וכן לרב אסי פריק קמא דבבא
 20 קמא (ט, א) גבי אחין שחלקו ובעל חוב וטרף
 21 חלקו של אחד מהן, דאמרין נוטל רביע בקרקע
 22 בר - דמספק איהו אי כורשיס אי בלקחות דמו,
 23 חולקין, ולמא אמר דומיא מחבירי עליו הדייא,
 24 ובייש נחליק (בבא בתרא קד, ב.) נמי, גבי כבור
 25 שאינו נוטל פי שנים מנולה, הדה לה ראי,
 26 ובגולה עשמו אמר התי (קד, א) דפלוני מיש
 27 דומיא מחבירי עליו הדייא, דמספק לן אי
 28 גמר ומשכרנא בכסוי כל כך שידא אבוי מחוקי כדי
 29 שטול פרט פי שנים, או לא, וחולקיס מספקאי, וכן
 30 (בבא מציעא פג, א.) דדרו באבא ואיתבר -
 31 משלם פלגא, מאי טעמא, נפש לחד חוטר לחרי
 32 - קרוב לפשיעה רקוב לאתס, בכל אלו היה
 33 נראה לחבויס שחילוקו, ודיכא דלא מפרש גמרא
 34 מרז - איתן לן מבלעל דומיא מחבירי עליו
 35 הדייא, ודיכא דלא איתמר הלכתא לא כמור ולא
 36 כמור, וסבירא ליה לרזין חור מתינוחיה ועבר - ונמי
 37 דעבד עבד, דהכי באר פריק "האבעל" (בבא מציעא
 38 שבטותי מות ב.) השתא דלא איתמר לא כמור
 39 ויא, למר, ועבד כמור - עבר, ועבד כמור - עבד,
 40 ויא מספק דאיהו כמאן הלכתא - דומיא
 41 מחבירי עליו הדייא, ו**ויא** לדתו שני
 42 דרכת בהו פלגא דאית לי בארעא פלגא -
 43 כלומר, הוה מנכין פלגא, פלגא בארעא דאית לי
 44 ריבאע - הוה חזק פלגא אונור ריבאע

1 **בסיוונין מהו? תיקו. מצר לו מצר ראשון ומצר שני**
 2 **ומצר שלישי, ומצר רביעי לא מצר לו - אָמַר רב: קנה**
 3 **הכל חוץ ממצר רביעי, ושמואל אמר: אפילו מצר**
 4 **רביעי, ורב אסי אמי: לא קנה אלא תלם אחד על פני**
 5 **כולהו; סבר לה פרה, דאמר: שירי שירי, ומדשיר**
 6 **המצר - שירי נמי בכלהו. אמר רבא, הלכתא: קנה**
 7 **הכל חוץ ממצר רביעי, ולא אפילו אלא דלם מבלע,**
 8 **אבל מבלע - קני, וכו' לא מבלע נמי - ולא אמרן אלא**
 9 **דיאפא עליה ריבא דדיקלא, והיו תשעת קבין, אבל**
 10 **ליבא עליה ריבא דדיקלא, ולא היו תשעת קבין -**
 11 **קנה. מפלל דכי מובלע, אף על גב דדיאפא עליה ריבא**
 12 **דיקלא והיו תשעת קבין - קנה. איפא דאמר: אמר**
 13 **רבא, הלכתא: קנה הכל, ואפילו מצר רביעי, ולא אמרן**
 14 **אפא דמבלע, אבל לא מבלע - לא קני, וכו' מבלע נמי**
 15 **לא אמרן אלא דליבא עליה ריבא דדיקלא, ולא היו**
 16 **תשעת קבין, אבל איפא עליה ריבא דדיקלא והיו**
 17 **תשעת קבין - לא קנה. מפלל דכי לא מובלע, אף על**
 18 **גב דליבא עליה ריבא דדיקלא, ולא היו תשעת קבין**
 19 **לא קני. שמעוין מתווייהו לישני דרבא, דבשעת קבין**
 20 **שירי ולא מרז, ושמעוין נמי, דהשתא דמבלע, וליבא**
 21 **עליה ריבא דדיקלא, ולא היו תשעת קבין - קנה; לא**
 22 **מבלע, ואיפא עליה ריבא דדיקלא, והיו תשעת קבין**
 23 **לא קנה; מבלע ואיפא עליה, לא מבלע וליבא עליה**
 24 **איתמר לה להאי גיסא ואיתמר לה להאי גיסא, שורא**
 25 **דייני, אמר רבה: "פלגא דאית לי בארעא" - פלגא**
 26 **"פלגא בארעא דאית לי" - ריבאע, אמר ליה אבוי:**
 27 **מאי שנא הכי ויבאי שנא הכי? אישתקו, אמר אבוי:**
 28 **אנא סברי, מדיאשתקו קבולי קבלה; ולא היא, חוניה**
 29 **הנהו שטרין דנפקי מבי מר, וכתובי בהו הכי: "פלגא**
 30 **דאית לי בארעא" - פלגא, פלגא בארעא דאית לי" -**
 31 **ריבאע, ואמר רבה: "מצר ארעא דמינה פלגא" -**
 32 **פלגא, "מצר ארעא דמינה פסקא" - תשעת קבין, אמר**

1 **ליה אבוי: מאי שני הכי ויבאי שנא הכי? אישתקו, סבור מינה: אודי ואודי פלגא,**
 2 **ולא**

1 קנה מבלל דכי לא מובלע אף על גב דליבא עליה בר לא קני, הכי גרסין לה - והכי פירשא: מדאוקמה רבא להאי "אפילו מצר רביעי" בתרתי לשיבטא, בדמבלע וליבא עליה
 2 מבלל דאי לא מובלע, אף על גב דליבא עליה בר לא - אף קנה, משום דיכא דאית ליה ריעותא, וקפסיק גמרא: שבעין כותרי לישני דרבא, וכו' אף על גב דפליגי בקרקע,
 3 בתבי מידא לא פליגי, וכו' בארעא לא שירי אלא מנצר רביעי, ודיכא כרכ. ודיכא מובלע וליבא עליה - קנה, דיכא חרתי לשיבטא, ודיכא דלא מובלע וליבא עליה
 4 בר - לא קנה, דאית חרתי ליעותא, מבלע ואיבא עליה, אי נמי לא מבלע וליבא עליה, היינו חייב לשיבטא וחדא ליעותא - אמר רבא, וליבא עליה
 5 ללישא קמא - קנה, ללישא בתרא - לא קנה, וקפסיק גמרא: שורא דייני - השלכת הדיין, מארז דמספק לן - קני, ועבדי שורא, לכל לפי חבין, שירא הדיין יכירז ומנכר,
 6 עינא פו רעה, היא אומר דעתם, ומידה, בישאר מקומות דמספק לן בתרי לישני הלכתא כמאן - לא אמרין שורא דייני עד שפירש כי הא, אלא דומיא מחבירי
 7 עליו הדייא, אמר רב - איתן לשון ושבעין חזיה שדה בשותפת, ומר ראובן את חלקו לאישן מלעמא וכתב לו אן "פלגא דאית לי בארעא", מלומה חצי שיש על בשדה
 8 זו אני מוכר לך, פלגא - כלומר, כל חצי השדה מוכר, ולא שירי לעצמו כלום, אבל אם כתב לו "פלגא בארעא דאית לי אני מוכר לך", ריבאע - זכין ליה רביע השדה, היינו
 9 חצי חלק, והכי בארעא ליה חצי, אני מוכר לך מקרקע שלי, מנאמ חצי השדה שיש לו מוכר החצי, היינו רביע כל השדה, אמר ליה אבוי מאי שנא הכי? וכו' היכי
 10 חצי חלק דאית לי בארעא פלגא - הכי נמי פלגא בארעא דאית לי" פלגא דהכי משמעל מוכר לך בחר ארעא, והאי דמסיים "אמר רבא, אמרתי פלגא" -
 11 קאי, כלומר, אותו חצי שיש לי אמרתי לך למכור, מבי פי - רבה, וכתבי בהו שטר מניכר, פלגא דאית לי בארעא - כלומר, אותו שטר שירא בתוב בארשא
 12 אך פלוני אמר לנו "חזי ערש שאני מוכר לפלוני פלגא דאית לי בארעא" - הוה מוכיח בתפוס שפלאה היה מוכר לו, שכך היה כתוב: וקנה פלוני מן פלוני חצי השדה בך וכו'
 13 ממוק, ואותו שכתבו ב"פלגא בארעא דאית לי" זה היה מספק בחוק השטר שהשקה לוח הלוקח רביע השדה, **מציא דמינה פלגא** - ראובן שוכן לו שדה, ומכר
 14 מקצתה וסתמו עליו למער, ומער מוכר כעל עצמו, ולא פרש במה היה מוכר כמה שירי למער, אלא כך היה המצרים: שדה פלוני שפלאה פלגא, פלגא מוכר לו, ומער
 15 מוזר ארעא דמינה פלגא - הקרקע עצמה שהיא שלי, שחלוקה ממנה זו שמכרתי, הוא מער מוזר שלי, פלגא מוכר לו, דהוא קאמר "דמינה פלגא", דמשמע חלוקה
 16 לחצאין, **דמינה פסקא** - משמע: שדה הראייה לפסוק מסקרקע אחרת, היינו לכל הפחות תשעה קבין, כדתון פריק ראשון (בבא בתרא יא, א.) אין חולקין את החצר ב' ולא

אך

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

1 ולא את השהה עד שתענה קבן לזה. "פסיקא" משמע:
2 מתוךך ממנה, מושעת בו הפרובה. א"י אמר לי ואלין מצריתא – מצר מוכר ארעא
3 דמניה פלגא. מצר מערב פלוני, וכן הולך חושב כל המצרים. והלכך האי ואלין
4 מצריתא – זה יורש לשון הוא, לייפות כח. ולקמן בשמעתין נמי חזינא יתור לשון טובא
5 לייפות כח. והאי קאמר אביי לעיל: מאי שנא
6 הכי ובמי שנא הבני? והלא אין חילוק בין פלגא
7 לפסיקא. אלא, זימנן אמרינן בתרייהו פלגא,
8 בין פלגא בין פסיקא – הויא דאמר "ואלין
9 מצריתא", וזימנן תענה קבן – הויא דאמר
10 אמר "ואלין מצריתא". "שיטא – שכיב מרע,
11 או כל המחלק נבטוי על פניו, שאמר 'פלוני
12 חילוק נבסבי' – פלגא שקיל. ותנו חלק לפלוני'
13 נבכסי' – מי אמרינן: 'חלקו – לשון
14 הלוקה הוא, ופלגא שקיל'. או חלק הראוי
15 ליתן קאמר, ודבעת בית דין תלוי הדבר, לשער
16 בכחה די חלק ראוי ליתן, והאף על גב דתנא
17 בתוספתא (פרק ז' דרך בבא האומר: 'תנו חלק
18 לפלוני נבכסי' ירש עם הבנים, איכא למימר:
19 הכא מרידן בנן דליה לית בני. והאף על גב דאית
20 ליה ויחשק לעלמא – לא יהיב דעתיה חלקו?
21 אחרים, וחלק הראוי ליתן או חצי נבסין קאמר.
22 אי נמי, הבא מרידן בנן דאמר 'תנו חלק לפלוני
23 נבכסי, והשאר נתונים לפלוני', אי נמי
24 איכא נבכסי, ולא היה שומע בתו דין ברייתא.
25 דאי היה שומע לזה – הוה מייית לה בבית
26 הדימרי. ואיכא למימר: רבנן היא, מפליגי עליה
27 דתוספתא. אי נמי: שמעינן לה לא היה כבודא
28 דזה, משום דפליגי סומכוס עלה כדלקמן,
29 וקיימאן לן סומכוס, דאמר: מנמן מוטיל בספק
30 דחילקן, ורסתם לן ובא כוחיה בפרק "שור
31 שנגח (ארבעה) חלקים (שור שנגח את הפרה)
32 מכותסין. ואית דמוקימי לה בבור של יין, ולא נהריא. סומכוס אומר אין פחות מריבע
33 – סומכוס לעליה, דאמר בפרק "שור שנגח את הפרה": חצי נוק פריה רביעי לולו,

1 א"ן פחות מריבע – ומספקא לן אי רצה לומר חצי או כל שהוא. אמר: תאמ: רמיזא מותה
2 היא דכל שוואה יור: נותן רביעית הלזן או יתור, אבל הנגרא אין חושב לחיבת
3 זה. פסק רבינו שמנאל בשמעתין ודכל דאלים גבר, דהלכה בסומכוס. ונראה דאין הלכה
4 בסומכוס, כמו פשוטת' בחוקת הבתים" (בבא בתרא לה, א). ע"כ. מנת שמעיה ראשון
5 שר כר – הויא דכל חיי מבי כהן המעשה בבית
6 הגרות (קדושין ו, ב). דקאמר: מקום המעשה
7 שיויר שיד, והוי מעשר שלו לגמרי, אלא שמכר
8 לו כח זה שישלם לעשר על חלקו.
9 ואמאי – והא אין אדם מקנה דבר שלא בא
10 לעולם – ולא הוה מצי לשנויי: רבי
11 מאיד, היא, דבי אמר רבי נאמר – כגון פירות לקל
12 רעבדי' דאתא, שהחלק בעולם והפירות גולים
13 מואילן, אבל באבא – מי ימר דרש חרע ליה?
14 ואפילו חרש חרע – שמוא לא תגדל התבואה.
15 דכארמינן בפרק "ואומר" כדקושין (סב, ב). אמר
16 רבה: לא אמר רבי אליעזר בן עקיב אלא בשעה,
17 כשבר גרלו הורעים קנת, אבל אגם, שזון ערין
18 קטנים – לא, (ורבא) אמר: אפילו באגם, מכל
19 מקום תרייהו מוודו דהויא אין כירסם כלל ולא
20 ינאד חרין לקרקע – דלא עק. ורביעי יתקן פורש
21 דלא מצי מוקי לה כרבי מאיד, דאפילו רבי מאיד
22 מודה דכל דבר שישנו בעולם דלא עקב,
23 דכארמינן פרק קמא דשעין (ג, ב) והבא קתני,
24 ואם אמר "על ולבני", מת – נתון ולבני, ואן
25 נראה לרביעי יתקן טעם זה, דשמוא לבניו שזון
26 בעולם קאמר.
27 ע"כ. מנת שישנוא לעליהו של בן – שאם חרע
28 להוציא זיון – מוציא. פירש הקונטרס:
29 להוציא זיון לחצר. וקשה לרביעי תם: דאי לא
30 יאירי הבא במכירת החצר, ולא במכירת בית,
31 המוכר בית אל מוכר חצר ומפרש רבינו תם: להוציא בה זיון, אם הוא בונה בנין בחצר
32 ורצה להוציא על גבי דיוטא את הזיון – מנח, אף על פי שמכיר את הבתול. שאם

1 המוכר בית אל פלגא קאמר או חלק בעלמא משדו קאמר, כגון רביעית הלזן, הלכך אין לו למקבל
2 מנתה מן הבור פחות מריבע, משום דאילו הוה מספק ליה נתן אם נתן לו פלגא או לא כלום – היה לו לישול מחצית של פלגא. והיינו רביעי הבור, משום
3 מנמן מוטיל בספק חילקן, דוא לא מלגא נמי מוטיל בספק אם יהיב ליה או לא, הלכך ישול חציה של מלגא דהיינו רביעי. וכל כשן השתא, ומספקא לן אי יהיב פלגא או רביעית
4 הלזן – דלא ישול פחות מריבע, ורבינו נתנאל פירש דאודא סומכוס לטעמיה, וכל הך שיעורי דלקמן חשיבת לקריה לטפיח – בקיאן אין חזק בשיעורין הלזן כמה צריך לכל אחת,
5 ופלגא דהווא שיעורא מוטיל ליתן, משום דמנמן מוטיל בספק חילקן, לחיבת אין פחות מריבע, כלומר, אם אמר: תנו חלק לפלוני בבור לחיבת – צריך למלאת
6 חביה, דהיינו להשקאת בחמותיו ולא להשקתו שדוהו. אין פחות משפונה – בבור, משום דחצי הבור צריך לחיבת. וכי קאמר "חלק" – דלמא פלגא רחביה קאמר, דהיינו רביעי
7 הבור, או משדו קאמר, הלכך יש לו חצי רביעי, דהיינו אחד משפונה. ובשיטה זו יש לפרש כולם. לקריה – תנו חלק לפלוני בבור, לתקן מאכלו. אין פחות משנים עשר – דהיינו
8 רביעי, שיעור הראוי לקריה. משום דלמא פלגא קאמר, ומנמן מוטיל בספק חילקן, לפיח – כלי קטן לטעות בו בני אדם. והאי שיעורא וזטר מכולהו, והלכך, ב"תנו חלק
9 לפלוני נבכסי" חזר רביעי – דרלמא פלגא קאמר, או דלמא תנו פורטע קאמר, ומנמן מוטיל בספק חילקן, ואית דמפרשי כה הך שיעורא לפי אדעתה: אין פחות מריבע –
10 דחסם חזק דלמא רביעי, אין פחות משפונה. משום דהאי חזר לטעמיה דהיינו רביעי, וכן כולם, ולא נהריא ליה. אין לוי ששבר – אורחא דמילתא נקט, דדרך בן לוי
11 המוכר שדוהו ליערא לחתונת בן מודיל גביה משום את לאמי מיד, דהוה נהנה חזר אינו חסר, דבכלא היה היה יחיד היה לוקח אלא מעשה או לא לאתר, דוא
12 אין לו בו אלא טובת גאון, והוא הדין ליערא המוכר דחזרו לחיבוי, ואמר: לו על מנת שתעמשי של רואי נתלכל בני שאתנה, דאין השתא נמי של וי בו טובת גאון או.
13 מעשה ראשון שלו – ודומפרש לקמן, דיון דאין אדם קונה דבר שלא בא לעולם – שיויר שידר מעשה. הלכך מעשה ראשון שלו, ואפילו אם מכרה הלוקח לאורו, דחברו
14 של לוי אינו יכול למכור לאתר, ויהי מוכח לקמן, יתן לבניו אחריו – אבל אם לא פירש בן – אינו מורש דברו: או חתול לבניו, ויכין דמשתום יתור לשון הוא דאמרין לקמן
15 דשייר מקום משון – דלו אי אתני יתורא לנאי שפירש, דהיינו לעצמו, אין לו עליו כלום – דשמכרה לאתר פקע ליה מקום המעשה ששייר לעצמו, וכשחזר הלוקח מה
16 מכר לו ראשון לשני – ולא זכית שבאנו ליה, דכי זכית דהווא לוקח עניו וכוה אפילו במקום מעשה – מינה שמועתי דהמוכר בית לחיבוי ואמר לו "על מנת שדחיתא העלוינה שלי" –
17 אין אדם מקנה בו (ברכנן דרבי מאיר) מעשה זה עדיין עתיד לירע התבואה שינאה ממנו, אף לירשד השהה תחלה. כיון דאמר ליה על מנת בו' – כלומר, רוע דעל תנאי מכר
18 רועה הוא שתיקום ונתנא, אלא כיון דמתני, ותנאי אינו מועיל אלא על ידי שיוור – אמרינן דשייר מקום. אמר ריש לקיש זאת אומרת – ברייתא זו, שייך מנמן מעשה, הלכך לאו לשון
19 מוכר בן לאריתו על מנת שנתנו חלקה חלקים ואני אטול חלק שיעור. שיש ספרים גורסין בהו דבאידין כיון דאמר ליה "על מנת ששמעיה ראשון שלו", ואת דמפרשים
20 דיתור לשון ד"על מנת" קא דייק, וכדארמינן בעלמא (קדושין ח, א): כל האומר "על מנת" – באומר "מעכשיו" דמי. ואי אפשר להעמיד שיטת שמועה זו, כן, ובפרק "מי שמת"
21 (בבא בתרא קמא, א) אמרינן דאם מכר דקל ואמר לו "חזי מפרותי" – דשייר מקום פרותיו, והבא נמי, אם אמר "חזי מן המעשה" – ברייתא זו, שייך מנמן מעשה, הלכך לאו לשון
22 ד"על מנת" תלמי מילתא, אלא כיון דמתני, ותנאי אינו מועיל אלא על ידי שיוור – אמרינן דשייר מקום. אמר ריש לקיש זאת אומרת – ברייתא זו, שייך מנמן מעשה, הלכך לאו לשון
23 לא מעלה ולא מורא, אלא אם כן שירא, אמרינן: שירא שירא מקום לעצמו מעשה – מינה שמועתי דהמוכר בית לחיבוי ואמר לו "על מנת שדחיתא העלוינה שלי" – דהיינו
24 העלוינה שלו. הוא גג שיש לו מעקה גבוה עשרה, דאמרין במתניתין דאין מוכר עם הבית, ותנאי זה אינו מועיל, דבכלאו הכי נמי היה הוא של מוכר, כדקתני במתניתין: ולא את
25 הגנ, ו' ולא היה צריך לחתונה, הלכך דיוטא העלוינה שלו להוציא זיון כגון רשתו של לוקח, כדמפרש ואילן. הוא חזין אם אמר לו "חזי מדיוטא העלוינה" דשייר ששון

בבא בתרא דהוצאת זיון, ואליבא דרבי ובד כדארמינן בפרק "מי שמת".

למאי

בבא בתרא. המוכר את הבית - פרק רביעי דף סג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 שאם רצה לבנות עליה על גבה - ולא על גבה ממש, אלא דאי נפלה הדר בני לה, 2 כדמסיק ליה. אבל אם לא אמר - לא בני - לא בני לה, אף על גב דהנן לבבא 3 מציעא קו, א' הבית העליונה של שנים שנפלו ואמר בעל הבית לבעל העליונה לבנות 4 כו, ואמר רבני יצחק: דוקא העליונה, דעירפא וחוביאי טפי מדיטא. אבל דיטא דלא 5 חשיבא כולי האי - לא יפה כחה כמו חורא. ע"ל.

6 ובקונטרס דרובא בתבא פירש בעיני אורח. **ואתני** 7 מתחום ארעא ועד רום רקיעא למיקני; בור ורות 8 ומחלות - פירש בקונטרס: ד"ע ר' רוקא ר' רוקא" א' קני 9 מנהי מדין, ומשבתח לו "עומקא ורומא" - קני 10 עד רום רקיעא, ואפילו גז שיש לו מעקה גבוה 11 עשרה טפחים. דאד רקיעא במתניתין: אף על פי 12 שכתב לו "עומקא ורומא" - אבר דרות קאי, ולא 13 אגב לו "איצטרך" קני רום רקיעא, אלא ורומא 14 דיבור דהא, דלא מצי למימר "עד שיפלי בתרא". 15 וקשה לרבינו יצחק: דהוה מצי למימר "ורומא 16 ועומקא עד רקיעא תהומא" לכן נראה לרומא 17 יצחק: דאגב נמי קאי. דאף על גב דכתב ליה 18 "עומקא ורומא" - לא קני גז שיש לו מעקה 19 גבוה עשרה טפחים. והוה מצי למימר: ואיתני ע"ד 20 רום רקיעא" למיקני גז שיש לו מעקה גבוה עשרה 21 טפחים, אלא דלא חש למיקניק אגב גזי בור ורות, 22 והא דרין גז, וכל שכן דהא. ודחק רבני יצחק 23 לקיים פירוש הקונטרס, ומדרכתב "עומקא ורומא" 24 - קני גז. ואיתני "עד רום רקיעא" - למיקני גז 25 ורות שגב, הגז שיהו יתקין לעשות מקואות על 26 ראש הגז, כמו מציעא בפרק קמא דיומא (יש טו, א) 27 על גז ודפוחו וגז גז שער המים. **שנע ולא** 28 את הגז - פירש הקונטרס: דחק דרישא - בלא 29 כתב לו "עומקא ורומא" איירי, דהא לא קתני בה 30 "אף על פי שכתב לו עומקא ורומא". וכתבם פירש 31 כן, דאפילו הוה קני אירישא - הא אסלק לעיל 32 למאי דבעי למימר בסתמא קני, דהכי קאמר: אף על פי שלא כתב - כמו שכתב דמי. למיקני 33 עומקא ורומא.

1 לפאי הלבטא - אמר רש לקיש דאיתני תנאיא למיחוי דיטא אמר, לעלמה שלז? בלאו הכי 2 הוא שולח. והמוכר הבית לא מוכר דיטא העליונה כגון רעה - אמר ר' הוראזי וזין 3 מדיטא עליונה, כגון חצר' של לוקח שמכר לו זה הבית והחצר - מוציא. דלרביא אתני 4 תנאיא. והכי אמר ליה. על מנת שתראה דיטא העליונה שלי לגומר לעשות בה חפצי,

5 אף לחוציא ממנה וכן במחילהא קודם 6 שכתובייה לך הבית והחצר. דרשיי בתנאי מקום 7 בחצר' כמו ששייך למעלה בשדה מקום מעשה, 8 דכל תנאי דלא מתיי נמי דקאמר - דאיתני 9 מדיטא לשיירי מיקום, דהיינו "זאת אומרת" 10 דקאמר ריש לקיש. דוקא הוא, אבל בני - אף 11 לו רשות להוציא וזין עד שפרש "על ולבני", 12 כדאמר לעיל גבי מנשר. דכל מילתא דייקנין 13 מיתורא - די דלו אי אתני יתורא לעצמא; כמו 14 שפירש "על מנת שמעשר ראשון שלי" - הכי 15 נמי אמרין "על מנת שהדיטא העליונה שלי", 16 אבל לבני לא מתיי נמי דהיינו: רב **אמר** 17 **אמר** - כולי האי לא אתני תנאי לשיירי מקום 18 ממה שמכר, אלא לרביא אתני תנאי המיתור, 19 כשרוצה לבנות דיטא או אם תפול, על גבי 20 של הבית - בונה. והכי הוה מסיק לקמן: דאי 21 נפלה הדר בני לה, דאי הוה שתק ומכר הבית 22 סתם - היתה הדיטא העליונה שלו כל ימי 23 שתקיים, אבל אם תפול - לא יחזור ויבנה 24 על גבי בית של זה, דלדך ידעת הוא 25 ותשתעבד לו ביה, אבל לדיטא אחרת, לא 26 משתעבד, עד דאמר ליה בהדיא יתור שלי. 27 כדאמרין נמי בפרק יבבית העליונה (בבא 28 מציעא קטו, ב) אי דאמר ליה "עלייה וז' 29 ונפלה - אולא לה, ואי דאמר ליה סתם - בעי 30 למיגר ליה אחריתא ומסקא: לא גריבא, דאמר 31 ליה "עלייה שעל גבי בית זה אני משכיר לך" 32 ודא שעבד בית לעלייה. אבל בלא יתור, מצי נפלה - אולא לה, ולא יבנה אחרת. 33 והכי קאמר: על מנת שהדיטא העליונה שלי לעלמיים, ואף אם תפול - אחזור ואבנה.

1 והא דהנן (בבא מציעא ק"ו, א): הבית העליונה של שנים שנפלו וכו' אם מבני 2 העליונה לבעל הבית לבנות כו' - התם בדחלקא, ונזל בית זה נטל עלייה, ודאיתני בהדיא להשתעבד בית לעלייה כל הימים, ואפילו לא אתנו - מסתמא על מנת כן חלקן. 3 ולרב וביד אתני תנאיא להוציא וזין, ולא להדר בני לה; ודעתא וזין - מסיק אדעתיה, שהרי צריך לו מיד. אבל להדר בני לא הפול - אל מסיק אדעתיה לעתימ דהתקוח. 4 בשלמא לרב וביד - דאקני יתורא תנאיא להוציא וזין, והיינו שיוך מקום בחצר דומיא דשיוך מקום בשדה - היינו דקתני במילהא דריש לקיש "זאת אומרת", שהוצרך שר 5 לקיש ללמוד מן הברייתא אדעתיה לשוירי מקום. ומסתבר לא הוה אמרין דמשכיר איניש לעצמו ממה שמכר, ואף על גב דקאמר יתורא. **אילא לרב פפא מאי אורייתא** 6 - למה לו לריש לקיש לומר "זאת אומרת" לאשמעוניה דאיתני יתור לחזור ולבנות הדיטא אם תפול בלא הברייתא נמי הוה ידעוניה דאיתני יתור תנאי שאינו צריך לטפחי מילתא, 7 או אר פפא או שום דבר בשלם. כדאמרין במתניתין בבא בתרא סד, א' ומודה רבי עקיבא במוך שאמר לו "חוזן מאלף" שאין צריך ליקח לו דרך - מתחם ששעתינ דכל 8 תנאי אלא צריך לטפחי מילתא קאתר, ומברייתא לא שמעוניה כל ששעתינ ליה נמי אמרין. אף אמר ליה "אלק מציעא" - קני פלגא. והכי הוה ליה למימר: אמר רבי 9 לקיש דמוכר בית לחבירו ואמר לו על מנת כו' **האי** **פאן** **דמוכינ** **ליה** **בימא** **לחביריה** - ומכר לו גם את הבור ואת הדות, ועריך לו לכתוב בשטר המכירה כן. אף על גב דכתב 10 ליה בשטר "עומקא ורומא של בית גזי מוכר לך" - לא קנה בור ורות, כדמפרש ואיל. דלא אתני מה שכתב "עומקא ורומא" אלא למיקני עמוק כן. 11 לצורך תחת רקיעא הבית אם ירצה. שאם לא כתב - לא הוי קני גז שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים ברות שיהיו ומשרות מחתת קרקעיה הבית, אלא שאי יזיק 12 לבעל הבית. וגם אתני ליה שוירי מקום. ומסתבר לא הוה אמרין דמשכיר איניש לעצמו ממה שמכר, ודקתני במתניתין. וכן פירש לה האורח על לריקיע, שאם 13 ירצה לבנות - בונה, דמסתמא לא הוי קני ליה לוקח, אלא הרי הוא של מוכר להוציא וזין או לבנות באויר, ובגון שלא יכביר על ביתו של לוקח, אבל למיקני בור ורות שאין 14 תשמעין שור הבית, והלכך אינו בכלל עמוקא ורומא של בית, ולא קני ליה עד דכתב ליה מארעית תהומא, משוליי תהומא, עד לריקיע. ואיתני האי "מארעית תהומא" למיקני 15 בור ורות ומחילהא. דהאי "עד רום רקיעא" לא מתיי ליה מדין, ומשבתח לו עומקא ורומא - קני עד רום רקיעא, ולא איצטרך כלל, אלא קני עד דיבור הוא. דלא מצי אמר "מארעית 16 תהומא עד שיפילי בתרא", דמשמע רלא ובין ליה משפילי הבית למעלה כלום. הכי נרשינן: **מאי** **שעבד** **עומקא** **ורומא** **בסתמא** **לא** - קני עד דמפרש "עומקא ורומא". והלכך 17 לא אתני "עומקא ורומא" למיחוי יתור לשון למקני בור ורות, ולגופה איצטרך. **אף על פי שכתב לו עומקא ורומא** - אבר דרות קאי. אבל אגב שיש לו מעקה גבוה עשרה - 18 לא קני, דאו דרואי אי כתב ליה "עומקא ורומא" קני ליה, כדמוכח לקמיה. **ואי** **סילקא** **דעתך** **בסתמא** - אף על פי שלא כתב "עומקא ורומא" קני עומקא ורומא, או "עומקא 19 ורומא" שכתב מיתור הוא, ותיחזי למיקני בור ורות אלא לאו שמעוניה מיהת "עומקא ורומא" לעומה איצטרך, למיקני עומקא ורומא, ולכא יתור לשון למיקני בור ורות, עד דכתב 20 ליה "מארעית תהומא עד רום רקיעא", כרב דמי. ושפני: **ולא** **כתב** **ליה** **עומקא** **ורומא** - הלכך לא קנה בור ורות, אבל אי כתב ליה - קני, ואף על גב דלא כתב "מארעית 21 תהומא", ודלא כרב דמי. **הכי** **קאמר** **אף על פי שלא כתב לו** - "עומקא ורומא", הרי הוא כמי שכתב לו, כדי לקנות עומקא ורומא. אבל למיקני בור ורות ומחילהא כו' - צריך 22 לכתבו בפירוש, לדיות לו יתור לשון למיקני בור ורות, דהא ולגופה לא צריך, דמסתמא קני עומקא ורומא. והכי מוכח מתניתין: אלא הכי אר דהות - אף על פי שכתב 23 בשטר ותנעה לו עומקא ורומא, שהרי כתב לו "בית זה אני מוכר לך", ועומקא ורומא בכלל בית הוא - אפילו הכי לא קנה בור ורות, ולא בכלל בית הוא 24 בעומקא ורומא. **תא** **שפני** **ולא** **את** **הגז** - סיעתא דהא. דחק רישא בירלא כתב לו "עומקא ורומא" מיירי, דהא לא קתני בה: "אף על פי שכתב לו עומקא ורומא", אלא בסתמא 25 מיירי, ואפילו הכי לא קנה גז שיש לו מעקה גבוה עשרה. והיינו בכלל "רומא", כדסלקא דעתיך השתא.

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" תוספות

1 ואי סלקא דעתך בסתמא קני כי גבוה עשרה טפחים מאי הוי – אי בפרש בקונטרס מאי אסתמא
 2 קני אורי שלמעלה מן הגג שחואב גבוה עשרה מן הגג, ונגז פלישטא ממינה יקנה,
 3 והגג שבאמצע לא יקנה, ואין סברא שיהא חפסק בקנינו. וזה דחוקו לרבינו שמואל לפרש
 4 דלא קאי אפי' על פי שכתב לו עומקא רומא' דמתניין אגג. דאי קאי אגג – אם בן כי נמי
 5 בסתמא לא קני, תפי' ליה חכי, דבכתבו לו כי
 6 עומקא רומא קני בגין שלמעלה מן הגג ואור
 7 שלמעלה. והגג שבאמצע לא קני ומשני: כיון
 8 דגבוה עשרה טפחים – חשיב, ולא קני ליה לגג
 9 אבל אורי שלמעלה – קני. וכן פירש הקונטרס.
 10 וכן צריך לפרש, ולא למיז למיז כיון דלא קני גג
 11 לא קני נמי אורי. שלא היה חפסק בקנינו – דהא
 12 מוכח בסמוך בדריא דאי אמר בסתמא קני רומא,
 13 אפילו כשהגג גבוה עשרה – קני אורי שלמעלה
 14 הימנו עד לרקיע, אף על גב דלא קני גג. ודפריך
 15 מדרב פפא דאמר: איהו איהו רצה לננות על גבה הנה
 16 ולסלקא דעתך דעל גבה ממש קאמר, באורי
 17 שלמעלה מן הגג. ויבנה על גבי עמודים שלא
 18 יכלה על הבתול, ואי סלקא דעתך בסתמא לא
 19 קני – למה לי "על מנת" פירוש: הלא בלא "על
 20 מנת" נמי יכול לננות עליה באורי שלמעלה מן
 21 הגג ואי כי אמר בסתמא קני, כהגג גבוה
 22 עשרה לא קנה לאורי שלמעלה, דאם בן כי נמי
 23 בסתמא קני, חקשי ליה: "על מנת" למה לי וזהו
 24 דוחק לפירוש רבינו שמואל. שזמנשה את
 25 מקשה מבח אותה סברא, שאן נראה לו שיהא
 26 חפסק בקנינו. ההמרא אי חושש ממנו. ונראה
 27 לרבינו דעל לפרש דקאי אוריטא אגג. דא תת
 28 הגג', כדפרישית לעיל. והבי פריך הבא: אי
 29 אמרת שלמא דבסתמא לא קני עומקא רומא,
 30 כיון דבטורח בעי לקני רומא – לא שפיר, דכיון
 31 דגג גבוה עשרה טפחים איהו אגג. ודבר
 32 מועט מתבטל הקנין, דלא בטל גג אנב בית. אלא
 33 אי אמרת דבסתמא קנה, הוי קניש כל כי
 34 לקנות – אם בן אפילו גג שיש לו מעקה גבוה
 35 עשרה יקנה. וכן דבעין פה כל מוכר,
 36 דאפילו בסתמא קני רומא ומשני: ליעלם בסתמא
 37 קני רומא, ואפילו האי לא מוכין ליה על גבה
 38 עשרה טפחים. אלא אם לא שכתב עומקא רומא,
 39 כיון דחשיב. ורבינו תם אן נראה לו מה שפירש

40 הקונטרס "דיוטא" – גג שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים. דבמכתב שבת מוכח לישון
 41 דיוטא הוא שורה, דהגן ביהווקי (שבת צז, א). וזהו שותריאותו וגגו ד ברשות הרבים,
 42 דמבטל שותרי מו לו – פטור, וזו שותריה בדיקטא אית בר. באמני: בשורה אחת,
 43 שאינם גגו וטור: דמאי דמפיש מילתיה דרב פפא דאי נפלה חיה בגו – הא
 44 לא משענה הדי לישנא דרב פפא. דקאמר: שא רצה לננות עלייה על גבה הנה, ומשמע
 45 דעל גבה ממש על דיוטא עתה: שפירי לרדוק עובדא בין קני רומא לננותא דרביית
 46 הועליתא ונראה לרבינו תם: "דיוטא עליונה" היא שורת אבנים עליונה של חומה שהגג
 47 עמו עליה. וקאמר: למאי הלנתא קאמר "על מנת שותריאות עליונה שלי" הלא אינו
 48 יכול להסירה אם היה רוצה, שכל הבית מוכר. ולענין מה היא שלוח ממשפר רזביה
 49 שאם רוצה להוריא בה חזן – מוציא. פירוש: על שורה עליונה. אף על פי שבמבני על
 50 הבית. ורב פפא אמר. איהו רצה לננות עלייה על גבה – בונה על גבי עמודים, שלא יכבד
 51 על הבית, אבל לחביב די שראי. ופריך: אלא לרב פפא, מאי "זאת אמרת" – דאף
 52 על גב דכילב לננות עלייה על בנה? דא מסקנין דעומקא רומא בסתמא לא קני, ואם בן
 53 כיון דלא מתיי דבוריה לשייר בגוף הבית. ואינו יכול לננות. מאי "זאת אמרת" דהא
 54 פשיטא דמתיי דבוריה אם נפלה דהרי בני לה. ומתניין שמעתיך שיתיר לישון מבני האי
 55 לרב וביד אורי שפיר "זאת אמרת", דמשייר בגוף הבית. ולמאי דמסקנין דבסתמא לא קנה
 56 עמודים כאשר בתחלה, וישב בה עד שיתן לו יציאותיו. ואם האמר: ומאי נפקא מינה במה שהבית בני תחת העלייה? כיון שהעלייה אינה גבוהה על גבי תחלי הבית, אלא על גבי
 57 עמודים הקבועים בחצר – בלא בית נמי יכול לעשותן כן ואמר רבינו תם: שלא שפיר תמיד שלא תפתח העלייה ויפול לארץ. ועוד: דנפקא ליה מינה שלא יעשב הרחח תחת העלייה
 58 ויתקרי. וקשיא לפירוש רבינו תם: דאמר בפרק "זו בורר" (סנהדרין לא, א). אחד אמר בדיוטא עליונה ואחד אמר בדיוטא חתונה. מעשה באי בני תרעף עדותן. ואי "דיוטא"
 59 שורת חומה. והיא הלוה הבית על שורת חומה? אלא משמע דרביית הקריה. ושבולד "כיצד משתתפין" (עירובין פח, א). ומה הני: שיש רשותו גגו ופניו רשותו עוקה בר – לא
 60 משמע כלל שורת חומה. אלא תקרה.

1 ואי סלקא דעתך בסתמא קני עומקא רומא – כדפרישית לעיל. כי גבוה עשרה
 2 טפחים מאי הוי – בנתא לא קנה? אלא לא שמוע מינה רומא בסתמא לא קני, לא
 3 גג גבוה עשרה ולא אורי מעשרה ואילך. והוא דחוק דלא קני עומקא בסתמא כלל,
 4 כרב דמי. ומיהו, גג שאן לו מעקה גבוה עשרה – קני בסתמא להשתמש על הגג.
 5 דאין זה בכלל רום, אלא בכלל גוף הבית
 6 ממש, בעליית הבית. והדוחק: בגב עשרה
 7 חשיב בית בפני עצמו, ולא מיבטיל לגבי בית
 8 בסתמא עד ומפיש עומקא רומא. אבל אורי
 9 הגג עד לרקיע, דהיינו רומא. והוא אורי
 10 לעומקא – קני בסתמא. תא שמע דאמר ריש
 11 לקיש בוי – מדרב פפא מקשה אי אמרת
 12 בשלמא דמסתמא קני לוקח עומקא רומא –
 13 היינו דהתיי תנאה ד"על מנת" שהוא מותר
 14 לכרוב פפא. שאם רצה מוכר לננות על גבי
 15 הדיקטא ולהביא בנינין אוריים ברומא של בית
 16 – בונה. דלא ראי אתני – הוה קני ליה לוקח
 17 – רומא שעל גבי הדיקטא בסתמא, דרומא של
 18 בית קונה בכל מקום מסתמא. ואפילו הדיב
 19 דאיכא דיוטא ועליונה שהיא של מוכר. אלא
 20 אי סלקא דעתך עומקא רומא קני לוקח רומא,
 21 אלא של מוכר הוא – למה לי "על מנת"?
 22 מאי אתני תנאי המיורר? בלא תנאי נמי הוה
 23 קני מוכר לדיוטא עליונה לרומא של בית,
 24 ואם היה רוצה לננות – בונה וקא
 25 דעתיה דהאי מקשה דהבי איתיה לפירושא
 26 דמילתיה דרב פפא. כדפרישית לעיל. ה"ב רישנין
 27 בפירוש רבינו תנאי. ואי נפלה הדר בני לה
 28 – לעולם בסתמא לא קני לוקח רומא.
 29 ודקאמרת: יתיר תנאה למה לי – להכי אתני,
 30 דאי נפלה דיוטא הדר בני לה. וכדפרישית
 31 לעיל, דרב פפא לאו בנינו על גבי רישנין
 32 איירי, אלא בנינו דיוטא עינמה אם תפול, כן
 33 נראה שישת שמועה קנה בעיניו. שיש שישות
 34 איתרות און בלא ממש. **משנה אף על פי**
 35 **שכתב לו עומקא רומא – כדאוקמה בן**
 36 **דמי נגמריא לעיל, דעומקא רומא בסתמא**
 37 **לא קני, ואינו "עומקא רומא" למיקני עומקא**
 38 **רומא. ואי למיקני דהוה שתמשנין חוס**
 39 **בן הבית, שאינו עשוי אלא לשאוב ממנו מים**
 40 **וצריך – המוכר ליקח ממנו דרך מן הלוקח, לילך לבור דות שלו. דמוכר בעין**
 41 **יפה מוכר, דברי רבי עקיבא. ורבנן סבירא להו דמוכר רעה מוכר, ושפיר דרך**
 42 **לעצמו ממה שמכר. כופין שאמר – חזן מבור דות. ותנאי שלא**
 43 **לצורך הוא, שדריי איתן בכלל בית, אלא לפשוטי מילתא קאתו ושפיר לו דרך. ולרבנן**
 44 **לא אתא לפשוטי כלל, אבל בדין שיש לעצמו דרך, ולרדוחא דמילתא אמר, כן**
 45 **שלא יאמר למוכר: בלא הבית מנרת לי רעה עבבת דרך. שאין כל מוכרין בקיאות**
 46 **בדינין והלכך פירש כל כן. ספרי – לבור דות לאחר, הדבית עיבב לעצמו. רבי**
 47 **עקיבא אומר אין צריך הלוקח ליקח לו דרך – לבור דות שקנה. דמוכר בעין**
 48 **יפה מכר. לו "משנה" היינו בור ותינו דת – איהו בור ואיהו דת? והלא אין**
 49 **היכר בין זה לה, שיתיר עמוקן בקרקע, ויש בותן מים מוכנסין. למה לי למיתני**
 50 **תרתיה: בתפריח – בקרקע קשה, שמחזיק מים בלא בנין. בגנין – דחופרין בור בעפר**
 51 **ויתרוח. ובתול לא בתול אבנים. ומקיר דות. והלכך, אי תנא בור – הוה אמיתא. וני**
 52 **מילי בור שהוא בתפריח. רבא וכו' שמוע בנות אבן עומקא. הרי דלא בכלל בית.**
 53 **ואי תנא דות – פשיטא דבנין בעמי עצמו בור חשיב, אבל בור חשיב, וליבטל**
 54 **גבי בית – צריכא.**

1 **ואי סלקא דעתך בסתמא קני עומקא רומא, וי**
 2 **גבוה עשרה טפחים מאי הוי? – כיון דגבוה עשרה**
 3 **טפחים – חשיב. אמר ליה רבינא לרב אשי, תא**
 4 **שמעני: דאמר ריש לקיש, זאת אמרת: המוכר בית**
 5 **לחבירו, ואמר לו "על מנת שדיוטא העליונה שלי"**
 6 **דיוטא העליונה שלי, ואמרין, למאי הלנתא? רב**
 7 **וביר אמר: שאם רצה להוציא מה חזן – מוציא**
 8 **רב פפא אמר: שאם רצה לננות עלייה על גבה**
 9 **בונה; ואי סלקא דעתך בסתמא לא קני, למה**
 10 **לי "על מנת" ליה? אהני ליה "על מנת", דאי נפיל**
 11 **הדר בני ליה? ממשנה לא את הבור ולא את הדיח,**
 12 **אף על פי שכתב לו עומקא רומא. וצריך ליקח לו**
 13 **דרך, דהרי רבי עקיבא; והקמים אומרים: אינו צריך**
 14 **ליקח לו דרך. ומודה רבי עקיבא, כופין שאמר לו**
 15 **"חזן מאלו" – שאין צריך ליקח דרך. מכרן לאחר –**
 16 **רבי עקיבא אומר: אינו צריך ליקח לו דרך, והקמים**
 17 **אומרים: צריך ליקח לו דרך. אמר רבינא**
 18 **וקא קשיא ליה: היינו בור היינו דות אמר ליה**
 19 **רבא תוספאה לרבינא: תא שמע, דתנאי: אחד הבור**
 20 **ואחד הדות בקרקע, אלא שהבור בחפירה והדות**
 21 **בגנין, יתיב רב אשי וקא קשיא ליה: היינו בור**
 22 **היינו דות אמר ליה מר קשישא בריה דרב הבור**
 23 **לרב אשי: תא שמע, דתנאי: אחד הבור ואחד**
 24 **הדות בקרקע, אלא שהבור בחפירה והדות בגנין.**
 25 **וצריך ליקח לו דרך, דהרי רבי עקיבא; והקמים**
 26 **אומרים: אינו צריך וכו' מאי לאו ביהא קא מפליגי,**
 27 **דבי**

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סד עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

1 דרבי עקיבא סבר מוכר בעין יפה מוכר – בכל דני מוכרוט שבעלמ. ודאמי נמי בקילמא רבי בעלמא רבי לעזמא כי – כלומר, מדמוקמינן בעלמא שאר דני מוכרה רחלו טעמיהו
2 בעין יפה ובעין רעה איליב דרבי עקיבא ורבנן, כגון בפרק "חוקת הבתים" (בבא בתרא לו, ג) דאמרו: מוכר אילנות ושישי קרקע לפנז – מלוגתא דרבי עקיבא ורבנן, דרבי עקיבא
3 יש לו קרקע לבעל האילן, שאם ימות האילן יטע אחר במקומו, ולרבנן אין לו. מהבא – ממתניתין הוא דדייקינן לה. סמאי – דלמא דבולי עלמא התם בעין יפה מוכר ויש לו
4 קרקע, אי נמי בעין רעה ואין לו. והבא כהא פליגי, דרבי עקיבא סבר: אין לוקח רוצה שיתן דמים למוכר, ויהרוס על גבי ביתו לילך לבורו ולהותו. ומוכר נמי יודע מוכר על שילדעת
5 כן קונה הלוקח – שלא לירוש הלוקח – שלא לירוש מוכר על גבי
6 ביתו, והיה לו למוכר שישי דרך לעצמו
7 בפירוש, והלכך צריך ליקח לו דרך. אבל גבי
8 מוכר אילנות ושישי קרקע – אימא מודי רבי
9 עקיבא דבבא כגון רעה מוכר, ואין לו קרקע
10 לבעל האילן, והיינו לוקח. דליכא הבא גבי
11 לוקח טענת דירסוהו אתריס, ולא דריס מוכר
12 על גבי אילנות יש לוקח. ורבנן סברי –
13 לדריסה לא הישי לוקח, דאין כאן חסרון ממנו.
14 אבל מוכר יש לו טענה, דאניו רוצה שיקבל
15 דמי ביתו מן הלוקח על מנת שיצטרך לפרוח
16 באייר לא בורו ודחוי שמעכב לעצמו, והלכך
17 דאי לא מוכר דרך בורו, ולא תצטרך לפרש
18 שדואו מעכב כן בלא דהך של בורז – זמא
19 האנו יש לו בבור כל דהך ויד דעל השטר
20 על התחתונה. אבל גבי מוכר אילנות ושישי
21 קרקע – מודו רבנן דבעין יפה מוכר, דלית ליה
22 למוכר השתא טענת פריחת אייר, ולא נפסד
23 מרקעט שדואו משייר לעצמו כלום על ידי
24 איקל, איא סביפא – דרך צד, דקנת: סבוכן
25 למור דחוי לאתרי, והבית עכב לעצמו. רבי
26 עקיבא אומר אין צריך הלוקח ליקח לו דרך,
27 דבעין יפה מוכר לו, כדמפרש לקמיה. והשתא
28 ליכא לפרושי טעמא דרבי עקיבא כדלעיל, אן

1 **ממאי** דלמא רבי עקיבא סבר כר דעתא
2 דלוקח אולינן – פירושו: הוכח דאיכא
3 טעמא דדריסה ופריחה. אבל היכא דליכא, אבן
4 גבי אילנות – לא.
5 **אדם רוצה שיתן מעותיו וירסוהו אתרים, ורבנן**
6 **סברי: אין אדם רוצה שישלם מעות ויפרח באיור ואלא מסיפא: מכרן לאחר – רבי**
7 **עקיבא אומר: אינו צריך ליקח לו דרך, והכמים אומרים: צריך. – דלמא בהאי פליגי,**
8 **דרבי עקיבא סבר: בתי דעתא ואלא דלוקח אולינן, ורבנן סברי: בתי דעתא דמוכר אולינן**
9 **– אלא התור ולא את הגת ולא את השוקה, בין חרכין בין שובין;**
10 **וצריך ליקח לו דרך, דברי רבי עקיבא, והכמים אומרים: אינו צריך, הא תו למה**
11 **לי? אלא לאו הא קא משמע לן, דרבי עקיבא סבר: מוכר בעין יפה מוכר, ורבנן**
12 **סברי: מוכר בעין רעה מוכר. – ודלמא אשמועינן בית, וקא משמע לן שדה. וצריכא;**
13 **דאי אשמועינן בית – משום דבעי צניעותא, אבל שדה – אימא לא; ואי אשמועינן**
14 **שדה – משום דקשי ליה דוושא, אבל בית – אימא לא – אלא מסיפא: מכרן לאחר**
15 **– רבי עקיבא אומר: אינו צריך ליקח לו דרך, והכמים אומרים: צריך, הא תו למה**
16 **לי? היינו הך אלא לאו הא קא משמע לן, דרבי עקיבא סבר: מוכר בעין יפה**
17 **מוכר, ורבנן סברי: מוכר בעין רעה מוכר, שמע מינה. איתמר, רב הונא אמר רב:**
18 **הלכה**

29 אדם רוצה שיתן מעותיו וירסוהו אתרים. וליכא הבא שום טענה ללוקח אלא זאת – דאין רוצה שיתן מעותיו ויפרח באיור, ולהאי טעמא לא הישי רבי עקיבא לעיל. הלכך,
30 טעמיה הבא משום עין יפה הוא. והכמים אומרים: צריך ללוקח ליקח לו דרך מן המוכר, דבעין רעה מוכר. דליכא הבא לפרושי טעמיהו דרבנן כדלעיל, דאין אדם רוצה שישלם
31 מעותיו ויפרח באיור. ואין למוכר אלא טענת דריסה בתי לחוד, ולהאיא טענה לא הישי רבנן לעיל. הלכך משום עין רעה הוא. ולא גוסינן הבא – דאין תו למח ליה, דהא לפסם
32 ריהטא משמע שהחליפו בכאן טעמיהו, דרבי עקיבא אית ליה פריחת איור ורבנן אית להו טענה דריסה. וקשיא רישא לסיפא. אלא הכי גוסינן: מאי לאו הבא סמפליגי, דרבי
33 עקיבא סבר מוכר בעין יפה מוכר בו. – דאי בתי טעמיהו ולדעיל אוי – איפכא וזהו ליה למינח הבא: לרבי עקיבא צריך ליקח מושם טענת דריסה הימני למינח מוכר, ולרבנן
34 אין צריך משום טענת פריחת איור דמיני טענת לוקח. והלבא כהא פליגי רבי עקיבא כבתי דעתא ואלא פליגי רבי עקיבא כבתי דעתא ורבנן פריחת איור ורבנן פריחת איור ויש
35 טענת: דריסה ופריחת איור, דבתרייהו אדם מקפוד. אלא דרבי עקיבא מייפח כח הלכך בכל מקום שיש לו טענה כנגד המוכר, ואולי בתי דעתא דלוקח, משום דלא שדי איניש
36 וזוי כבדי, והיה יודע המוכר שנותן הלוקח לקנות רבד שלם שלא היה נפסד במקוח כלום. דאין אדם משליך מעותיו לאבדו. הלכך די לוקח על העליונה, ולא הישתיק לטענת
37 מוכר נגדו כלל. ורבנן אילי בתי דעתא דמוכר, ויד בעל השטר על התחתונה. אבל גבי מוכר אילנות ושישי קרקע, דליכא לא למוכר ולא ללוקח טענת דריסה ופריחת איור –
38 אימא תרייהו מודו, אן עין יפה ואן עין רעה. ולא אית הבור ולא את הגת – מתניתין היא (בבא בתרא ע"א, ו) וקנתי רוצה המוכר השדה מן המוכר, אבל לא מוכר האבנים
39 שאינם לצריכה, ולא את הבור ולא את הגת בו – כבור שבתוך השדה מיירי, שדויו עושין בתוך השדה בור להשקותו. ולא את הגת שבעדה. בין חריבין – שאין מיס בבור, ואין
40 כרימין סמוך לנה, ולא יזינס בשבור, בין ישובים – משובשים. ואי דרסי: ישובים. כל הך אין בכלל שדה, וצריך למוכר ליקח לו דרך, דברי רבי עקיבא. ורבי למה לי? –
41 לאשמועינן טענת דרבי עקיבא, דאין לוקח רוצה שיתן מעותיו וירסוהו אתרים, וטעמיהו ורבנן דאין מוכר רוצה שישלם מעותיו ויפרח באיור – דא מרישא, דקנת: לא את הבור
42 ולא את חרות הלוקח ליקח, רבי עקיבא רוצה דאי מוכר ודאי מוכר. ורבנן רוצה שיתן מעותיו, ורבי עקיבא רוצה שיתן מעותיו, משום דמוכר בעין יפה
43 מוכר. כלומר מיפח כח מוכר, משום דמוכר בעין רעה מוכר. והלבא – טעמיהו דרבי עקיבא ורבנן הכי כדלעיל. דאמרת: הא תו למח לי – דאי למינח דאשמועינן לעיל
44 בית, כלומר, פלוגתא דרבי עקיבא ורבנן טעמיהו גבי מוכרות בית. והשתא אשמועינן שדה. וצריכא אפלוגי בתרתי. דאי אשמועינן בית – דא אימא עינן שדה, הוה אמיתא: התם
45 דהא דאמר רבי עקיבא צריך ליקח לו דרך מן הלוקח – משום טענת דריסה, משום צניעות. כלומר, דהתם דאי יש לו טענת דריסה, משום דאדם עושה בתי ביהו ימי דבעינתא
46 ואינו רוצה שידרסוהו אתרים. אבל גבי שדה – מודי להו לרבנן, דאין צריך למוכר ליקח לו דרך, דלא נפסדי לוקח מידי בדריסתו של זה בשדהו, דהא ליכא צניעותא בשדה,
47 שאינו עשוי אלא לחרישה וריעה. הלכך צניעותא למינחי שדה. לאשמועינן בדשה נמי פליגי רבי עקיבא. משום קשי ליה ווושא – הלכך יש לו גם בכאן ללוקח טענת דריסה.
48 **אלא בית אימא לא – פליגי רבי עקיבא. אן משמע לן דבבית ממי מקא ליה דריסתו, משום צניעותא. ולרבנן נמי, איכא למינח בו איא גוונא. ואי אשמועינן בית – משום דליכא**
49 **דוושא, ואין לו טענה ללוקח, הלכך אילי בתי דעתא מוכר. אבל שדה מוכר – דאיתא מודי ליה לרבי עקיבא. ואי אשמועינן שדה – משום אשמועינן צניעות. – משום דליכא בית**
50 **דאיכא צניעות – אימא מודי ליה לרבי עקיבא, וצריכא. אלא סביפא – דתמונא את השדה. פכין לאיור – בור הגת ושוכך. והשתא עכב לעצמו. הא תו למח לי – דאשמועינן**
51 **דאילוי רבי עקיבא בתי דעתא דלוקח, ורבנן אילי בתי דעתא דמוכר, אפילו היכא דמתשנין הטעמים למפרע: היינו וך דקנת: סביפא דרישא דמתניתין; ובתי דחוי לאור**
52 **דמתעוהו שמעין דאילוי רבי עקיבא בתי דעתא דלוקח, ורבנן אילי בתי דעתא דמוכר. ומדאשמועינן בני בית – הוא הדין בני שדה. דא מרישא דרך סביפא, דהיינו לא מוכר לא**
53 **את הבור ולא את הגת, מינה שמעינן דכי היכי דפליגי גבי בית פליגי נמי גבי שדה, דכל טעמא בית דריסה ופריחה איכא למינח נמי גבי שדה. ובין דאשמועינן הדבא נמי גבי**
54 **שדה אית להו הך טעמא דלעיל – הוא הדין נמי גבי דך סביפא דמכרן לאתרי, שששתנין הטעמים איפכא. כדלעיל גבי מכרן למור דחוי, אלא נמי רבי עקיבא בתי דעתא דלוקח**
55 **ורבנן בתי דעתא דמוכר. אלא לאו – שמע מינה. הך משנה ויתרא דקתני – לאשמועינן דאפילו בשאר מקומות דליכא הך טעמין – מייפח רבי עקיבא כח לוקח משום עין**
56 **יפה. ורבנן מיפח כח מוכר משום עין רעה. והא ליכא למינח דלרבנן אשמועינן למנחי דך סביפא. לאשמועינן דאילוי רבנן דגבי לרבי עקיבא. ודאי נמי חשיב ליה טענת מוכר משום טענת**
57 **דוושא לשדה, והשתא אן משמע לן דרבנן נמי אית להו דך סביפא. ואי לא גתייה דך סביפא הוה אמרינן דמודי ליה רבנן לרבי עקיבא אית צריך ליקח לו דרך, ולא הישתיק**
58 **לעטנת דרבי עקיבא מוכר. כלומר למינח בו, ובין דמרישא דרך סביפא דקשי ווושא לשדה – כן סברא נמי מודו רבנן, דאין סברא נמי פליגי בכל הך בתי**
59 **אודיבי. עקיבא רוצה, אלא אדחוי אילי בתי דעתא דלוקח, ואימא וזוי בתי דעת המוכר, ותו לא מדי.**

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ר"א תוספות

1 **הכי** גרס רבינו תנאל: ואודו לטעמינו גריבאי – הוצרך לפרש גריבאי, דלא תקשי:
 2 והא אפילו בה חזא זמנא, וכן היא סוגיית הגמרא בכל מקום.
 3 **לא** מכל ול את התנור ולא את הכיורים ולא את הריחים – לחאי גיטא איירי בתלושי,
 4 דהא קתני מוכר את המכשת קבועה – אם כן כרבי אליעזר דנמוא חזאי, ואי
 5 בתנור וכיורים מותרים – הא רבי אליעזר הוא,
 6 דאמר כל המזוהר לקרקע חרי וריא בקרקע אי
 7 נמי, אומר רבינו שמשון בן אברהם: דאיירי
 8 במזוהר, דהסמייהו מזוהרים, כדאמרין (כלם)
 9 פרק חמישי משנה ז' וגורר את התפילה ועד
 10 שיהא בארץ, אבל אין התנור חשוב תבור, תדע,
 11 דממקבלי טומאה, הלכך, לא מוכר אפילו לרבי
 12 אליעזר הנור וכיורים וריחים, אף על גב דלדליה
 13 מוכר את זמנתו, ולספרים נדרסי: מוכר את
 14 התנור וכיורים אבל לא את הריחים – עריך
 15 לומר לחשיב חיבורו חבור, ולא דמו לקבלת
 16 טומאה. חיבור הריחים לא חשיב כולי האי כמו
 17 של תנור וכיורים, ואין להקשות אמאי נקט
 18 בגמרא "ולא את הריחים", כיון דאפילו רבי
 19 אליעזר מודה לומר דלא נקט את הריחים ואומר רבינו
 20 שמשון בן אברהם: דאמר על דמי משום דבעי
 21 למיתני: ויבנו שאמר ליה "זה וכל מה שבחבור
 22 – כולו מוכרים, ואפילו ריחים.
 נימא

17 **לשמואל**. ואי איתמר בהא – בהך קאמר שמואל, אכל בהא – אימא מודי ליה לרב,
 18 צריכא. אמר ליה רב נתנן לרב הונא: הלכתא פותיתו או הלכתא פותיתו? אמר ליה:
 19 הלכתא פותיתו, דמקריביתו לבבא דריש גלותא דשכיחי דיני. איתמר, שני בתים זה לפנים
 20 מזה, שניהם במקרה, שניהם בפתחה – אין להן דרך זה על זה, כל שכן חיצון בפתחה
 21 ופנימי במקרה. חיצון במקרה ופנימי בפתחה – סבור מינה: אין להן דרך זה על זה, ולא
 22 היא, מי לא תנן: בפה דכרים אפורים – במוכר, אכל גנותן פתחה גותן את פתח?
 23 ודיב. משנת המוכר את הבית – מוכר את הדילת אכל לא את המפתח, מוכר
 24 את המכתשת קבועה אכל לא את המיטלטלת, מוכר את האויטרובול אכל לא את
 25 הקלת, ולא את התנור ולא את הכיורים. בזמן שאמר לו: "הוא וכל מה שבחבורו"
 הרי

1 חלבה כתיב, ה"מ. המוכר בעין רעה מוכר. כרבי עקיבא – בדעין יפה מוכר (בבא
 2 בתרא ע"א, והי. הכי היא מסקנא כרבי עקיבא, דאמר ליה רב הונא לרב נתנן. הלכתא
 3 כותידיה, דמקריביתו לבבא דריש גלותא דשכיחי דיני. אמר ליה איתמר – לרבי עקיבא
 4 בעין רעה, ולרבנן בעין יפה. וגמרא דאידך דקמפוש דאיפכא אתי הנה רב ירמיה, ומיהו,
 5 אידו לא אמר ליה רב הונא לשהן ה"מ איתמר
 6 תנינא, שאם היה יודע שאין רב הונא שונה
 7 כמותו – לא היה לו לתמוה, דחייב הך, דבין
 8 לרב הונא בין לרב ירמיה הלכתא דבעין רעה
 9 מוכר. משום הכי לא אמר ליה ולא מויד – דהא
 10 את נמי היה פסקת הלכתא דבעין רעה מוכר.
 11 אודו לטעמייהו – דלרב בעין רעה, ולשמואל
 12 בעין יפה. האחין שחלקו – שניהם מוכרין זה
 13 לזה, אין לתן דרך זה על זה – אם חלק שני
 14 שדות, אחד נטל חיצון ואחד נטל פנימי, ואין
 15 הפנימי יכול ליכנס לשדרו אלא דרך חיצון,
 16 בדרך שהיה אביו בנסג – אין לו לפנימי דרך על
 17 חיצון. משום דמוכר בעין יפה מוכר, ולא שייך
 18 דרך לעצמו, וכיון שמכר לו לאחיו חלקו
 19 שבחיצון – בעין יפה מוכר לו כל השדה והדרך,
 20 ולא שייך לעצמו במכירה זו כלום. והיינו
 21 שמואל לטעמיה, דפסק כרבי עקיבא מוכר
 22 בעין יפה מוכר, דלגבי פנימי שייך למימר עין
 23 יפה. דאף על פי שערך לפרוח בארץ – לא
 24 שייך לעצמו את הדרך, אבל גבי חיצון – לא
 25 שייך עין רעה במה שאינו נתון לו את הדרך,
 26 שהרי אינו מוכר בשרהו זה החיצון אלא לוקח
 27 ולבוקח לא שייך עין יפה. אבל בשרה הפנימי
 28 דהו את מוכר, שמכר לאחיו חלקו, ובהווא
 29 שמכר לא שייך לעצמו כלום, ולכאן עין רעה
 30 גביה כלל. ולא חלונת בו" – כבר מפורשת
 31 בפרק ראשון, ולא חלונת בו" – ואם רעה
 32 לבטא בחיצוהו כנגד חלון אחיו – בונה. קבועות
 33 – כלומר, שהלכה כן, ורב אמר יש לתן –
 34 המוכר בעין רעה מוכר, ומשייר לעצמו במה
 35 שמכר לעצמו שנתן לו במתנה הוה, כגון דרך ואורה.
 36 הכי נסינין: צריבאי – ורב אשי הוא דקמהדר
 37 הכי לרבינא, דלא אודו לטעמייהו למיירי גמרא
 38 ללמוד מלוקח במתנה. ומיהו, דרך נמוא

39 הוא לומר "ואודו לטעמייהו" ריבאי, אבל הכא אמוראי הוא דאיירי בה בדיחא, ואמרו: לימא אודו לטעמייהו – הלכך הוצרך לומר בלשון תירוץ: צריבאי. דאי איתמר בהך –
 40 דאחין שחלקו. בהך קאמר רב – דיש לתן דרך, משום דאמרי אחין: נידור בה כו, ובמו שהיה לאבא דרך בתן – גם לי, שעל שנתן כן חלקתי. תדע – דטענא מעלייתא היה גבי הלוקח
 41 ורשין, דכתיב "התת אבותיך" וגו. אבל בהך – דרבי עקיבא ורבנן – אימא מודי ליה רב לשמואל, דמוכר בעין יפה מוכר. הלכתא כותיין – שמואל, ורב נתן תלמידו היה. דמקריביתו
 42 כי ריש גלותא – רב נתנן ותנא דבי גיטאה הוה, ורגיל במקום היינים, דשכיחי דיני וראח מעשים בכל יום היאך דיני. אי נמי: דיני. כך פירש רבינו תנאל. זהו הלכתי מוח – דהריסת
 43 הפנימי על החיצון לירשת הרבים. שניהם בכפר – שמכרן ביחד לשני בני אדם, או שניהם ביחד במתנה לשני בני אדם – אין לו דרך לפנימי על החיצון, דהכי הכי דלפנימי ובין ודיב
 44 בעין יפה – לחיצון נמי בעין יפה ודיב חבין, ולא שייך עין רעה אפילו לרבנן אלא הכי דמכר את הפנימי ועיבכ לעצמו את החיצון, כי כמתניין. אבל הכי דלא עיבכ לעצמו כלום
 45 – דכולי עלמא מודו לזהו מוכר לו החיצון, ולהו כל הפנימי, ואין לפנימי על החיצון כלום, דלא תודה ענין פיה לזה רעה לזה. וכל שכן חיצון בפתחה בו" – דהוא לא תודה ענין
 46 יפה אלא לוקח ורעה אצל מקבל מתנה, דלהווא דיהיב ליה לדידיה רחים ליה. סבור מינה אין לו דרך – דכיון דלשנים מוכר נתון, אין עין רעה וטוב לזה, פי לא תנן – בסוף פירוק.
 47 במה דברים אמורים – דפליגי רבנן ואמרי דערך לוקח ליקח דרך, אבל מוכר לא עריך משום דבעין רעה מוכר – הני מילי מוכר, אבל בנותן מתנה מודו דבעין יפה יהיב, ודיב גם
 48 את הדרך. אלמא רבנן דסבירא להו מוכר בעין רעה מוכר, גבי נתון מודו דבעין יפה נתון, הלכך, הכא, אי מיבעיא לרבנן דיש דרך לפנימי על החיצון, דגבי חיצון שמכר לו היו עין
 49 רעה, וגבי פנימי שנתן לו במתנה היו עין יפה. אלא אפילו לרבי עקיבא דאית ליה עין יפה גבי מוכר, גבי נתון מודא איכא עין יפה טפי, והלכך יין דרך לו לפנימי על החיצון, דמוכח
 50 מילתא דענין יפה אצלו טפי מדין, דהייב ליה מתנה. משנת המוכר את הבית – סתם מוכר בו" – כללא דמילתא: כל תשמישי בית הקבועים – מוכרין בכלל בית, והמטלטלין
 51 אינם מוכרין, את חלתי – וכל המחבור לקרקע חרי הוא כקרקע. אבל לא את הנפתח – דמיטלטלא. המכתשת הקבועה – כקרקע. איצטרוביל – עגול שסביב הריחים, צריקאי
 52 בלעז, ודבר קבוע הוא. אין מוזין אותו ממקומו. הקלת – האפרכסת, טרמייתא בלעז, מיטלטלת היא, הכי נסינין: לא את התנור ולא את הכיורים – דהך בתל מיטלטלין הוה, והכי
 53 נימי גויה איתפוסת. וחסד דהמשה סרס: מוכר תנור מוכר כיורים, ולא נוזיא, ואם איתא – עררה לוקמה במזוהרת כקרקע.

1 **ג'ימא** מתינתין דלא רביא מוכר את המפתח וי"ק. הוא מכח מפתח
2 מסיק דאיתא ליה כרבי מאיר. ולא פרישש הקנטרס. פרישש הדשטא מפרקתי
3 לא מוכר את המכתשת המיטלטל קא פריך.

4 **מחזורתא** ולא כרבי נאשי – ואם האמהו דהא קאמרו בחיבורא את הספניה (בבא

5 בתרא עה. ב) דרבי אליעזר דרבי

6 מאיר קיימו בחדא שיפה. מדרגתן פבירקין (סא. סב.)

7 רבי אליעזר אומר: המוכר את הבד מוכר את

8 הקהרה ויש לומר: ללא ממש בחדא שיפה

9 קאמרו. תרע. הוא עטמא דרבי אליעזר מפרש

10 בברייתא – שלא נקרא את הבד אלא על שם

11 קורה. **צ'ינור** שחוקק ולבסוף קבע פוסל את

12 המיקה – איבא לובקני אפילו פברעו משי

13 רוחות כדרך הצניור. ואם שחוקקו באפילו לקבל

14 צורות. דבראי בית קבול חשיבי מים שאובים.

15 שעוברים על אחת בית קובל. כדתנן (מקואות

16 פרק רביעי עשה ג.) דחוטט בעיטור חדי לקבל

17 צורות. בשל עץ – כלב שוהא. בשל חרס –

18 רביעי. רבי יוסי אומר: אף בשל חרס בכל שוהא

19 כו. ראי לא טעמו. אלא סתום ממשלש צדיים

20 – לא חשיבי כלי. במכובדי רבתי שנואלא מתא

21 דתנן (שם משנה ב.) המניח בא הטבלא תחת

22 הצניור. אם יש לה לכבונו מארבע רוחות כו. ואין

23 טראה לאוקמי בעיטור שסתום ממל צד. ודוקא

24 משום נופלי מציטור למקוה. אבל אם פברעו

25 מציטור לקרקע. ומקרקע למקוה – המשכה היא.

26 ואינה פוסל המיקה. אם יש כרבי במקוה עשרים

27 ואחת טאה מי נשקעם. כדנתנן פברק קטא

28 דתמורה (יב. א.) **א'לימא** רבי אליעזר דבית

29 – דהם בחדא פלוגי. פירש הקנטרס. ומיחד. רבנן

30 דפליגי עליה לא ליהוה הנהו רבנן דאמר לעיל

31 לא רבי אליעזר ולא רבנן. ונראה לרבינו יעקב

32 דזה חזק: לפי מה שפרשש לעיל 'מוכר את

33 הנמכשתת הקוקה' היינו קבעה ולבסוף חקקה.

34 'אבל לא את הקבעה' היינו חקקה ולבסוף קבעה

35 – אלמא מופלגי רבין בין חקקה ולבסוף קבעה

36 ובין קבעה ולבסוף חקקה. אם כן איש שפיר רבנן. ובהם חק לפירש. דמציענן לפירש דחקקהו

37 היינו שלא לילשה מיטעל. שנתקבא סבלע היוצא מן הדין. וקבעה – בין קבעה ולבסוף

38 חקקה בין חקקה ולבסוף קבעה. **ו'ר'א** היא בקרקע – השתא קא סלקא דעתך כמכורת

39 מחוברת איירי. ועריך לפירש 'ודרי היא בקרקע' – לקושתא בכספו ושטר חזוקה. אבל לבסוף.

40 דמסקנן טעמא משום דאיתקש ליער – קאי ארביש שבתוך הכורת. ולא חיישנן בחיבור

41 הכורת. ואומר רבינו יעקב: הדשטא הוא מצי למפרוך. ולישטיעוך. דלא מוקמת טעמא משום

42 דחקשא דיער. אלא משום דחבר כורת בטיט. אמאי חייב חטאת הרוחה ממנה בשבת? הוזה

43 ליה כרודה פת מן התהור. דלא מתייבי. אף על גב דתהור מחובר. ולענין טוטאה נמי מקבל

44 הדשש טוטאה. אפילו במקומה. כיון דרבי מן מחשבה. ולענין פרוכובו נמי חיטפן ליה היא

45 איכא טעמא ששוכבת עליה. כדפליגי בפרושיהו (גיטין לו. א.) וב עינין קבוק. אלא על כדרך

46 דמצנח אסיכי. בדמשיני דהם. ואם כן אין טעמא של רבי אליעזר משום שמוחבר בטיט.

47 ומתקבלת

1 **ת'ר'י פולן מכורין. גמרא ל'מא. מתינתין ד'לא קרבי**

2 **מאיר. ד'אי רבי מאיר. הא אמר: מוכר את ה'תפרם**

3 **- מוכר תשמישי כרם - אפילו ת'מא רבי מאיר.**

4 **ה'תם ק'ביע. ה'כא לא ק'ביע. - והא מ'פתח ד'מ'יא**

5 **ד'לת ק'תני. מה ד'לת ד'ק'ביעא. אף מ'פתח ד'ק'ביע**

6 **א'לא מ'חזורתא. מ'תינתין ד'לא ק'רבי מאיר. ת'נו ר'בנן:**

7 **ה'מוכר את ה'בית - מוכר את ה'תלת ו'את ה'תני ו'את**

8 **ה'מנעול. א'בל לא את ה'מפתח. מוכר את ה'מכשתת**

9 **ה'חקקה. א'בל לא את ה'קבועה. מוכר ה'איצטרוכובל.**

10 **א'בל לא את ה'תקלה. לא את ה'תהור ולא את**

11 **ה'ק'בול ולא את ה'ר'תום; ר'בי א'ליעזר אומר: פ'ל**

12 **ה'מוחבר ל'קרקע ת'ר'י הוא פ'קרקע; ב'זמן שא'מיר לא**

13 **'הוא ו'כל מה ש'בתוכו' - 'ת'ר'י פולן מכורין; בין**

14 **ק'ך ובין ק'ך. לא מוכר לא את ה'בדור ולא את**

15 **ה'דות ולא את ה'צניע. ת'נו ר'בנן: צ'ינור ש'ח'קקו**

16 **ו'לבסוף ק'בעו - פוסל את ה'מקוה. ק'בעו ו'לבסוף**

17 **ח'קקו - אינו פוסל את ה'מקוה. מ'ני? לא ר'בי**

18 **א'ליעזר ולא ר'בנן. - ה'י ר'בי א'ליעזר? א'לימא**

19 **ר'בי א'ליעזר ד'בית. ד'למא ת'ינו טעמא. ד'ר'בי**

20 **א'ליעזר ס'בר: מוכר בעין י'פה מוכר. ו'ר'בנן ס'ברי:**

21 **מוכר בעין י'עה מוכר ו'אלא ר'בי א'ליעזר ד'כורת**

22 **ד'בורים. ת'נן: פ'ורת ד'בורים. ר'בי א'ליעזר**

23 **אומר: ת'ר'י היא פ'קרקע. ו'ב'ותבין עליה פ'רוכובל.**

24 ואינה

25 להטלטל מנמקס למקום. אף מפתח – בשל עץ מיייר. דקביעא. שיש מפתחות שאין

26 מוזין אותן מן הפתחות. כגון של בני כפרים. ואפילו הכי לא מוכר את המפתח. דאי

27 איתא בדמפתח שאינו קבוע מיייר – לפילוג ליתני בדידה. המוכר את הבית מוכר את

28 המפתח קבוע אבל לא את המיטלטלה. כדקתני גבי מכתשת. וכל שכן דלת דקביע

29 טפי. אלא מנקתני דלת – שמענין דליבא לאיפולגו אלא בין דלת למפתח. ואף על

30 גב דקביע ברלת אינו מוכר. שדרי תשמיש קל הוא הוה לטלטל. ועפעם שמיטלטלה.

31 אבל לא תוריי. נג' – בריה. וקבוע כבותרל. מנעול – קבוע ברלת. המכתשת החקקה

32 – כגון סלע היוצא מן הכותל. וחקק שם מכתשת. אבל לא את הקבעה – שהיתה

33 חקקה ועשירה. ואחר כך קבעה בקרקע. ודלא במתניתין. ומתינתין רבי אליעזר היא

34 דפלוגי בסופא. ואמר: מל המוכר לקרקע – ודלא אית בקרקע. וכו' פירש רבינו גונאל.

35 וכן עיקר. רבי אליעזר כו' – אמכתשת קבועה פלוגי. בין כך ובין כך – בין שאמר

36 לו 'כל מה שבתוכו'. בין שלא אמר. לא מוכר לא את ה'בדור כו' – דאיתו בתוכו של

37 דקבוע בקרקע פוסל את המקוה – דמים שאובין פוסלין אותו. וכיון

38 דהוא כבועש חריץ בקרקע. מני – בין דהוא כבועש חריץ בקרקע. בין דהוא כבועש

39 חריץ בקרקע. ודלא רבי אליעזר – מאיזה דברי רבי אליעזר אמר להו דלא

40 סבירא ליה ק' ברייתא? והוא חזין דהוה ליה למימר 'והו רבנן'. וכן אין דרך גמרא להאריך כל כך.

41 ו**א'לימא** רבי אליעזר דבית – המכתשת חקקה ולבסוף קבעה חקקה

42 משהו. ולא מוכרה בכלל בין מיהו. רבנן דרבי אליעזר ליה לא ליהוה הנהו רבנן דאמר לעיל

43 לא רבי אליעזר ולא רבנן. ודלא ישה מוכר – והתבאר. אף על גב דאיכא חרות כלל

44 עליו. כיון מוחבר – מן המהור. רבנן דרבי אליעזר ולבסוף קבעו – משהו דפסיל מקוה. ורבנן כביו כו' – משום דרבי אליעזר נקט לה.

45 ובאמי כרברי הכל תריא. בורות

46 דבורים – מחוברת היא בקרקע בטיט. ור' היא בקרקע – לכל דבר. ליהות נקית בכסא ובשטר ובחוקה. לקנות על גבה מוטלטלין. ולכבוש עליה פרוכובל אפילו היא קרקע.

47 דתנן במכסת שביעית פרק אריון (משנה ו.) היא ח'ותבין פרוכובל אלא על חקקה. ואם אין לו – מוכה בתוך שדהו. ולשם מפורש: לפי שראה החל שנומנין העשרים מלחלות

48 לענין מנפי דיתא שביעית שמומטת. והיו עורבין על מה שכתוב 'ויהי דבר עם לבבך בליעלי' וגו' – עמד החלן פרוכובל. 'פרוח' – משהו מן שפירש

49 דבמסכת נזקי (ו. גב.) 'בול' – עשירים. כמו 'אלו ראשי בולאות שבידוהו' (גיטין לו. א.) כלומר. ריח לעשירים שלא יפסידו שלהם. ותנן: גופו של פרוכובל: מוסרני לבם פלוגי

50 ופלוני

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזילץ)"

1 פלוני דייקין שבמקום פלוני, שכל דרום שיש לי אצל פלוני – שאגבו זמן שארצה.
 2 הדייקין חותמין עסקין דבר מן התורה. – והתדים. הלכך משבטו שרזחין לבית דין לבנותו,
 3 ואידו לא קניי – לא קרינא ביה "לא יגוש", דייקין קמגבו ליה, והפקר ביה דין הפקר.
 4 והני זילי כשיש לו קרקע ללות. דרמי באילו ש למלוא משכן, דבמשכון לא שייך "לא
 5 יגוש". שכל מה שיוכלו החכמים לחקן בר שאל
 6 ידו נראין עסקין דבר מן התורה. – חתונין בן. תהנין בן.
 7 נראה הטעם בעיני. ומרבי וקני זכר צדיק לברכה
 8 שבעתי הדיני טעמא: יסחם לוח אין גרילין
 9 לחלוטו אלא אם כן ש' לו קרקע להשתעבד
 10 למלוא. ומבמלת דשכיבת תקנת רבנן, אבל
 11 בשאן לו קרקע – מילתא דלא שכיחא היא
 12 ולא תקני רבנן פרחובל. ואתא רבי אליעזר
 13 למישרי. ודא חזקינן כותרת דמלוא. – ונתבין
 14 פרוכלו. וסלקא דיעך אמנא: אף על גב דהדי
 15 היא בקרקע לשאר דברים, לגבי דף תקנא לא
 16 חשיבא קרקע, ולא סמכא דעתא דרמיה דמלוא
 17 עליוהי. ודא חזקינן לטלטלה. ק"ש שבעת לך.
 18 ואינה מקבלת פוטמא – זו הבוררת במקומה,
 19 דכיון ומבמלת דייקין קרקע – גאחא מותרת
 20 כלי. וגם הדיבא שבתוכה אינו מקבל טומאה,
 21 דבשל לגבי כותרת. ודוקא במקומה, אבל אם
 22 נטלה משם – אז מקבל הדיבא טומאה. כמאן
 23 דאמר בפרק "המוכר את הספינה" דלא בעי
 24 מחשבה. דאיכא מאן דומרינן מחשבה. הלכך

25 אצטרך הכא גבי טומאה למיטנין "במקומה", והוא הדין לכל תוך מלי. הירוהה פגמא –
 26 שכדיא במקומה. ודייקין קמם יודעו של דבש – חיבב טואה, בתולש מן הקרקע. אלמא
 27 דרבי אליעזר חקק וליטען עסקין ביה. וברייחא דלעיל ולא כרבי אליעזר
 28 היא. ומיהו, דהא רבנן היא. אינה בקרקע – משום דהיבור בקרקע לא בטיל תורת כלי
 29 מניה, ומקבלת טומאה במקומה. וגם הדבש ולא בעי מחשבה, כדתיבא לקמן ב"המוכר
 30 את הספינה". הכי נגיטין: הנה אמר רבי אלעזר מאי טעמא דרבי אליעזר – דחשיב
 31 בלותר דברים ממוכר – דתיבין "ויטבול אותה בישת הדבש". ויחזנתן תיבין. ובדבש
 32 במקום יודעו מיירי, וקרי ליה יער, והלכך חשיב ליה מוכר ואפילו אין הבוררת מחוברת
 33 ממש בקרקע. אבל גבי צינור שקרקע ולבסוף קבע – מודי רבי אליעזר דחשיב ליה ופסיל
 34 מקוה, דכתיב ביה. ואבתי לא ידעין על יתרו ביה אליעזר דלית ליה דף ברייתא. דף
 35 של נחומין – סדר דרבינו עזריהו עליו וללוש חז. הפת. ולי נראה הוא שקבעו בכותל ליתן
 36 עליו את תפת למורה. בעינן ששישן פטרין שלנו בכותל בתרין מנזחין. ולקמן מוקי דרף
 37 של מתבת, דפשוטין טעאין. רבי אליעזר פטר – דכל המוצרין לקרקע הדי דרבי
 38 בקרקע. ואיכא ממשאין – ולא בטיל לגבי קרקע. וכוון דרף שחולקין אותו ליה דרבי הוא
 39 במקום חקיקת הצינור. דתיקון משה ליה גמר כלי לקבל טומאה. ומדלא קמפליג' בין תקן
 40 ולבסוף קבעו ובין קבעו ולבסוף תקו – אלמא לרבי אליעזר חבל טהור, לא שניא חקיק
 41 ולבסוף קבעו, לא שניא קבעו ולבסוף חקיק. ותרבנן חבל טמא. אלמא היא ברייתא
 42 דדיקון ולעיל, דקמפליג' בין קבעו ולבסוף חקיק. ובין חקיק ולבסוף קבע – לא רבנן ולא
 43 רבי אליעזר. דאי רבי אליעזר – אפילו חקיק ולבסוף קבע היה לו לחכשיה, ואי רבנן –
 44 אפילו קבע ולבסוף חקיק גמי יפסול את המקוה. לעולם רבי אליעזר – סבירא ליה
 45 כברייתא. ודיקון חקיק ולבסוף קבע אבתי כלי הוא. ולא בטיל לגבי קרקע, ופסיל את
 46 המקוה. והכא גבי דף, היינו טעמא דרבי אליעזר דמטרד ליה אפילו בתקו ולבסוף
 47 קבע, דשאני פשוטי כלי עין בן דאי. דאפילו קודם שקבעו אין לו טומאה אלא מדרבנן,
 48 והלכך בקבעו – מיקל רבי אליעזר. אבל לעיל, גבי צינור, שמים שאובים פסולין את
 49 המקוה מן התורה, כדתיבא בתורת כהנים: יכול מילא מימם של חתף ועשה מקוה בתולה
 50 היא טהור! תלמוד לומר "מעין", מה מעין בידי שמים אין מקוה בידי שמים – הנה מודי

51 יבא יפסול את המקוה. דמטעם קביעתו חקיקתא לא מליט מנה תורת כלי מעיקרא. ומיהו, לא אשכחן טומאה לפשוטי כלי – אפילו מדרבנן חזן מאותן דראיקין למדרס. ורבנן
 52 מנסכת ניהו נמי, לא דלמטעם מדרס מיטעמא טמא מנה. ומנסכתא מנה מקומינן ליה ברה של מתבת. ומתבת נראה: ככלל דאורייתא – ודוקא משני הכי – ובדוקא דברייתא
 53 דלעיל בפסול שאיבה דאורייתא מיירי. הולא מדרבנן הוא. כדאמרינן במסכת יבמות (פב, ב), שאם היה מקוה ארבעים סאה ותתן סאה שאובין ונטל סאה – כשר. עד כמה? רבי יוחנן
 54 אמר: עד רובו. הדינו טעמא. ונדאורייתא הוא ודבעין מקוה ממיסן מתכחל לתתלה בלא שאיבה. דאייתקש למעין, כדפרישית לעיל. ואפילו נפלו בהר כתיב שאובין – בטלו כרובא.
 55 אי נמי, קמא קמא בטיל. ולעיל גמי בני צינור – המקוה היה עשוי כבר בחזון, ואחר כך קבעו שם צינור. כדתיבא: פוסל את המקוה – מכלל דהיה שם מקוה ממוכר. הלכך פוסלא
 56 מדרבנן הוא. ומאן שיל למונח (ב וקו) – אפילו לא גמזנא צינור דאמתי – רבנן כשל תורה. והכא גבי דף נמי ברייתא מיירי, ודבר של מתבת מיירי, וממוכר הוא. ותורתה
 57 דשלמא עין – אתקש לשק, ודתיבין "כלי עין ואו בנד או עור או שק" (והקרא יא), מה שק משיטלטל מלא וריקן – אף כלי עין כו'. אבל כלי מתבת בפרשת מדין ודתיבין (מבדבר
 58 לא) "אך את החיה" וגו', ולא אתקש לשק, ואבתי דלא ברבי אליעזר היא הדיא יצטרנו. דרבי אליעזר לא קמפליג' מידן בין חקיק מעיקרא לחקיק ולבסוף קבעו. ואמרי רבי יוסי ב"רבי
 59 תנינא עין – משום דפשוטי כלי עין לוח טומאה כלה, והלכך אוקמה ברה של מתבת.

רטו

1 **[ומקבלת]** טומאה במקומה. – ואם חתמו: רב טעם נקט גבי טומאה במקומה? דאין
 2 חילוק בין במקומה בין שלא במקומה, ודא לא חתמו. ודא לא חתמו. ודא לא חתמו רבינו
 3 תם: דשלא במקומה מקבלת טומאה, כיון דמטלטלין אותה ממקום למקום, ודמי לשאר
 4 כלים שבבית. וגזרו בה רבנן טומאה, דלמא איני לאיתולי.
 5 **ושאני** פשוטי כלי עין דרבנן – ואם חתמו: דברתך לומר דמדרס איכא טומאה

6 דאורייתא, דכל המטמא מדרס טמא מטמא מנה, ומא
 7 קל דחומר מפכן קטנים, כדאמרינן בפרק "כיצד
 8 הרגיל" (בבא קמא פה ב), ובפרק על "אלו מומין
 9 (בבברות לא) א' נמי פריך: ואין לו תוך בבלי
 10 שקף מדאורייתא בר קבולי טומאה הוא? ויא
 11 דומיא דשק בעינן ומשני: בתוך דהווי למדרס.
 12 ואי בשאר פשוטי כלי עין ולא חתמו – מדרס –
 13 תהו אפילו מדרבנן לא מקביל טומאה, כדמוכח
 14 בריש חולין (ב א), דאמר: הכל שחשטין –
 15 ואפילו טמא ממוכרין. דאי טמא דאימימ חשטין
 16 בו, ומשני: כיון שבדק קרומית של קנה ושחט
 17 בה. ואי מקביל טומאה מדרבנן – מאי משני?
 18 תיב: תימא: הנהם סביל עבדו כתיב ליה, ועל
 19 כרחק איירי ברבדה בעין ליה, וקדשיש טענים
 20 שדיעה בבלי, כדאמרינן ב"התורה" (מנחות פב,
 21 כלים) מ"זיחא את דמאכלת". ועד, תנן מנסכת
 22 דבתי (טו, א), כלי עין וכלי עצם וכלי זבוכית
 23 – פשוטים טהורים, ומקבלים טמאים, ועל כרחק טהורים אפילו מדרבנן, וכלי זבוכית
 24 אפילו מקבלים ליהם טומאה אלא מדרבנן, כדאמרינן במסכת טהור (שם) ופירש רבינו
 25 שנואל: ודאי אין כלי טומאה אפילו מדרבנן, ומנסקא לך קיימא בה, אלא מוקי לה –
 26 ברה של מתבת. ויש מפרשים: דף של נחומין, אף על פי שזוא פשוטי כלי עין –
 27 מקבל טומאה מדרבנן, כיון שזוא משמש אדם ואת משמש אדם, דריש בתורה כתיבם
 28 בפרשת "יחיד ביום השמיני": "כלי", יול אפילו הסולם והקולב כו'. תלמוד לומר
 29 "כלי עין ולא כלי עין", יכול שאני מוציא את השולחן ואת הסבלא את הדולבין
 30 – תלמוד לומר "כל כלי עין", ריבה. ומה ראת לרבות את אלו כו' – תלמוד לומר
 31 "שק", מה שק שזוא משמש אדם ואת משמש אדם – אף אין ארבת את השולחן כו'.
 32 ועל כרחק שבאין למדרס – מרלא נקט מיהו כסא ופוסל, הוה ליה לרבינו
 33 מקרא דמנכח ומושב. ובאן לום בית קול אייר – מרלא קאמר: מה שק משיטלטל
 34 מלא וריקן, אלא מקביל טומאה. והני על גב דמפקס ליה מקרא – לא היה אלא
 35 אסמכתא כמא דרשות תורתו ותקני ובספרי דלא הוי אלא אסמכתא. וכן משמע
 36 בפרק "שתי הלחם" (מנחות צז, א) אמר רבי יוחנן: לרברי האומר מטרנון איתיה היתה
 37 פירושו: למטה ברגלי השולחן ולא בשולחן – טבלא המתחפתה טמאה. פירושו, דרישינן
 38 "השולחן הטהור" – מכלל שזוא טמא. לרברי האומר מטרנון למעלה היתה – טבלא
 39 המתחפתה הטהור. דהא שולחן של מקדש טמא, ואף על גב דתורה כתיב:
 40 טבלא המתחפתה, שאין לה בית קבול – יתבע. ויהי ארשה משהו היא ודית כרובא.
 41 אמאי יתיבעי חיפוק ליה מקרא דהנהם אלא דאי אסמכתא היא. ובטבלא המתחפתה
 42 מספקא ליה אי מקבלא טומאה דאורייתא, כדפרישית הקותרס הנהם, משום דעדיפא
 43 משאר פשוטי כלי עין, לפי שראוי להשתמש בה בשערי בידון. ולמאן דאמר למטה היתה
 44 – טמא, מדתיב "טהור".

45 **מבבל** דשאיבה דאורייתא – רששים ורבינו הם מפרשי דכולו שאוב הוי
 46 דאורייתא, ומכאם ראייה מדרבנא בתורת כהנים, בפרשת "יחיד ביום
 47 השמיני": "והקוה מים היתה טהור", יכול מים היתה טהור, ויכול מים היתה
 48 יאה

49 **אלא**

בבא בתרא. המוכר את הבית - פרק רביעי דף סו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 ידא תוראי? ומקד לומר "אי מעין ובור מוקה מים זיהו טוראי", מה מעין בידי שמים —
2 אדא מוקה בידי שמים. וכן לדחות, דאסמכתא מוקה, ממו מרשות תורת כהנים. ועוד
3 מביא אדא רבינו גהן. דתן במכסת המוקה הוא שני (משנה ד). רבי אליעזר אומר:
4 רביעית בתחלה פוסל את המוקה, ושלישה לזנין על פני זרעים. ומדמחזימי בתחלה טפי
5 מבסוף — שבע מנה דבתחלה פוסלין
6 מדאורייתא. ועל לחרות הוא דאמרי רבי
7 אליעזר בתחלה רביעית — משום דרביעית הוא
8 שיעור טבילה למחטין ולעצרות, וכבר שו שם
9 פוסל מוקה עליהם. ולרבינו יצחק נראה דאפילו
10 כולו שאוב דרבנן. כדמשמע בתוספתא
11 דמקואות, דתניא בפרק שני: מוקה שהניחו ריקן,
12 ובא ומצאו מלא — כשר, יפסי. שיה ספק מים
13 שאובין לוקה. "דירקנין ממשע לומר ריקן, ועל
14 שבע מנה דכולו שאוב מדרבנן. וליבא למימר
15 דלא ככולו שאוב אפירי. אלא כשהיה בו מים
16 שאובין דוק — דאם כן היה ליה למימר
17 "תירקנין ממשע לומר ריקן, ועל
18 היה בו מים כלל. ועוד אמר בפרק גמא דפסחים
19 (יז א) גבי מוקה בית מדרשו, "בליים —
20 טמאים, מבקיען — טמאים, ומפסל הוה
21 דמקיע, שהריים משום דהוי להטביל בהן מחטין ועצרות. אלא, אפילו כולו שאוב חיי
22 להטביל בו. וכדבשאו מיירי, מדמפליגי בהן כליה לקרקע. וסחם משקין בית מטהריא נמי
23 שאובין הם. ורבינו משוחן בן אברדום דוחה: דהכי קאמר בבליים טמאים — פירוש: שהיו
24 בבליים, אף על פי הדשאתן או בקרקע. ולי שפיר שאובים בקרקע, שלא היו מטמלים בבליים
25 טהורים. והרב רבינו משה מפונטרויא דוחה: דאף על גב דשאיבה דאורייתא היא —
26 בקרקע טהור, משום שאפשר בלא עמישה, וכדי נפלו מן הכלי וצרכה שהיא חלקה
27 ממשכיב אילך ואילך, והיה ליה כשאיבה ששמיים כולה, וכדכשרה. והבבא אף התרומה
28 (בי א) ולא מכשיר ומשבה אלא כי איבך עשרים אוחת סאה במקוה — אלא קמיא דהייט
29 מדרבנן. ואם תאמר, כשלאטא אי מילי שאוב מדאורייתא — הניינו דגוזו בתמיים שלשה
30 לזנין שנין שאובין פוסלים אטו כולו שאוב, ודוקא כשלאטא לזנין גזרו שוון ראיקן לירדצה
31 אדם, כדאמרין ספיקא דקמא דשבת (יא א). וכתחלה היו סובלין במערת סרוחיים, ונותנין
32 על גביהן שלשה לזנין מים שאובין בו. אלא אי כולו שאוב דרבנן — אמאי גזרו כלל
33 כשאיבה ושו לומר: גזירה שגא טיבול בבלי. דאורייתא דמעין אמר רומנא. שוון בקרקע
34 ומתהא מוקה שהניחו ריקן, וממו רבינו משוחן בן אברדום, דאורייתא, שוון להיבחי דכולו
35 שאוב מדאורייתא. וקתני: כשר, אומר שיה ספק מים שאובין בקרקע ומקואות כשרות.
36 שאדם אינו עשה מוקה אלא לטבול בו, ואינו ממלא אותו מסתמא מים שאובים, אלא
37 מים כשרים לטביליהם ודקא משוחן חוקק אותה ורבי, ודא אבוי — ודא דספיקא
38 דאורייתא לחומריא. תרי. וקתני סיפא: צעור ומקל מוקה ומתבטשת תניתו ביה, ספק
39 מן הצעור למקוה ספק מן המתבטשת למקוה — פסול, מפני שהפסול מוכיח. ואם שי בו רוב
40 מוקה — כשר, מפני שיש ספק מים שאובים למקוה. ומדמכשר בשיש בו רוב מוקה מספק
41 וכשאין רוב פסול — משמע דרובו שאוב דאורייתא. ועוד, תניא התם: שני מקואות, אחד
42 שאוב ואחד כשר, וטבול באחד מן סוממאה תמורה. ועשה טהרות — הרי זו תלויה.

והא קיימא לן: דרבנן ועוד, האמר רבי יוסי בן
רבי הנינא: בדרה של מתקת מהלוקת - לעולם
רבנן היא, ושאיני שאיבה דרבנן - אי הכי,
אפילו חקקו ולבסוף קבעו נמו - שאני התם,
דיאבא תורת כלי עליו בתלשו. בעי רב יוסף: מי
גמשימי שחשב עליהם להדיח את האימטובלין, מהו
לרועי? אליבא דרבי אליעזר דאמר: כל המוכר
לשקע תרי הוא פקרקע - לא תיבעי לך, כי תיבעי לך
אליבא דרבנן דאמרי: אינו פקרקע, מאי? תיקו. שלח
ליה רב נחמיה בריה דרב יוסף לרבה בריה דרב
הנא וזמי ליתדררעא: פי איתאי הך איתחא לשקע,
אנבה

1 אלא לעולם רבנן — דרך הוא. ודקשיא לך גבי צעור אפילו קבעו ולבסוף חקקו נמו יספול
2 למוקה, לרבנן דגממנאי ליה גבי דף חשיבוי ליה כלי בכל ענינים, אפילו קבעו ולבסוף
3 חקקו — שאני שאיבה דרבנן, כדפירשית לעיל. הלכך, גבי צעור הוא ומקילי רבנן ואמרי
4 אינו פוסל בקבעו ולבסוף חקקו. אבל לנבי דף, דטמאנו מן התורה — לעולם טמא,
5 אפילו בקבעו ולבסוף חקקו. וסבירא ליה דרבנן
6 דכל המוכר ולקרקע אתי כמקע. אי הכי —
7 דלרבנן הכל שוה, בין קבעו ואחר כך חקקו בין
8 חקקו ואחר כך קבעו — לא בטיל לנבי קרקע,
9 וחשיב כלי גמור, וגבי שאיבה הוא דאקילו
10 חקקו אנב קרקע — אפילו חקקו ולבסוף קבעו
11 נמי לא יפסול מוקה, ולבטיל אנב קרקע ושמיני:
12 התם דיאבא תורה כלי' — וכל כך לא רעו
13 להם, דאין לך שאוב גמור. והאילו והוא
14 שם כלי' עליה קודם שהוקבע בקרקע, ואי לא
15 השבה ליה כלי' — בטלה גזירתם. לנבי, בעי רב
16 יוסף מי נשמי? — שהיו יורדין, וחישב עליהן
17 שיריחו האימטובלין, מהו שאותן גשמיים
18 ישיערו ורעים, אם נפלו עליהן, לקבל טומאה?
19 דתן במשכרין פרק ראשון ששנה א"ל. כל מוקה
20 דתנן תלמיתו לרעין, אף על פי שאם לרעין —
21 מכשיר. והבא נמי, כיון דנחא ליה בירידתן לצורך אימטובלי, אף על גב דאם נחא ליה
22 בירידתן ולא פירית — ודוי בשבוי. ולכבד שיהא אימטובלי חשוב בתלשו, ולא תמי
23 משבתו, ולא קריית ביה 'זבי יתן', אלא היבא דמשמע שירדו על גבי תלוש. כדאמרין
24 בפרק קמא דשמיטת חולין (טו א). מלשו ולבסוף חזירו לענין הכשר ורעים מוקה, ו
25 דהנך הבופה קעה על גבי הכולה', ופרכין רישא לסיפא. ודייקין מנה דכותל בין
26 השבוי תלוש, ואם חישב שירד — הרי זה ובי יתן, אבל כותל מטה, שהוא מחובר
27 מעיקרי — לא מהניא משבתו להכשיר ורעים. ובתורת כהנים יליף מקראי דבענן
28 מחשבה לצורך דבר תלשוש. והאי אימטובלי נמי, תלוש ולבסוף חזירו ודא. ואלבא
29 דרבנן דלעיל דפליגי במכתשת קבעה קמביעא ליה, כדפרשש ואולי, אי סבירא ליה
30 תלוש ולבסוף חזירו לענין הכשר ורעים הוי תלוש, או לא. אליבא דרבי אליעזר לא
31 תיבעי לך — ודואי חשיב מחובר. ולא מביעא אימטובלי דמי לקרקע טפי ממכתשת
32 קבעה, ודואי חשיב מחובר. אלא אפילו מכתשת קבעה דחשבו לה רבנן תלוש — פליג
33 איהו, אמר: כל המחובר בו'. והא ליבא למימר דטעמיה התם משום דבעין ויפה מוכר —
34 דהא כלאא קאמר. ועוד: דשמענעו ליה גבי דף דמטהר, אפילו בתוכו וליבסוף קבעו.
35 ואלבא דרבנן דף נמי לא קמביעא ליה, ודאי תלוש ולבסוף חזירו ורעים, כדא
36 חשיבי ליה תלוש גבי טומאה אפילו בקבעו ולבסוף חקקו. והוא הדין להכשיר. כי תיבעי
37 לך אליבא — דהנחו רבן דלעיל, דפליגי עליה דרבי אליעזר במכתשת קבעה, מאי? מי
38 אמרינן: קמא טעמיה. וסבירא ליה דכל תלוש ולבסוף חזירו חשיב תלוש, והלכך לא
39 מבר את הקבעה, והוא אף לגבי הכשר טומאה. וכיון דטעמיהו משום דחשיבי ליה
40 תלוש — לא מביעא היבא דחשיב להדיח מכתשת קבעה, ומבשכירי, אלא אפילו חשיב
41 להדיח בהן אימטובלי — מכשיר את הורעים. דעל כרחך פשעיהו גבי
42 אימטובלי

ומלא מטדיין מספק — אלאטא כולו שאוב דאורייתא. והראית לא נראו לרבינו יצחק. עוד
אמרי רבינו משוחן בן אברדום. ועוד אמרי רבינו תם: דוקא במקוה חסר פוסלים מים
אשויין, אבל במקוה שלים — שם שאובין שביעלם אין פוסלין אותו. ושמה כתב ראיות ממכסת מקואות. ואל
הדין העליון ארבעים סאה ומתחתיו אלא כלום — ממלא בתוך חפץ בעליון. עד שירדו בתחתון
ארבעים סאה. משמע, אף כי פירוש ספק שאוב — אין נפסל, בין שהיה שלם.
דהא אי אפשר אם לא נתן בעליון יותר מארבעים סאה. בעי רב יוסף מי גמשימי שחשב
עליהם להדיח את האימטובלין מהו להכשיר בהן את הורעים — פירש הקונטרס: דרבכל
תלוש וספק חזרו מביעא ליה לענין הכשר ורעים, ואין נראה לרבינו יצחק. דאם כן ליפא
ממא: מלשו ולבסוף חזירו לענין הכשר ורעים לרבנן. מהו דנקיט
בפרק גמא דחולין (טז א), ואל היה ליה לנקיט אימטובלי טפי משאר מילי. ועוד: דאין סברא
לדמות ורעים ורעים למכר, שתהא מכתשת חשובה תלוש לענין הכשר ורעים כמו שחשבוה
לענין כשר. ועוד: ולענין שחשה נמי לתיבעי. ולכא תלוש ולבסוף חזירו, מהו אי חזי בתלוש או לא.
והיה רבינו משוחן בן אברדום, דאמאי אתן לך למימר דפליגי ותי גבי רבני אליעזר
אתר בן רבני אליעזר? ותי: דאני מוקל בין דף דלמכתשת למחלל האימטובלי. ופרק
גמא דחולין (טז ב) מחלל בין סבין הקבעה לצור היראן מן הכולת, דקאמר: שאני סבין ולא
בטל ליה. ותיא רבינו יצחק. דלרבנן דף מביעא ליה, דחשיבי ליה דף תלוש לענין טומאה,
והא הדין לענין הכשר ורעים, דהכשר וטומאה וטו אהורי. ואלבא נמו דאמר בפרק גמא
דחולין (טז א). ודחלוש ולבסוף חזירו דחולין (טז א). ודחלוש ולבסוף חזירו דחולין (טז א).
לענין הכשר ורעים הוי מחובר. והשתא מביעא ליה לרבנן דף ומתבטשת, ודיכולו רב דרבי אליעזר מסתמא
הוא ניהו. כאימטובלי מהו? כאימטובלי מיהו? וביעא ליה. והכי קמביעא ליה: אימטובלי
דבעל לנבי קרקע נמי מבר לדמתשת, אי חיי בטל לגמרי כמו כותל, וחשיב נמי מחובר, כשר
עיה. ופיה. אף על גב דלא מהני עיה פיה לענין מכתשת — הוי משום שאוב ליה. והוא חשיב
מחובר ליה לרבנן דף ומתבטשת, ודיכולו רב דרבי אליעזר מסתמא הוא ניהו. כאימטובלי
מהו? וביעא ליה. והכי קמביעא ליה: אימטובלי דבעל לנבי קרקע נמי מבר לדמתשת,
אי חיי בטל לגמרי כמו כותל, וחשיב נמי מחובר, כשר עיה. ופיה. אף על גב דלא מהני
עיה פיה לענין מכתשת — הוי משום שאוב ליה. והוא חשיב מחובר לענין טומאה,
והוא הדין לענין הכשר ורעים, וכן שכל אימטובלי. והא דקאמר 'אליבא דרבי אליעזר
תיבעי לך, דאמר כל המחובר לקרקע הרי הוא פקרקע' — לא ודקא נקט והוא לישנא.
דאמנבר אין להדיח אהכשר ורעים, אלא אמאי דמטהר ברוך קא סמך.

ממנאלא

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזילץ)" ר"ט

1 אצטרויב דאמיר מוכר – לא מישו חרשיב מחובר, דהא גבי מכר מכתשת חשבי ליה לתלוש ולבסוף חיברו כתלוש, ואצטרויב לניו תלוש ולבסוף חיברו דהא וי. אקודס שקבענו בקרקע
2 דתי בניו ועומה, ואלא דיעו טעמיהו: משום דעדיק עשייהו לקביעות בקרקע עפי מכתשתה, חשבי בבית לענין מכירתיה. דומיא דבתיא הבתיה, דחשבי תלוש לענין הכשר ורועים
3 ולגבי מכר דהוין קן בכלל בית וחשבי בקרקע. או דלמא טעמיהו גבי מכתשת משום דבעין רעה מוכר, אבל לגבי הכשר – בקרקע משווי ליה, וכריבא אילעור כחידא ליה. תיסק, דהא
4 איבא "לדחיה ביה את האצטרויב" וליקט מכתשת – אורחא דמילתא נקט, שהיו רגילים לדחיה. אי גמי רבוחא הוא דנקט, כדפרשיה. דאף על גב דאמיר רבנן מכר את האצטרויב
5 דהא למימר דחשבי ליה תלוש לענין הכשר

6 זרימס, כדפרשיה: עישור נכסי – עישור נכסי – שדבא נטלה
7 בכנסי אביה בשביל פרסח בעל הדשנא בו. ו
8 וקיימא לן בביתובת (סח, א): דפרסח עשיר באב
9 והכא דאין וידעין דעתו – נטלה עישור
10 נכסיה, וממקרקעי ולא ממשטלי, כדאמר
11 בכתובת: אפילו מאצטרויב – כריבא אלעוה,
12 דכל המוכר בקרקע דייק את הבית בקרקע. ופירש
13 רבינו חננאל: וקיימא לן ביה, דהא דית מאן
14 דפליג עליה, ולדריי הכל פרסח דהיי עישור
15 נכסי – ממקרקעי ולא ממשטלי דהא, ואפילו
16 בזמן הוה, דהא כדרייא פסק רבא בפרק 'מציעא'
17 האשה הלכתא ממקרקעי ולא ממשטלי, בין
18 לכתובה בין למונני בין לפרסח. ואף על גב
19 דרבתייה הגוימס חקנו לגבות כתובה אפילו
20 ממשטלי, ונובים סג מוניי אצטרויב ממשטלי,
21 דהא קיימא לן (כתובות נד, ב): תנאי כתובה
22 ככתובה דמי – הני מילי בכתובה זמנא, אבל
23 הפרסח אינע תנאי כתובה – הלכת בנמוסא.
24 מעוהה, וממקרקעי גבייא וקיימא לן ממשטלי, אבה
25 מאצטרויב – דאינון מטלטלי קבועין בקרקע.
26 שמענון מינה, וסודיא דשעמעת ריבי אילעור
27 סלקא, ודברא כל המוכר בקרקע – הרי הוא
28 כקרקע. וכן פירש רבינו חננאל, ודכי פסקא
29 אלאבא דהלכתא, וכן עדיק. מעמילא דבתי –
30 משכירות הבתים. דמקרקעי חשבי ליה, דשכר
31 מקרקעי חשבי משכירות. משנה תורבא את
32 החצר – סתם, מכר בתים הפתוחים לחצר,
33 ובורוח שידוח ומערת שבתוך הבית. קאל על גב

34 דהמוכר את הבית לא מכר בורות שידוח ומערת – לגבי חצר מיאד בטלים, ונמכרין בכלל חצר. אבל לא את המשטליין – תשמשי הבית שאינו קבועין כל כך. דהך דאמרן לעיל
35 דאין מוכרין בכלל בית, וכל שכן שטח מטלטלין שאינו בכלל תשמישי בית. הרי בולן מכוורין – המטלטלין – תשמשי בית בולן, דאיקרו מטלטלי, כדאמרין לקמן בימי שמת' וקט'
36 א: מאנני תשמשיהו איקרו מטלטלי, ולא דיטי ושטי. בן כן ויבין כך – בן שאמר לו 'כל מה שכתובה' בין לא אמר. לא את הפתוחין – דאינו בכלל חצר. אלא אוייה – אבל בתים
37 ובורות לא מכר כלל. דרמיס מדריעים ליבא למימר, דאין אנואה לקרקעות. גמרא הוציאו – הפתוחין לחצר. חולסאות – פירש רבינו חננאל: קרקע שעפרי חול. שמוציא ממנו
38 זכוכית, ובפרק גמא דגבה (טו, ב) אמרין בוכיבס שחוללת ברייתו מן החול, והלכת מקום חשוב בפני עצמו. תנויות הפתוחות לתוכה – שאין מוכרין אלא לבני חצר. זו שאין פתוחות
39 לתוכה – אלא לרשות הרבים. מילוסא = אוייה. והתי רבי חייא – דפתוחות לכאן ולכאן אין נמכרות עמה הא – דרבי חייא – דרוב תשמישיהו לבר, פתח של צד החוץ פתח
40 יותר לתשמיש בו מפתח הפנימי. אמר רבא כל היבא דאמר ליה דירתא – שאמר לו מוכר ללוקח 'דירה זו אני מוכר לך', ובלשון זה מוכר לו את החצר, שלא אמר 'חצר זו אני מוכר
41 לך' אלא 'מדור זה' – דכולי עלמא לא פליגי דבתים משמע, דבחצר אין דיקן, אלא בבתיים. והלכת הבא מדור רבי אילעור דחצר ובתים מוכר לו, שדבא ביה קרוי דירה. כי פליגי
42 דאמר ליה דירא – דרבי טרומגיתין דריתא. רבי אילעור כבר תרביצא משמע – אויר משמע. כאילו אמר לו 'חצר זו אני מוכר', דארוי לבד קרוי 'חצר'. ורבנן כביי בתי משמע –
43 ד'דרתא' ו'דירתא' אחת הם, עשיתם לשון דירה הם. ולחך לשנא קמא דרבא משמע דהכא דאמר ליה 'חצר זו אני מוכר לך' – הכול מילין דאמר אלבא אוייה של חצר. ומתניתן
44 חצי קנה: המוכר חצר באונו לשון שרגילין לקרוהו, דהיינו 'דרתא' – מכר את הבתים בר. רבי אילעור אומר: המוכר את החצר, אפילו בלשון 'דרתא' – לא מכר אלא אוייה של
45 חצר. ובי רסנין: איתא דאמיר אבא רבא כל היבא דאמר ליה דירתא כולי עלמא לא פליגי דבתים משמע – דגם הוא לשון דירה, דעל שם דירה נקראת החצר דהיינו 'בתי רסנין': כי
46 פליגי דאמר ליה חצר – כדתנין מתניתין 'המוכר את החצר'. מר סבר: 'חצר' אויירא משמע. ומר סבר: חצר המשכן – הבתים סבירי: 'חצר' חצר המשכן, כדכתיבי: 'אורח החצר'
47 מנא באמה הורחב חמשים בחמשים' (שמות כו, ב) ובכלל אלו מנא אמא קדש הקדשים ואהל מועד שהם כמו בתים וקראן בתכונת חצר. מכאן שבתמים נמכרין בכלל חצר. כן פירש
48 רבינו חננאל, ועיבר. ומסתברא כהאי לישנא בתרא, דבראמר ליה 'חצר' פליגי, דבתי תנן מתניתין. והלכת, לא שנת אמר ליה 'דירתא' ולא שנת אמר ליה
49 'חצר' – וכן את הבתים. פגומה – קרקעות הורחב שמוציאין בו ספק הובל. כן פירש רבינו חננאל. והש מפרישים: לדינא, חזיק בחולסית – לאו בתוקף שלשע שמיא מירי, אלא בתוקף
50 כדי לקנות, שלא יוכל מוכר לחזור בו. דקיימא לן: קרקע נקנית בכסף בשטר ובחוקה. לא קנה פגולה – שהרי שני תשמישיהו, זה לחול וזה לכסף וזהו, ושני שמות זה, ואף על פי
51 שפסוקין זה לזה לא חזיק בתוקף חולסית לקנות פגומה. ליה עטמא: דבדאי קרא נפקא לן חוקת הקנהת קרקע בכנסת קרקע (שב, א): 'שעבו בעירבים אהרן בנים' (דהא כהן
52 תשמישין – בישיבה, ועוד קרא את אירתינא: 'וירשתם אותה ורשתם בה' במוה ירשתם – בישיבה – משם למדנו שאתוך קרקעו יושב בו, או אותה העיר שהוא יושב בה) חזקת
53 בחוקת ישיבה, אבל עיר אריתא אינא קונה בישיבת תבירתה. הלכת בחוקת הורחב שמוציאין שתי דברים חולסין זה מזה, באותו שטח חזיקו חוה וכלא בתבירי. בין שחזיקו אחת
54 מן קנה בולן – ודברפסח פסק קמא קודשין (כו, ב) שנתן לו דמי בולן. דכיון דקביל המוכר כל הדמים של עשר השדות, דריי אשתעבדו כולוה ללוקח בשביל מעותיו שנתן לו,
55 ודי לן בחוקת אחת מנא, ודברפסח שנתא בבבא קמא: דסדנא דארעא דהו – כל השדות אדוקין בגוף קרקע של עלם שהוא אחד, וכמו שהחזיק בבולוה דמי. דהא דארמירין בחוקת
56 הבתים (בבא בתרא נג, א): שני שדות ומצר אחד ביניהן, חזיקו באותו מן לא קנה היתרתה – לא תקשף לשמואל, דרתם בכנסי הגר קאי, דממילא קאי דמי מן

1 מעמלא דבתי – ואם תאמר: ודכי דמי? אי
2 כבר בא השכירות ליד האחין –
3 אם כן מטלטלי ענה, ולא גביא מנייהו, ואי אתא
4 לאשמענין שיכולה להשכיר לצורך דנומיה –
5 פשיטא, דאפילו למכור 'יכולה ויש לתמו: כגון
6 שהשכירו הבית לשנה, וכבר עבר חצי הזמן, וקא
7 משמע לו דאפילו שכירות זמנן שעבר תטול,
8 דאין השכירות משולמת אלא לבסוף, ולא דמי
9 למטלטלין.

10 את החצר – מכר בתים הרוצגים ובהם הפנימים וביה החולסאות; תנויות פתוחות לתוכה –
11 נמכרות עמה, שאין פתוחות לתוכה – לאין נמכרות עמה; פתוחות לכאן ולכאן – [אלו] ואלו
12 נמכרות עמה, רבי אילעור אומר: המוכר את החצר – לא מכר אלא מילוסא של חצר. אמר
13 מר: פתוחות לכאן ולכאן – נמכרות עמה. והא תני רבי חייא: אין נמכרות עמה – קמי שמיא:
14 הא דרוב תשמישיהו לגו, הא דרוב תשמישיהו לבר. רבי אילעור אומר: המוכר את החצר
15 לא מכר אלא אוייה של חצר. אמר רבה: אי דאמר ליה 'דירתא' – דכולי עלמא לא פליגי
16 דבתי משמע, פי פליגי – דאמר ליה 'דרתא', מר סבר: תרביצא משמע, ומר סבר: בתי משמע.
17 איבא דאמיר, אמר רבה: אי דאמר ליה 'דרתא' – דכולי עלמא לא פליגי דבתי משמע, פי
18 פליגי – דאמר ליה 'חצר', מר סבר: חצר – אויירא משמע, ומר סבר: פתח המשכן. ואמר
19 רבה אמר רב נתנן: מכר לו חולסית ומצוניה, החזיק בחולסית – לא קנה מצוניה, החזיק
20 במצוניה – לא קנה חולסית. מיני? והא אמר שמואל: מכר לו עשר שדות בעשר מדינות, בין
21 שהחזיק באחת מהן – קנה בולן – התם הוא דפסדא דארעא חד הוא, וכולה דהא תשמישתא
22 הוא, אבל הכא – הא תשמישתא אחד, והא תשמישתא אחד. ואיתא דאמיר, אמר

בבא בתרא. המוכר את הבית – פרק רביעי דף סז עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
תוספות

מתן מעות, הלכך לא קנה אלא אתו שהחיק. דהא דק דשמואל נמי, אילו לא נתן מעות
— לא קנה אלא מה שהחיק, ואם נתן דמי חציין — לא קנה בחוקת אחת מוק אלא כנגד
מעותיו. ואם אמרו: כיון דבנתן דמי כולן מירי שמואל, מה לנו לחוקת אחת מתוך והלא
קרקע נקנה בכסף, ולא צריכה חזקה אלא למימר בדמוס שכותבין השטר מירי,

דהתם לא קני קרקע במעות. אלא בשטר או
בחוקה, כדאמרין בפרק קמא קדושין (כז, א) **א**
עלה דיקי משנה 'נכסים שיש לזון אחריות נקין
בכסף', כי 'אמר רבא: לא שנו אלא במקום שאין
כותבין את השטר, אבל במקום שכותבין את
השטר — לא קנה עד שיכתוב את השטר, אי
נמי עד שיחזיק. היא תשמישאת — כל העשר
שדות עומדין לרעה. והלכך שמהר אתה
חשובין על ידי אומר דארעאי שכותבין אותן.
משנה המוכר את בית הבד — בית שחביו בו,
ואותו בילת משמש בד לבדו עשוי. **מכר את**
הים — בגמרא מפרש דהיינו בד עצמו, **א**
כדקמפרש ואילן. ונראה היטב דכל דהך דקתני
בדו מכר — קבעיהן קן, שם, ואיך דאינו מכורים
בכלל בית הבד — מטילטיל קן, כדאמרן נמי
(בבא בתרא סז, א) גבי בית, שמכר במתכת
קבעיה ולא מטילטילת. **המכיל התבולות** —
בגמרא מפרש, וקבעיהן קן, **כעירים** ונלגל וקרה
— מטילטיל קן. ובגמרא מפרש, כולוהו. **וזמן**
שאמר לו הוה — הבית של בד, וכל מה שבחביו
אני מוכר לך — כולן מכורין. ודוקא הני הצריכין
לבית הבד, אבל שאר תשמישין שמתחזקין בחביו
לדעמיך — אינן מכורין. **מכר את הקרה** —
כדמפרש טעמא בגמרא. דהיינו עיקר בית הבד.
גמרא **טלפתא** — היא ערבה שקרוין מייט,
ועולה כעשרה. וערשה קרן לה בברייתא
בנוכח במדור דהה (נה, א). ערשין המרובעין
טלפתוין. **מכל אמר רבי אבי** **כר** **מכל ספריתא**
— אכן קובעה שנוכחיהן בד עין ומפרכין בה
היותיהן בבית הבד. דהיינו רומיא ומתכנסת. ויש
מפרשיש דהיינו עין עצמו שמתפרך בו. את
היתים, ולפי שהוא תשמיש בית הבד הוא
מכר בכלל בית הבד, ואף על גב דמטילטיל
ולשון ראשון מפרשיש רבינו הגאון. ועיקר.
לכונות — אותן שנועצין בידיה תנא, מבאן
ומכאן ועוקבים הוה נגדו זה. ותנחיתם בריחים מזה
לזה, ומעמידין הקרה על דבריה. ובלעז קורין
לזון **מיליילין** = תאומים. ויש מקומות שקרוין
שוררש = אחיות. **כ"כ**ש — שנונתין על היותיהן בבית הבד כשמועדין הקרה עלהן לכבשן, ומשום דמטילטיל לא מודבני. **חופרתא** = ויין בלעז, שנוגלגלין בה את הקרה
העלולה ולרדויה. קרה — ומתניתין הויה קרה ממשמעשת. שגם בבבל קרוין לה כן. **מכר את הנשים** — אינם כ"כיש, דאם כן תקשי אמתיין, והתם קני לא מכר והתא קני
מכר. אלא קן בעין נסרים תנאים סביב היותיהן בבית הבד כדי שלא יתפורא אנה ואנה כחבדי הקרה עליהם. ונראה בעיני שמתחבריהן שם וקבעיהן שם עלילם. **החוקק** **החוקק** **גריס**
מכר את הצריכים. ונראה 'צריכים' גריס, וזתני עקל בית הבד, שקשוטין חיותיהן כדי שלא יתפורי. **איבם** — היינו ים. **החוקק ועשה כעין יקב**. וברכותיה (חאל א) "חשוקי איבם
תירוש ויצרה", והשקיי — לשון תומה ורעש שדיק עשה כטופל מן הדק. **הספרית** — היינו מגל ומתניתין. **דפרישא** **לעיל** **מפרכתא**. **יריחים** **החתונה** — קבעיה היא, ותוחזק
בדי ויחים. שבתלחה מפרכין אותן במפרכות. ואחר כך טוחנין ביריחים, ואחר כך עוצרין אותן בבית הבד. והבי אמרין במתנות (פז, א) **ושקן** **ומצוצפין** — לשתא קן ויחים בבית הבד.
אלא שהמרובעין קן של עור, והשקין מנוצה של עצים. וכל דמטלטל לא מודבן. **משנה** **הבי** **ניסין** **בכפר** **המשנה** **המוכר את בית המרחץ** — בית שעשו לרחוץ בו. ולשלה בתים
וק, זה הלפני מזה, כדאמרין ביציצאות השבת' (שבת י, א) פנימי — לרדיצה, חיצוני — שעומדין שם מלוכשין, בינוני — שפרשישן שם בגדיהם. ובתוספתא קתני בהריא: המוכר את
המרחץ מכר בתים פנימיים ובתים חיצוניים. **נפרים** — מתנות על גבי המרחץ, ועומדין עליהם וירוחצין שלא יכור וירוחצין חתום חתום. אי נמי — שלא טעפו רגליהן,
ומשום דמטלטלי לא מודבני. **ספלים** — לתת בהן מים לרחוץ, ומטילטילין ויולאות — סמך כנגד הפתח, ולי נראה בנד שמתחזקין בו. דהיינו אלונטיא. **לא מכר** **מנורה** **של מים** —
בירכות מים שמתכות מים ומרחץ. **ולא אוצרות של עצים** — שהיו לתלם כן מודבן. **משנה** **הבי** **ניסין** **בכפר** **המשנה** **המוכר את בית המרחץ** — אכן אילו תנאי תשמישתיה,
אלא ממונו קן ליתנות בהם אפילו בתוך ביתה. **דבשקנת** **אחם** **קנה** **הליסק** **בביתו** **ולא** **פולצות** **בהן**, כמו חישו ושערי. **מנורות** — כמו "דורסו מנורות" (זואל א), כיצא בו —
"מנורה" שהיא מלאה מים. (ספרות ס, א) **גמרא** **בית המרחץ** — בית שנוכחין בו הנסרים לאחר רדיצה. את בית היקבים ניסין **ביתוספתא** — שי מפרשיש. חדר שנועצין בו
הגינות שמשנין בו מים מוקן, ולא ידעיהן לא בית הירות וקתני בתוספתא. **חדר** **שנועצין** **בהן** **ראשון** **מפני** **זאת** **המרחץ**, **אין** **לזה** **בתים** **מחברי**
לכית המרחץ. **אבל** **לא** **את** **הנשים** — דמטלטלין ולא **הספלים** — גרסינן, ואית גרסא: **ספליין** שישושין עליון בבית המרחץ, וראשון עיקר, דהא במתניתין נמי ספלים גרסינן.
בן

ט **סלפתא** — היינו ערשין דסוף מסכת עבודה זרה (עה, א) דאמר: בעו מיניה מרוב הונא
דני גודא דארמאי מאי? אמר ליה: תתוהו. **מי** **שהו** **גיתיו** **ובית** **בריו** **טמאים** — הרפין
והלובכן הערשים מודין, ופירש נמי הקורטוס רתם דערשה היינו נת עצמה. וקשה:
דחתם תנו דרת צריכה גינוב ואומר בקמרתם. דארייתא סמכין ולא נהיגין לעמוד גינוב

בגו. **והשי** **מזרח** **התם** **בברייתא** **"מגביל"**, על פני
התוספתא. ומצריך גינוב לת. ורבינו הם אמר
דאפילו אי גרסינן "מירחין לא פליג אמתיין,
דערשין לאו היינו נתו. אלא כמו שפירש בערוך
בערך "סלפתא": מביאין טיס ומערבין בו תבן
ויערתה של פשתן וערשין כמין רחים גדולים,
ונותנין על היותיהן שיאן שומן, וההוא סגי ליה
בהרחה. ואם תמרי: לרבינו תם. אמאי לא חשב
במתניתין על עיגול דמכר ודו לומר. דפשיטא
הוא, שהוא יעצמו של מכר, ולא נקרא בית הבד
אלא על שם בד. ויקבים נמי דקתני בגמרא —
אינו בד עצמו, אלא כמו שפירש בערוך. יקבים
— סלים שבוניאין בו ויזימם. ורתם נמי גבי מי
שהו גיתיו ורבי בריו טמאים, ולא דלא חשבית
עצמו — מפני שאין ירבלת שיטמא, לפי
שומרים אותו מליטמא מפני חשיבותו, ולא
יעצמו אחר חובותא מן טעמא זה. וכן אמר כל היה
משמשותן מן. שהא כבה, ואי אפשר לטלטל.
ועד, שכבר פירש דתן לענין יין נסך דרבי
גיטוב. והוא הדין לענין סתרת. ואם תמרי
בלשמה לפירוש הקונטרס דכל הנהו דמכר הן
מתורבין, אלא לרבינו תם שנופשי סלפתא עיגול
של טיס שאינו מחובר, ויקבים סלים — אמאי
מכר, כיון שחביו מתורבין? ויש לומר: מפני שאין
השוכין כל כך, ובטלים אנב בד עופה. אי נמי,
פשיטא עובדין אלו לכך.
לא **מכר** **את** **הנפרים** — נראה לרבינו יצחק
דהיינו נסרים שנוכחין קן את הדמין,
כדאשכחן בפרק "מירדה" (שבת מ, א) אלא אם כן.
דיו חסין של מחוצין בגסרים.
אלא
את אוצרות של עצים **גמרא** **תנו רבנן:** **המוכר את המרחץ** — מכר את בית המרחץ **ואת**
בית היקביו, ואת בית הספלים ואת בית היוצאות, אבל לא את נסרין עצמן ולא יקביו
עצמן, ולא ספלים עצמן ולא יולאות עצמן, ובזמן שאמר לו: "היא וכל מה שבתוכה"
28 הרי כולן מכורין, בין כך ובין כך, לא מכר לו את הכריכות המספקות לו מים, בין
במות

כמה דאת אמר תמן הראוי למקצת שנה ראוי לכולה ואמור אוף הכא הראוי למקצת הפסח ראוי לכולו. א"ר אבא מרי תיפתר שהיתה עצרת הבאה בחמשה ונולד בששה והיתה עצרת הבאה בשבעה ר' בון בר חייה בעא קומי ר' זעירה כתיב (ויקרא כז) לא יבקר בין טוב לרע עבר וביקר מהו שיעבור אמר ליה כל דבר שבא להתיר אינו עובר מה בא להתיר כאן התורה התירה להקדיש בעלי מומין. תמן תנינן ביום השמיני מביא שלש בהמות הטאת ואשם ועולה והדל היה מביא הטאת העוף ועולת העוף. ואין הטאת העוף מחוסרת זמן אצל אשם א"ר לעזר כאן התירה התורה להקדיש מחוסרי זמן. ר' בא בר ממל בעא קומי ר' אימי

[דף ד' ע"ב]

פתיב בשמיני יבא עבר ולא הביא מהו שיעבור אמר ליה כל דבר שבא להתיר אינו עובר מה בא להתיר פהיא דאמר רבי לעזר פאן התירה התורה להקדיש מחסר זמן. אמר רבי יוסי בי ר' בון כל שבועה אין אומר לו הבא מיפן ואילך אומר לו הבא מתניתין פליגא על ר' יוסי בי ר' בון פולחם מתפניני ומביאיין קרבנותיהן ברגל. ניהא נזיר מצורע לא מחסר בפורים הוא והא תנינן ההלל והשמחה שמונה פתר לה בנזיר. ר' זכריה התניה דר' לוי בעי רישא אתוין פתרין בנזיר וסיפא במצורע. אמר רבי חנניה בריה דר' הלל לא כבך אתתבת תמן ואמר ר' יוסה קיימה ר' אבודמא נהותה בכהנים בשעיר אוף הכא הכהנים בשעיר. רבי חנני בעא קומי רבי יוסה פתיב וביום השמיני ימול עבר ולא מל אמר ליה כי תדר נדר לוי אלתיד לא תאחר לשלמו דבר שהוא ניתן לתשלומין יצא זה שאינו ניתן לתשלומין. לא תאחר לשלמו ולא את חליפיו כהדא דתני ואל פתח אהל מועד לא הביאו ולא את חליפיו.

[דף ה' ע"א]

אמר רבי פרשה לוי בן סיסי קומי רבי באומר הרי עלי עולה ועברו עליה שלשה רגלים והביא אהרת והקריבה מיד הייתי אומר יופטר מן הראשונה לפום בן צריך מימר לא תאחר לשלמו ולא חליפיו. אמר רבי יוסה אם באומר הרי עלי מיד הוא עובר אלא בן אגן קיימין באומר הרי זה עולה ועברו עליה ב' רגלים והביא אהרת תהתיה ולא הקריבה מיד ועבר עליה רגל שלישי הייתי אומר תצטרף עם תמורה שלשה רגלים לפום בן צריך מימר: "לא תאחר לשלמו" – ולא את חליפיו. "כי דרש ידרשנו" – אלו הטאות ואשמות. "וי אלתיד" – זה הקדש בנדק תבית. "מעמד" – זה לקט שכחה ופיאה "והיה כד הטא" – ולא בקרבנד הטא. דלא בן מה אגן אמרין.

אמר רבי שמואל בריה דרבי יוסה בי רבי בון שלא תאמר שמוא ימצא זכח פסול לפום בן צריך מימר והיה בך חטא בך ולא בקרבנך חטא. מוציא שפתיך תשמור ועשית תשמור ועשית להזהיר בית דין שיעשיר. רבנן דקיסרין בשם ר' אבינא מיכן למשכון באשר נדרת ליי' אלהיך נדבה. ויש נדר קרויה נדבה אלא לחיב על כל נדר ונדר ועל כל נדבה ונדבה. אי זהו נדר שאמרו האומר הרי עלי עולה ואיזהו נדבה שאמרו האומר הרי זה עולה. ר' חמא חכריהון דרבנן בעי אמר הרי עלי חזר ואמר הרי זו. רבי חיינא בעי לא מסתברא די לא אמר הרי זו וחזר ואמר הרי עלי איסור חמור קל על איסור קל. אין איסור קל על איסור חמור. הוסיפו עליהן שכר בתים ותרומת שקלים. שכר בתים אמר רבי יונה והוא שאמר שנה זו אכל אם אמר שנה אחת נותן מעת לעת. ותרומת שקלים כהיא דאמר רבי שמואל בר יצחק כתחלתה ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן^(ד) ונתני עליה ביום שהוקם המשכן בו ביום נתרמה התרומה. ר' טבי ר' יאשיהו בשם ר' פהנא נאמר פאן חדשי ונאמר להלן חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניסן אף חדשי שנאמר פאן אין מונין אלא מניסן. אמר רבי יונה שבק ר' טבי ראשה ואמר סופא דלא פן בהדא דתני "ואת עלת חדש בחדשו"^(ה) יכול יהא תורם בכל חדש וחדש תלמוד לומר בחדשו להדשי בחדש אחד הוא תורם לכל חדשי השנה יכול באי זה חדש שירצה נאמר פאן וחדשי ונאמר להלן חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניסן אף חדשי שנאמר פאן אין מונין אלא מניסן. תמן תנינן רבי מאיר אומר באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה בן עזאי אומר

[דף ה' ע"ב]

האלוליים מתעשרין בפני עצמן. אמר רב הונא טעמיה דרבי מאיר עד פאן הן מתמצות לילד מן הישנות מכאן והילך הן מתחילות לילד מן החדשות. ר' יוסי בי ר' בון בשם רב הונא טעמא דר' לעזר ורבי שמעון. "לכשו כרים הצאן"^(ו) אלו חבירות. ועמקים ועטפו בר אלו האפילות יתרועעו אף ישירו. אלו ואלו נבנמין לדיר להתעשר. אמר בן עזאי הואיל ואלו אומר בך ואלו אומר בך יהו האלוליים מתעשרין בפני עצמן. הא כיצד נולד לו חמשה באב וחמשה באלול וחמשה בתשרי אינן מצטרפין נולד לו חמשה באב וחמשה בתשרי הרי אלו מצטרפין זאת אומרת שבן עזאי חבר ותלמיד היה לו לר' עקיבה ובן עזאי מכריע על דברי תלמידיו. ר' ירמיה ר' מיישא בשם ר' שמואל בר רב יצחק שבן נחלקו עליה אבות העולם מאן אינון אבות העולם תני ר' יונה קומי ר' ירמיה ר' ישמעאל ור' עקיבה. זאת אומרת בן עזאי תלמיד וחבר

היה לר' עקיבה אין תימר רבית אית בר נש אמר לרבית הואיל ואלו אמר בן ואלו אמר בן. ר' אבהו בשם ר' שמואל בר רב יצחק שמע מן תדא אמר לו בן עזאי על החלוקין אנו מצטרפין אלא שבאת לחלק עלינו את השווין זאת אומרת בן עזאי חבר ותלמיד היה לר' עקיבה אין תימר רביה אית בר נש אמר לרביה. תמן תנינן מאחד בתשרי עד כ"ט באילול הרי אלו מצטרפין חמשה לפני ראש השנה וחמשה לאחר ראש השנה אינן מצטרפין חמשה לפני הגרן וחמשה לאחר הגרן הרי אלו מצטרפין אם בן לפה אמרו שלש גרנות למעשר בהמה שעד שלא הגיע הגרן מתר למכור ולשחט הגיעה הגרן לא ישחט ואם שחט פטור. אמר רבי יוסה זאת אומרת מעשר בהמה לא עשו אותו לא כהנא ולא כשליש אין תימר כהנא ניתני כל המעברים מכ"ט באילול אין תימר כשליש ניתני כל הנולדים עד עשרים ושנים בו. ר' שמאי בשם ר' בון בר הניה כשליש עשו אותו כרבי שמעון דרבי שמעון אמר מחסר זמן נכנס לדיר להתעשר. קם רבי מנא עם ר' שמאי אמר ליה את אומרת תדא מילתא והא תנינן בן עזאי אומר האלולים מתעשרין בפני עצמן. לא אפלו נולד עד כ"ט באילול. אית לך מימר בן עזאי כרבי שמעון לא כרבינן הוא. כמה דאת אמר על דרבנן מניחין ומעשרין לשנה הבאה והן מתעשרין עם בני שנתן בן את אמר על דבן עזאי מניחין לגרן הבא והן מתעשרין עם בני אילול. אמר רב הונא זאת אומרת ימים שתכבדו מחסר זמן עולין לו מתוך שנתו. אמר רבי מנא ר' יונה אבא שמע לה מן תדא כל הכבוד אשר יולד בכקרה ובצאנך תזכר תקדיש ליי אלהיך" (דברים טו, יט) הא פיצד? משעת לידתו את מונה לו:

הלכה ב' מתני' – באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמוטין ולזיבולות ולנטיעה

[דף ו' ע"א]

ולירקות באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי ובית הלל אומרין בהמשה עשר בו: **גמ'** שנים מניין? כתוב אחד אומר "והג האסף בצאת השנה" (שמות כג, טז) וכתוב אחד אומר "והג האסף תקופת השנה" (שמות לד, כב) אי זהו חדש שיש בו הג ותקופה ואסף ושנה יוצא בו? אי זה זה? זה תשרי אין תימר טבת אית ביה תקופה ולית ביה הג ואסף אין תימר ניסן אית ביה תקופה והג לית ביה אסף אין תימר תמוז אית ביה תקופה ואסף ולית ביה הג ואי זה זה? זה תשרי. אומרין חבריא קומי ר' יונה ויהא תמוז אמר לון פתיב בתדש השביעי ואתון אמרין הכין. אמרין ליה ויהא תמוז אמר לון מיפן והילך על שמות חדשים את רבים עלי דאמר רבי הנינה שמות חדשים עלו בידם מפבל. בראשונה בירח האיתנים שבו נולדו אבות מתו אבות נפקדו

אמהות. בראשונה בירח בול שבו העלה נזבל והארץ עשויה בולות בולות. שבו בוללים לבהמה מתוך הבית. בראשונה בירח זוי שבו זיוו של עולם הצמחים נפרין והאיגנות נפרין. מיפן והילף "ויהי בחדש ניסן שנת עשרים" (נחמיה ב, א) "ויהי בחדש כסלו שנת עשרים" (נחמיה א, א) "בחדש העשירי הוא חדש טבת" (אסתר ב, טז). רבי שמעון בן לקיש אמר אף שמות הפלאכים עליו בידן מובל. בראשונה "זענף אלי אחד מן הערפים" (ישעיהו ג, ו) "ערפים עמדים מופעל לו" (שם פסוק ב) מיפן והילף "והאיש גבריאל" (דניאל ג, כא) "כי אם מיכאל שרכם" (שם ג, כא). לשמימות מנין? "מקץ שבע שנים תעשה שמטה" (דברים טו, א) מה שנים מתשרי אף שמימות מתשרי. לזבלות מנין? "וספרת לך שבע שבתות שנים שבע פעמים" (ויקרא כה, ח) מה שנים ושמיטין מתשרי אף זבלות מתשרי, התיבון והכתוב: "והעברת שופר תרועה בחדש השבעי" (ויקרא כה, ט) וגו'. ר' יונה ור' יוסה תריהון בשם רבי שמואל בר רב יצחק בדי שיהו כל חדשי השנה שוין לא יהא חדש אחד נחלק לשתי שנים התיבון והתנין באחד בשבט ראש השנה לאילן פדברי בית שמאי בית הלל אומרים ב"ז בו תרי אין כל חדשי השנה שוין וחדש אחד נחלק לשתי שנים. ביצד לנטיעה? תני הנטיע והמקריד והמרכיב ל' יום לפני ראש השנה ועלתה לו שנה שלימה מתר לקיימו בשביעית פחות מל' יום לפני ראש השנה ולא עלתה לו שנה שלימה אסור לקימן בשביעית אבל אמרו פירות נטיעה זו אסורין עד ט"ז בשבט. מאי טעמא ר' יסא בשם ר' יוחנן ובשנה הרביעית.

[דף ו' ע"ב]

מה את שמע מינה אמר רבי זעירא "שלוש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל" (ויקרא יב, כג) "ובשנה... אמר רבי בא בר ממל קומי ר' זעירה נראים דברים בשנטיעו שלשים יום לפני ראש השנה אבל אם נטעו פחות משלושים יום לפני ראש השנה. איתא חמי שנה שלימה לא עלתה לו ואת אמר הכין. אמר ליה ואין ביני ואפלו נטעו שלשים יום לפני ראש השנה יהא אסור עד ל' יום לפני ראש השנה. מאי כדון אמר רבי מנא מפנין שהוא עומד בתוך שנתו של אילן משלים שנתו. ביצד לירקות? לקט ממנו ישראל ערב ראש השנה עד שלא חשכה ועפום משחשכה מעשר מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. ר' זעירה רבי אילא רבי לעזר בשם רבי הושעיה חד אמר כבד יצאו רוב גשמי שנה פולה וכבד רבה של תקופה מבהוץ והרונה אמר עד פאן הן חיינ ממי השנה שעברה מיפן והילף הן חיינ ממי השנה הבאה ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה דאמר רבי יסא ר' אילא רבי לעזר בשם רבי הושעיה כבד יצאו רוב גשמי השנה פולה וכבד רוב התקופה מבהוץ הוי רבי זעירה דו אמר עד פאן הן חיינ ממי השנה שעבר מיפן והילף

הן היינו ממי השנה הבאה. מעשה ברבי עקיבא שלקט אתרוג ונתן עליו חומרי בית שמאי וחומרי בית הלל. ולמה לי אתרוג אפלו שאר כל האילן. תני בהומרי רבנן גמליאל ובהומרי רבי אליעזר רבן גמליאל ור' ליעזר על דבית הלל אינון הוי. אמר רבי יוסה בי רבי בון תפתר שחנט קדם לחמשה עשר בשבט של שנייה ונכנסה שלישית על דעתיה דרבן גמליאל עישורי עני על דעתיה דר' אליעזר עישורי שני.

[דף ז' ע"א]

מה עשה קרא שם על מעשר שבו ופדייו ונתנו לעני:

הלכה ג מתניתין בארבעה פקים העולם גדון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן ובראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר: "היצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם" ובהג נדונין על הפנים:

גמ' אית תניי תני פולקם נדונין בראש השנה וגזר דינו של כל אחד ואחד מתחתם בראש השנה. אית תניי תני פולקם נדונין בראש השנה וגזר דינו של כל אחד ואחד מתחתם ביום הכפורים. אית תניי תני פולקם נדונין בראש השנה וגזר דינו של כל אחד ואחד מתחתם בזמנו. אית תניי תני כל אחד ואחד גדון בזמנו וגזר דינו של כל אחד ואחד מתחתם בזמנו. כמאן דאמר פולקם נדונין בראש השנה וגזר דינו של כל אחד ואחד מתחתם בזמנו. דתנינן ובהג נדונין על הפנים. מלתיה דרב אמרה פולקם נדונין בראש השנה וגזר דינו של אחד מהן מתחתם בראש השנה. דתני בתקיעתא דרב: זה היום תחילת מעשיה זכרון ליום ראשון בי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב. ועל המדינות בו ואמר אי זו לחרב ואי זו לשלום אי זו לרעב ואי זו לשבע וברייתא בו ופקרו להזכירם לחיים ולמות. ודלא בר' יוסה דר' יוסה אמר יחיד גדון בכל שעה מה מעמא "ותפקדנו לבקרים לרנעים תבהננו" (אויב ג יח), "ותפקדנו לבקרים" – זו פרנסתו. "לרנעים תבהננו" – זו אכילתו. ר' יצחק רבה בשם רבי: מלך וצבור נדונין בכל יום, מה מעמא? "לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו" (מלכידא ת נט). אמר רבי לוי "והוא ישפט תכל בצדק ודין לאמים במישורים" (תהלים מ, ט), תקדוש ברוך הוא דן את ישראל ביום בשעה שהן עסוקין במצות ואת האמות בליזה בשעה שהן בטלין מן המצות. שמואל אמר מי שהוא דן את ישראל הוא דן את האמות מה מקיים שמואל "ידין לאמים במישורים"? דנן ככשרים שבהן. מזכיר להם מעשה יתרו מזכיר להן מעשה רחב הזונה. ר' הניה בר בא בעי תבואה שלקה בערב הפסח מאי זה דין לוקח. אין תימר משתא דעלת עד גדון לא עלת אין

תימור משתא דנפקת הכן הוות מורבה כל שתא מלקי בדין. אלו שמתים מראש השנה ועד יום הכפורים מאי זה דין הם מתים אין תימור משתא דעלת עד בדין לא עלת אין תימור בשתא דנפקא הכן הוון מורבין כל שתא ממות בדין. ולא שמייע דאמר רבי קרוסקא בשם ר' יוחנן שלש פינקסיות הם אחת של צדיקים גמורין ואחת של רשעים גמורין ואחת של בינוניים זה של צדיקים גמורין כבר נמלו איפופסי של חיים מראש השנה זה של רשעים גמורין כבר נמלו איפופסי שלחן מראש השנה של בינוניים כבר ניתן להן עשרת ימי תשובה שבין ראש השנה ליום הכפורים אם עשו תשובה נכתבין עם הצדיקים ואם לאו נכתבין עם הרשעים. מאי טעמא "יפחו מספר" (תהלים סט, כט) אלו הרשעים, "חיים" – אלו הצדיקים "ועם צדיקים אל יכתבו" – אלו הבינוניים. רבי חנניה חבריהון דרבנן בעי

[דף ז' ע"ב]

ואין הקדוש ברוך הוא רואה את הנולד. ולא שמייע דאמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אין הקדוש ברוך הוא דן את האדם אלא בשעה שהוא עומד בה מאי טעמא? "אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם" (בראשית כא, יז). אמר רבי לוי בתיב "לא יתיצבו הזקלים לנגד עיניך" (תהלים ה, ו), למה ש"שנאת כל פעלי און", דרש ר' ישישכר דכפר מנדי "כי הוא ידע מתי שוא וירא און ולא יתבונן" (איוב יא, יא). אמר רבי יהושע בן לוי "אם נה וישר הייתה", אין בתיב כאן אלא "אם נה וישר אתה" (איוב ה, ו), אמר רבי הייה בר בא "זרויר מתנים או תיש ומלך אלקים עמו" (משלי ל, לא). בנהג שבעולם זה מבקש לנצח זרוירו וזה מבקש לנצח זרוירו אבל הקדוש ברוך הוא אינו בן אלא ומלך אלקים עמו לא בעי תקום על ידיה כי "לא לנצח יריב" (תהלים קג, ט), ולא לנצח יריב. אמר רבי לעזר פדא בסיליום או נימוס או גריפות. בנהג שבעולם מלך בשר ודם גזור גזירה. רצה מקיימה רצו אחרים מקיימים אותה אבל הקדוש ברוך הוא אינו בן אלא גזור גזירה ומקיימה תחלה מאי טעמא "ישמרו" את משמרתתי ... אני ה'" (ויקרא כב, ט), אני הוא ששימרתתי מצותיה של תורה תחלה. אמר רבי סימון בתיב: "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מפאלהיה אני ה'" (ויקרא יט, לב), אני הוא שקיימתי עמידת זקן תחילה. אמר רבי סימון בתיב: "ומי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקים" וגו' (דברים ה, ח). ר' הקא בי ר' חנניה ור' הושעיה חד אמר אי זו אמה באמה הזאת בנהג שבעולם אדם יודע שיש לו דין לזבש שהורים ומתעטף שהורים ומגדל זקנו שאינו יודע היאך דינו יוצא אבל ישראל אינו בן אלא לזבשים לבנים ומתעטפין לבנים ומגדלין זקנם ואוכלין ושותין ושמהים יודעין שהקדוש ברוך הוא עושה להן ניסים. וחורנה אמר אי זו אומה באומה הזאת בנהג שבעולם השלמון אמר הדין היום והלמטים אמר לקהר הדין למי שומעין לא לשלמון אבל

הקדוש ברוך הוא אינו בן אָמרו בית דין היום ראש השנה הקדוש ברוך הוא אומר למלאכי השרת העמידו בימה יעמדו סנגורין יעמדו סמיגורין שאמרו בני היום ראש השנה. נמלכו בית דין לעברה למחר הקדוש ברוך הוא אומר למלאכי השרת העבירו בימה יעברו סנגורין יעברו סמיגורין שנמלכו בני לעברה למחר מאי טעמא? "כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב" (תהלים פא, ה). אם אינו חק לישראל כבכול אינו משפט לאלהי יעקב. ר' קריספא בשם ר' יוחנן לשעבר אלה מועדי ה' מיכן ואילך אשר תקראו אותם. אמר רבי אילא אם קריתם אותם הם מועדי ואם לאו אינן מועדי. אמר ר' סימון פתיב: "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומהשבותיך אלינו" (תהלים מ, ו). לשעבר רבות עשית מיכן והילך נפלאותיך ומהשבותיך אלינו. אמר רבי לוי למלך שהיה לו אירלוגין בין שעמד בנו מסרה לו. אמר רבי יוסה בר חנינה למלך שהיה לו שומרה בין שעמד בנו מסרה לו אמר רבי אחא למלך שהיה לו טבעת בין שעמד בנו מסרה לו אמר רבי חייה בר בא לנגר שהיו לו בלי נגרות בין שעמד בנו מסרה לו אמר ר' יצחק למלך שהיו לו אוצרות בין שעמד בנו מסרה לו ורבנן אמרי לרופא שהיה לו נרתיק של רפואות בין שעמד בנו מסרה לו: ובראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון. ר' אחא אמר בהדין דירין ורבנן אמרי בהדא במגנימין

[דף ה' ע"א]

מה טעמא? "היצר יחד לבם הפוכין אל כל מעשיהם" (תהלים לג, טו). אמר רבי לוי היוצר יחד לבם כבד הכין את כל מעשיהם. אמר רבי לעזר בנהג שבועולם מה נוח ליצר הזה לעשות מאה קנקנים או להסתפל בהן לא להסתפל בהן. אמר רבי ברכיה יוצרין רוצה שיחא לבן יחיד אליו. אמר רבי אבון מי שהוא יחיד בעולמו כבד הכין את כל מעשיהו: ובהג נדונין על המים. מתניתין דרבי עקיבא דרבי עקיבא אמר נסוד המים דבר תורה. בשני ונספיהם בששי ונסכיה בשביעי במשפטם מ"ם יו"ד מ"ם מים. אמרה התורה הבא שעורים ביבורים בפסח שתתברך לפניך התבואה הבא המים בפורים בעצרת שיתברכו לפניך פירות האילן. אמור מעתה נסוד המים בהג שיתברכו לפניך המים. תני רבי שמעון בר יוחאי הרי שהיו ישראל כשירין בראש השנה ונגזרו להם גשמים מרובין ובסוף הטאו. לפחות מהן אי אפשר שכבר נגזר גזרה מה הקדוש ברוך הוא עושה מפנין לימים ולמדברות ולנהרות כי שלא תיהנה הארץ מהן. מה טעם? "להמטיר על ארץ לא איש מדבר לא אדם בו" (איוב לח, כו). הרי שלא היו ישראל כשירין בראש השנה ונגזרו להם גשמים מעומים ובסוף עשו תשובה להוסיף עליהן אי אפשר שכבר נגזרה גזרה מה הקדוש ברוך הוא עושה להן מורידן כדי הארץ ומשיב עמקן מללים ורוחות כדי שתהנה הארץ מהן. מאי טעמא? "תלמיה רוח נחת גדודך ברביבים תמנגנה צמחה תברך" (תהלים סה, יא). "ציה גם הם יגזלו מימי שלג שאול הטאו" (איוב כד, יט).

עונות שעשו ישראל בקוץ גזלו מהן מימי השלג. כתיב "תמיד יעיני ה' אלהיך ביה מרשית השנה" (דברים יא, יב), בהנא אמר מרשית כתיב ועד אחרית שנה מדוה לה בראשה ויהב לה אחרית טובא בסיפא:

הלכה ד מתני' – על ששה חדשים השלוהוין יוצאין על ניסן מפני הפסח ועל אב מפני התענית ועל אלול מפני ראש השנה ועל תשרי מפני תקנת המועדות ועל כסליו מפני הנכה ועל אדר מפני הפורים וכשבית המקדש קיים יוצאין אף על איר מפני פסח קטן:

גמ' ויצאו אף על העצרת עצרת תתובה היא. אשכחת אמר פעמים המשה פעמים ששה פעמים שבקה. שלמים ה' בדרך ו' חסרין ז'.

[דף ה' ע"ב]

לא בבר יצאו באלול אלא בגין מודעא דאיתקדש ירחא. אמר ר' יהושע בן לוי אנא עריב לאילין דאילין לגיבורין דלית חד מינהון מייית מי אזל תמן חשין לצומא רבה תרין יומין. אמר לון רב הסדא לפיה אתם מכניסין עצמכם למספספה הזו חזקה שאין בית דין מתעצלים בו. אבות דר' שמואל בר רב יצחק חש על גרמיה וצם תרין יומין אפסכ ברוכה ודמדו:

הלכה ה מתניתין על שני חדשים מחללין את השבת על ניסן ועל תשרי שבתן השלוהוין יוצאין לסוריא ובהן היו מתקנין את המועדות וכשבית המקדש קים מחללין אף על בילן מפני תקנת הקרבן. בין שנראה בעליל ובין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת רבי יוסי אומר אם נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת. מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועיכבן רבי עקיבה בלוד שלח לו רבן גמליאל אם מעכב אתה את הרבים נמצאת מכשילן לעתיד לבוא:

גמ' מהו בעליל מפרסם פמה דאת אמר: "כסף צרוף בעליל לארין מזקק שבעתים" (תהלים יב, ז). מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועיכבן רבי עקיבא בלוד מפני שהן מ' זוג אבל אם היה זוג אחד לא היה מעכבו שלח לו רבן גמליאל אם מעכב אתה את הרבים נמצאת מכשילן לעתיד לבוא. לא נמצאת מעכבת את הרבים מלעשות דבר מצוה וכל המעכב את הרבים מלעשות דבר מצוה צריך נדוי. אמר ר' יהודה הנחתום חס ושלום לא נתנדה ר' עקיבה אלא ראש גדר היה. ושלח ר' גמליאל והעבירו מראשיתו:

הלכה ו מתניתין – אב ובנו שראו את החדש ולכו לא שמצטרפין זה עם זה אלא שפא יפסל אחד מהן וצטרף השני עם אחר רבי שמעון אומר אב ובנו וכל הקרובים בשירין לעדות החדש אומר רבי יוסי מעשה במוכיה הרופא שראה את החדש בירושלם הוא ובנו ועבדו משהרר וקבלו הפהנים אותו ואת בנו ופסלו את עבדו וכשבאו לבית דין קבלו אותו ואת עבדו ופסלו את בנו:

גמרא – טעם דרבי שמעון פתחלתה ויאמר ה' אל משה ואל אהרן החדש הזה לכם ראש חדשים וגו'. קבלו הפהנים אותו ואת בנו ופסלו את עבדו משם פסול וכשבאו לבית דין קבלו אותו ואת עבדו ופסלו את בנו משם קרוב:

הלכה ז מתניתין אלו הן הפסולין המשחק בקוביא והמלוה ברבית

[דף ט' ע"א]

ומפריחי יונים וכחרי שביעית ועבדים זה הפלל כל עדות שאין האשה בשירה לה אף הן אינן בשירין:

גמ' זה המשחק בפסיפסין. אחד המשחק בפסיפסין ואחד המשחק בקליפי אגוזים ורמונים מאימתי מקבלין אותו משישבור את פסיפסיו ויבדק ויחזור בו חזרה גמורה. מלוה ברבית זה שהוא מלוה ברבית מאימתי מקבלין אותם משיקרע את שטרותיו ויבדק ויחזור חזרה גמורה. מפריחי יונים זה שהוא ממרה יונים. אחד ממרה יונים ואחד ממרה שאר בהמה חיה ועוף מאימתי מקבלין אותו משישבור את פנימו ויבדק ויחזור בו חזרה גמורה. סוחר שביעית זה תגור שביעית אי זהו סוחר שביעית זה שהוא יושב ובמל כל שני שבוע ביון שהגיעה שביעית התחילה מפשיט את ידיו ונושא ונותן בפרות עבירה מאימתי מקבלין אותו משתגיע שביעית אחר ויבדק ויחזור בו חזרה גמורה. תני רבי יוסי אומר שני שביעיות. תני בשם ר' נחמיה חזירת ממוז לא חזירת דברים ויאמר הא לכם מאתים זון וחלקים לעניים מה שנשמתפתי מפירות עבירה. הוסיפו עליהן הרועים והחמסנים והגזלנים וכל החשודין על הממוז עדותן בטילה. אמר רבי אבהו ובלבד ברועים בהמה דקה. אמר רב הונא מאן תנא מפריחי יונים ר' ליעזר דתנינן תמן שנים בשם ר' לעזר יוצא היא אשה בעיר של זהב. מפריחי יונים פסולין מן העדות. אמר רבי מנא קומי ר' יוסה כל ההיא דסנהדרין בר' ליעזר אמר לו דברי הכל היא מהו דברי הכל היא. הלא אמר רבי יוסה וידעין אנו שהוא פסול מעדות ממוז מה בא להעיד בשם שהוא פסול מעדות ממוז כה הוא פסול מעדות נפשות. ועדי החדש בעידי נפשות אינן והא תני זה הפלל כל עדות שאין האשה בשירה לה אף הן אינן בשירין לה מאן תניתה רבנן. רבנן בר' ליעזר מודיי ליה פליגין עליו. רבי יונה בשם רב הונא פולקון דרבי ליעזר אתיין אילין

פלוגוותה פאילין פלוגוותה דתני עד זומם פסול בכל עדות שבתורה דברי רבי מאיר אמר רבי יוסי אימתי בזמן שנמצא זומם בעדות

[דף ט' ע"ב]

נפשות אכל אם נמצא זומם בעדות זומן על הזמון נחשד ומזמון נפסל ואתייה דר' יוסי קרבנן ודרבי מאיר קר' אליעזר:

הלכה ח מתני' – מי שראה את החדש ואינו יכול להלך מוליכין אותו על התמור אפלו במטה אם צודה להן לוקחין בידן מקלות ואם היתה דרך רחוקה לוקחין בידן מזונות שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש שנאמר אלה מועדי ה' מקראי קדש:

גמ' אמר רבי יצחק דברה התורה בכל לשון "והאיש משתאה לה", כל קרב שהוא מחזיק סאתים אם צודה להם לוקחים בידן מקלות. יכול פשם שמחללין את השבת להעיד עליהן כך מחללין את השבת עליהן להודיע שנתקיימו תלמוד לומר אשר תקראו על קריאתן את מחלל את השבת אין את מחלל השבת להודיע שנתקיימו רבי שמעון בן לקיש בעי קצירת העמר מהו שתדחה את השבת ביום התיב ר' אבבי והא תנינן מצותו לקצר בלילה נקצר ביום פשר ודחה השבת. ולא קיבלה. אמר רבי אהא הור רבי שמעון בן לקיש מן הדא בין שחשיכה אמר להן בא השמש אמר הין בא השמש אמר הין מה אנן קיימין אם ללילה כבר הוא אמר אלא אם אינו ענין ללילה תניהו ענין ליום.

[דף י' ע"א]

דבר שהוא דוחה את השבת ביום מכשירין מהו שידיחו את השבת בלילה והתנינן העמידו עושה חביתין לעשות חביתין. תיפתר בחול. תנא ר' חייא בר אבא זה סדר תמיד לעבודת בית אלהינו בין בחול ובין בשבת והתנינן קצרוהו ונתנהו בקופות הביאורו לעזרה והיו מהבהבין אותו באור כדי לקום בו מצות קלי דברי ר' מאיר רבי יוסי אמר מפיון שהתחיל במצוה אומרים לו מרק. התיב ר' יודן קהודקייא קומי ר' יוסה הנע עצמו ששא מן העלייה מפיון שהתחיל במצוה אין אומרים לו מרק. התיב ר' יעקב בר יוסה ונתנינן שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש אמר להן מפיון שהיום צריה ללילה ולילה צריה ליום כמו שפלו יום. אמר ר' יודה בי רבי בזו ולא למפריעו הוא קדוש מפיון שהוא קדוש למפריעו הוא יום הוא לילה:

[דף י"ע"ב]

ברק ב

הלכה א מתניתין אם אינן מפירין אותו משלחין עמו אחר לתעידו. בראשונה היו מקבלין עדות החדש מפל האדם משקלקלו המינים התקינו שלא יהו מקבלין אלא מן המפירין. בראשונה היו משיאין משואות משקלקלו הכותים התקינו שיהו שלוחין יוצאין:

גמרא אמר רבי יונה הכין צורכה מיתני בראשונה היו מקבלין עדות החדש מפל אדם אם אינן מפירין אותו היו משלחין עמו אחר לתעידו אמר ר' יוסה אפלו כמתניתין אתיא היא אם אינן מפירין אותו משלחין עמו אחר לתעידו למה שבראשונה היו מקבלין עדות החדש מפל אדם. ועד אחד נאמן. משלח נתנו לך בדין הנה שלא יהו צריכין עדים והו אפרו שיהו צריכין עדים והו אמרו עד אחד נאמן. עד אחד מהו שיהא נאמן בשנים הו עבדה היו שנים אחד הפל מפירין אותו ואחד אין אדם מפירו. חבירו מפירו חבירו מהו שיצטרף עם אחד מן השוק להעיד עליו ר' ועירה רב הונה בשם רב

[דף י"א ע"א]

אין הוא ואחר מצטרפין על חתימת העד השני. לא צורכה די לא היו שנים אחד הפל מפירין כתב ידו ואחד אין אדם מפירו חבירו חבירו מהו שיעשה כאחד מן השוק להעיד עליו אם בן נמצאת כל העדות מתקימת בעד אחד. אמר רבי יודן ויאות אילו שנים שיעשו מעיר אחת שרופה עפ"ם כגון תדא סוסיטה אחד הפל מפירין אותו שהוא ישראל ואחד אין אדם מפירו חבירו חבירו מהו שיעשה כאחד מן השוק להעיד עליו אם אמר את בן לא נמצאת כל העדות מתקימת בעד אחד והכא נמצאת כל העדות מתקימת בעד אחד. תמן תנינן אמר להן הממנה צאו וראו: אם הגיע זמן השחיטה אם הגיע הרוואה אמר פרקי מהו פרקי ברקת תמן אמרי ברק ברקא הנחה מנהרא. ועד אחד נאמן שנייא היא הכא שאין את יכול לעמד עליו. וחש לומר עד דהוא עליל ונפק הוא מנהרא. חכימא היא מלתה. אמר עד אחד נולד איש פלוני בשבת מלין אותו על פיו חשיכה מוצאי שבת מטלמלין אותו על פיו. ר' אמי מטלמל על פומה דמלייתה רבי מתנייה מטלמל על איבריתה דהרא ר' אמי מל על פי נשים דאמרן שמשא הוות על סוסיטה. מפירו מפיריו מהו לחלל עליהן את השבת נישמענה מן תדא אמר רבי נהוראי פאן שנייה מעשה שירדתי להעיד על עד אחד באישא ולא היו צריכין לי אלא עילה בקשתי להקביל פני חבירי.

[דף י"א ע"ב]

ומה קלוקל הוה תמן שהיו אומרים עצרת לאהר השבת והיו יוצאין עליו מבערב בהזקת שנתקדש. מעתה על ניסן לא יקבלינוז על שאר ירחיא יקבלינוז אמר רבי יוסי בי רבי בון עקר קלקלתהוון מן אדר הוות. מעתה פד היא דכוותהוון יקבלינוז אין לית הוא דכוותהוון לא יקבלינוז זו מפני זו. מעשה ששכרו ביתוסין שני עדי שקר להעיד על החדש שנתקדש וכו' אהד והעיד עדותו והלף לו וכו' אהד ואמר עולה הייתי במעלה אדמים ראיתי רבוין בין שני סלעים ראשו דומה לעגל אונני דומות לגדי וראיתי ונבהלתי ונרתעתי לאחורי והרי מאתם וזו קשורים באפונדתי. אמרו לו הרי מאתם וזו תנינון לה במתנה ושלחיד יבאו וילקו. אתה למה הכנסתה עצמך למספק. אמר להן ראיתי אותם מבקשין להמעות את חכמים אמרתי מוטב שאלף אני ונודיע להכמים. ומה קלוקל הוה תמן דהוון אילין מסבין יום דין ואילין מסבין למחר והיו סבורין שנמלכו בית דין לעברו והו מתקלקליו. מי בטל את המשוואות? רבי בטל את המשוואות והתיר רוצח והתיר עד מפי עד והתיר שיחו יוצאין עליו מבערב בהזקת שנתקדש. אמר רבי אבהו אף על גב דאמר את בטלו את המשוואות לא בטלו מים מיבבתי. ר' זעירא בעא קומי ר' אבהו אילין דחמיין צפת מהו דייסבון אמר ליה רבי בטל את המשוואות צפת למה מסבת. אלא בגין מודעא דאינון ידעין אין משיאין לילי זמנו אלא לילי עבורו. לילי זמנו אין משיאין מפני יום טוב אבל משיאין לילי עבורו. אין משיאין אלא על החדשים

[דף י"ב ע"א]

המיושבין בזמנן מפני יום טוב שחל להיות בערב שבת. ליל זמנו אין משיאין מפני יום טוב לילי עבורו אין משיאין מפני כבוד שבת. שאם אומר את משיאין בין על החדשים המיושבין בזמנן בין על החדשים המעברין שאינן מיושבין בזמנן בין על החדשים המעברין שאינן מיושבין בזמנן אם אמר את כן אף הן סבורין שפוא נמלכו בית דין לעברו והו מתקלקליו:

הלכה ב מתניתין – ביצד היו משיאין משוואות מביאין בלונמות של ארז ארזין וקנים ועצי שמן ונערת של פשתן וכורף במשיחה ועולה לראש החר ומצית בהן את האור ומוליד ומביא מעלה ומוריד עד שהוא רואה את חבירו שהוא עושה כן בראש החר השני וכן בראש החר השלישי. ומנזן היו לגריפינא ומגריפינא לחוורן ומחורון לבית בלתי ומבית בלתי לא וזו אלא מוליד ומביא מעלה ומוריד עד שהוא רואה כל הגולה לפניו במדורת האש:

מסכת בליים מציעא פרק שמיני

א. שדה שהמגורות שלה מבפנים - נמדדות עמה. ומבחוץ - אין נמדדות עמה. אבל מודד את החלל. ורבי יהודה אומר: מודד מקומה מבפנים. רבי שמעון אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עבי הרגלים, ועל עבי הלזבזין שהן נמדדין עמה, על מה נחלקו? על הבינים, שבית שמאי אומר: אין נמדדין. ובית הלל אומר: נמדדין. מוכני - שומט ומודד. מעקה שבמגדל, והקופות, בזמן שהן קבועין - נמדדין עמה. ושאינן קבועין - אין נמדדין עמה. הדפין של קטילקי¹ - הרי אלו טהורין. הגשושין של קטילקי², אף על פי שמפקדין ומנחין בארבע זויות הבית³ - טמאין. ארבע רגלים שבארבע זוויותיה, ושאר הרגלים שלה - טהורות. תמור שתחת המלבן, והספסלים שתחת הרגלים - טהורים. כפותים שתחת הרגלים⁴, אף על פי שחקוקים ומקבלין - טהורים. ואין בהן משום קבול. מלבן של מטה ושל עריסה, נקליטי המטה, ולוחין של סקבים, וכרעים של שלחן, ויד של ספין, בזמן שהן קבועין - חבור לטמאה ולהזאה. נטלין ונתנין - אינן חבור, לא לטמאה ולא להזאה. מלבן של עריסה שהוא מלבש בפיקות, ויש לו רגלים - טמא. מסרג בחבלין ואין לו רגלים; רבי מאיר ורבי יהודה מטמאין, רבי

יוסי ורבי שמעון מטהרין, שאינו עושה מלאכה בגופו.

ב. בראשונה היו אומרים: מטה שגדד בה שתי לשונות לוכסן או שתי כרעים אלכסון, או שגדד בה טפח על טפח אלכסון - טהורה. חזרו אומרים: גודד מלמטה ועולה, עד שימעטנה פחות מטפח. מטה שעשה שתי לשונות שלה מרוחין⁵ מרוח אחת - טמאה. עשה ארבעתן מרוחין, או נטלו שנים אלכסון - טהורה. נטלה קצרה ושתי כרעים - טמאה. מפני שהיא כשירי המטה לישן עליה. ואם מתחלה עשאה כך - טהורה, מפני שהוא כארונות. נטלה ארכה ושתי כרעים; רבי נחמיה מטמא, מפני שנותנה בצד המטה, או בצד האבוס וישן עליה; וחכמים מטהרין. מטה שפרש מגנה אבר אחד ונתנו בזויות, אחד, והחליפו, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי, וכן בחמישי, וכן בששי, וכן בשביעי - עדין טמאה מדרס. ואם החליף את השמיני - טהורה מן המדרס, אבל טמאה מגע מדרס. חזר לאחרון ונתנו בזויות והחליפו, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי, וכן בחמישי, וכן בששי, וכן בשביעי - עדין טמאה מגע מדרס. ואם החליף את השמיני - טהורה. במה דברים אמורים? בזמן שהתחיל מן האחרון, אבל אם התחיל מן הראשון, אף על פי שלא החליף את השמיני - טהורה.

ג. מטה מטמאת חבילה ומטהרת חבילה; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים:

⁵ לפי גירסת הר"ש. ובגמטה הספרים: מלוחין. והינו שעשה הכלי המטה המסרגים מרוחים זה מזה יותר מהצורה, בין שלא עשה אלא שני לשונות, עדין ראוי לתשמיש, אבל בארבע - נטהרו מטמאתם.

¹ היתדת התחתונות במטה, הבולטות כלפי מעלה מהמטה, ולפיכך הן טהורות, שאינן נצרכות למטה.

² דף מגח על הלשונות, בין לשון ללשון, ומהם היתדת הנ"ל יוצאות, והם חשובים כלי.

³ הינו שהן מפרדות מהמטה, ורק מנחות בצדדי הבית.

⁴ שהרגלים של המטה עומדות עליהם.

מטמאת אברין ומטהרת אברין. כיצד? כרע שפרש עם הארפה ועם הקצרה; רבי אליעזר אומר: חבור, ואם הטבילה אינה חוצצת. וחכמים אומרים: אינה חבור, ואם הטבילה - הרי זו חוצצת; דברי רבי שמעון. רבי אומר: רבי אליעזר אומר: אין מטה מטהרת אלא כשהיא שלמה. וחכמים אומרים: מטמאת ומטהרת אברים. מטה שנחלקה לשמונה טמאה, מפני שהוא מחזירה. קבעה במסמר - טהורה.

מסכת כלים מציצא פרק תשיעי

א. כליכה של חיטין - טמאה טמא מת. פרוש הימנה אבר אחד - טמאה. ושני אברים - טהורה. עריסה של בנות - הרי זו טמאה טמא מת. היתה משמשת לשיבה ושכיבה - הרי זו טמאה מדרס. שכורם עליה את הכלים - הרי זו טמאה טמא מת. היתה משמשת לשיבה ושכיבה - הרי זו טמאה מדרס. מטה שנפחתו מעין שלה ואין חבלים מחברין לה, ונשתיר בה כדי שיבה ושכיבה - הרי זו טמאה מדרס. היו דבולטין יוצאין ממנה - הרי אלו טמאין, מפני שהוא מחזירן. החבל היוצא מן המטה עד חמשה טפחים - טהור. מחמשה ועד עשרה - טמא. מעשרה ולמעלה - טהור. עשרה - כלמטה הימנו. חמשה - כלמעלה הימנו. הוזה על החבל, בתוך עשרה טפחים - טהורה, וכשהוא מטביל את המטה - צריך להטביל את החבל. מעשרה טפחים ולמעלה - טמאה. וכשהוא מטביל את המטה אין צריך להטביל את החבל. כרע שהיא טמאה מדרס וחברה למטה - בלה טמאה. וכן במזון וכן בשן של מעדר.

ב. החבל שהוא מסרג את המטה, אפלו מאה אמה - בלן חבור אחד. קשר בו חבל אחר, מן הקשר ולפנים - חבור, מן הקשר ולחוץ - אין חבור. הכניסו לתוך שלשה בתים, אפלו מאה אמה - כלו חבור אחד. קשר בו חבל אחר, מן הקשר ולפנים -

חבור. מן הקשר ולחוץ - אינו חבור. אומר רבי אליעזר בן יעקב: במה דברים אמורים? דרך עליה, אבל דרך ירידה, אפלו קשור בקשור - כלו חבור אחד. החוט שהשחילו למחט, אפלו קשור משני צדדין - הרי זה אינו חבור. הכניסו לבגד - החוט חבור לבגד, ואין המחט חבור לחוט. המשיחות והרצועות שבמטפחות הספרים, ובמטפחות התינוקות, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. רבי שמעון בן גמליאל אומר: שבמטפחת הסורג אפלו קשורות הן חבור, מפני שרוצה בקיומו. המשיחות והרצועות שבשק והקפה, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. ובבאזני כלי חרס, אפלו תפורות - אינן חבור, שאין חבור לכלי חרס. שירים שבכרעי מטה, אוצין⁶ - חבור. רפין - אינן חבור, ובבאזני הזב, אפלו אוצין - אינן חבור.

ג. זה חמר מדרס מבזב: מזון שהוא מכרך בו את המטה, והכניסו לבית שהמת בתוכו, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא - המטה טמאה, ככלים הנוגעין במת. דרס עליו הזב, בתוך עשרה טפחים - הוא טמא ומטה טמאה, חוץ לעשרה - הוא טהור, ומטה טהורה. מזון שהוא מכרך בו את המטה, ונגע בהן המת - טמאין טמאת שבעה. פרושו - טמאין טמאת שבעה. נגע בהן השרץ - טמאין טמאת ערב. פרושו - טמאין טמאת ערב. נגעו בהן משקין - פוסלין את התרומה. פרושו פוסלין את התרומה. זה הכלל: כל טמאה שלא שוה מטה למזון, כגון המת והשק והמשקין - בלם חבור אחד, אפלו עד מאה אמה. וכל טמאה שלא שוה מטה למזון, כגון טמאת הזב והזבה, עד עשרה טפחים - חבור לטמאה, יתר על כן - אינו חבור. רבי אליעזר בר רבי צדוק אומר

⁶ תרומים.

משום רבי שמעון בן גמליאל: עד שבָּעָה טְפָחִים.

מִסְכַּת בָּלִים מְצִיעָא פְּרָק עֲשִׂירִי

א. תְּבָה שְׁהִיא מְלֵאָה כָּלִים, וְקָבַע לָהּ כְּסוּי⁷ - טְמֵאָה. הֵיתָה רִיקְנִית וְקָבַע לָהּ כְּסוּי - טְהוּרָה. לְמָה זֶה דוּמָה? לְחִבִּית רִיקְנִית שְׁהִיא מְלֵאָה רוּחַ, וְעָשָׂה לָהּ מְגוּפָה, שְׁהִיא טְהוּרָה. תְּבָה שְׁהִיא טְמֵאָה טְמֵאָת מִתּוֹ וְקָבַע לָהּ מִדְּרָס - טְהוּרָה מְכַלל טְמֵאָה וּמְקַבְּלַת טְמֵאָה מִכָּאן וּלְהַבָּא. תְּבָה שְׁחֻצְיָה פְתוּחַ וְחֻצְיָה נְעוּל - טְמֵאָה מִדְּרָס וּטְמֵאָה טְמֵאָת מִתּוֹ. נִפְתְּחָה מִלְמַעְלָה - טְמֵאָה, מִפְּנֵי שְׁהִיא מְקַבְּלַת מִלְמַטָּה. נִפְתְּחָה מִלְמַטָּה; רַבִּי מֵאִיר מִטְמֵא מִדְּרָס, וְחֻכְמִים מִטְהַרִּין, מִפְּנֵי שְׁבָטִל הָעֵקֶר - בְּטֵל הַטְּפָלָה. חֲמַת שֶׁנִּפְתְּחָה - הָרִי זֶה טְמֵאָה, שְׁבַתְחָלָה מְשַׁמֶּשֶׁת יְשִׁיבָה וְשֹׁכֵיבָה עִם מְלֵאכְתָּהּ, וְעַכְשָׁיו מְשַׁמֶּשֶׁת יְשִׁיבָה וְשֹׁכֵיבָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, וְחֻכְמִים מְטַהְרִין, מִפְּנֵי שְׁבָטִל הָעֵקֶר - בְּטֵל הַטְּפָלָה. מוֹדִים חֻכְמִים לְרַבִּי מֵאִיר בְּכֹר וְכַסֵּת שֶׁל עוֹר שֶׁנִּקְרָעוּ, שְׂאֵף עַל פִּי שְׂאִינָן מְקַבְּלִין אֶת מָה שְׁבַתְחוּן שֶׁהֵן טְמֵאִין, וְאִין צְרִיךְ לוֹמַר בְּכָרִים שֶׁל אָרִיג וְשֶׁל שֵׁק שֶׁהֵם טְמֵאִין מִשׁוּם אָרִיג. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: תַּבַּת הַבְּלִינִן שְׁהִיא גְבוּהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְיִשׁ לָהּ לְזָבּוּ - טְמֵאָה, שְׁמַתְחִלָּה לְכַךְ נַעֲשִׂית - לֵהִיּוֹת עוֹלָה וְיוֹשֵׁב בְּרֵאשָׁה.

ב. תְּבָה שְׁנוֹתַיִן עָלֶיהָ שְׁמֵן בְּמִרְחָץ, טְמֵא טְמֵא מִתּוֹ וְאִין טְמֵא מִדְּרָס. הִבִּיא נֶסֶר וְקָבַעוּ מְלֻזְבוּ לְלֻזְבוּ לֵהִיּוֹת יוֹשֵׁב עָלֶיהָ - טְמֵאָה מִדְּרָס, וְאִינוּ טְמֵא אֶלָּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצֶּרֶף. אַרְבָּעָה לֹחֲצִין שְׁבֵאַרְבַּע וְזִוְיָמְתִיה, אִם הָיוּ רְחִיבוֹת טַפַּח - טְמֵאוֹת. טְבֵלָה הָעֲלִיוֹנָה שְׁמֵרְצִים עָלֶיהָ אֶת הַמַּעוֹת, אֵף עַל פִּי שִׁישׁ לָהּ לְזָבּוּ - טְהוּרָה. הִבִּיא טְבֵלָה אַחֲרַת

⁷ שְׁקָבַע הַכְּסוּי לְכָלִי בְּמִסְמָרִים, אֶפְלוּ הָבִי

טְמֵאָה, דְּבִינָן דִּישׁ בָּלִים בְּתוֹכָהּ סוּפוּ לַפְתָּה.

וְקָבַע לָהּ לְזָבּוּ לֵהִיּוֹת יוֹשֵׁב עָלֶיהָ - טְמֵאָה מִדְּרָס. וְאִינוּ טְמֵא אֶלָּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצֶּרֶף. סְרִיד שֶׁל חִיטִּינָ⁸, יֵשׁ לוֹ גַּפְּיִם - טְמֵא אִין לוֹ גַּפְּיִם - טְהוּר. הִבִּיא נֶסֶר וְקָבַע מְלֻזְבוּ לְלֻזְבוּ לֵהִיּוֹת יוֹשֵׁב עָלֶיהָ - טְמֵא מִדְּרָס. וְאִינוּ טְמֵא אֶלָּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצֶּרֶף. שְׁלַחְנוֹת שְׁבַפְרָכִין שְׂאוּכַל עָלָיו, הִבִּיא נֶסֶר וְקָבַע מְלֻזְבוּ לְלֻזְבוּ לֵהִיּוֹת יוֹשֵׁב עָלָיו, אֵף עַל פִּי שְׁקָבַעַן בְּמִסְמָר - טְהוּרִין. הִבִּיא כֶּסֶף וְקָבַע לוֹ מְלֻזְבוּ לְלֻזְבוּ לֵהִיּוֹת יוֹשֵׁב עָלָיו - טְמֵא, וְאִין טְמֵא אֶלָּא הַמְשַׁמֵּשׂ אֶת הַצֶּרֶף. הַכּוֹסוֹת שְׁבַכְמָה - הָרִי אֵלּוּ טְהוּרִין, שְׁלֵא נַעֲשׂוּ אֶלָּא לְשִׁמּוֹשׁ עִם הַקְּרָקַע, וְהַבְּדִדִין - טְהוּר, שְׂאִינוּ אֶלָּא יְשִׁיבַת שֶׁל צַעַר.

מִסְכַּת בָּלִים מְצִיעָא פְּרָק אַחַד עָשָׂר

א. עֲרֵבָה שְׁהִיא פְחוּתָה מְשַׁנֵּי לוֹגִין - הָרִי הִיא כְּקַעְרָה, וְשַׁעֲרָה בְּזִיתִים, וּמְשַׁנֵּי לוֹגִין עַד תְּשַׁעָה קַבִּין - אֶפְלוּ זְבִין וְזָבוֹת נְדוּת וְיולָדוֹת, יוֹשְׁבוֹת וְשׁוֹכְבוֹת בְּתוֹכָהּ - טְהוּרָה מִמִּדְּרָס, וְטְמֵאָה טְמֵא מִתּוֹ. נִסְדָּקָה וְאִינָה מְעַמְדַת אֶת הָרַגְלִים, אֶלָּא הַמַּיִם כְּדִי לְהַדִּיחַ בָּהּ אַחַת מִרַגְלָיו - מְקַבְּלַת טְמֵאָת מִדְּרָס; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אוֹמֵר: כְּשִׁיחֻשָּׁב עָלֶיהָ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נְטִמָּה וְנִטְהַרְתָּ אֶפְלוּ עֲשָׂרָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, כִּיצַד? הַנִּיחָה בְּגִשְׁמִים וְנִתְפָּחָה - טְהוּרָה. בְּקָדִים וְנִסְדָּקָה - טְמֵאָה, מִטְהַרְתָּ וּמִטְמֵאָת אֶפְלוּ עֲשָׂרָה פְּעָמִים בַּיּוֹם. נִפְתְּחָה בְּמוֹצֵיא זִיתִים - טְהוּרָה מְכַלל הַטְּמֵאָה. חֹשֶׁב עָלֶיהָ - רַבִּי מִטְמֵא וְחֻכְמִים מְטַהְרִים, וְאוֹמְרִים: עַד שִׁיעֲשֶׂה בָּהּ מַעֲשֵׂהוּ. יִתֵּר עַל כֵּן, שְׁנִסְדָּקָה, אֶפְלוּ זְבִין וְזָבוֹת נְדוּת וְיולָדוֹת יוֹשְׁבוֹת וְשׁוֹכְבוֹת בָּהּ - טְהוּרָה. נִפְתְּחָה בְּמוֹצֵיא רְמוּנִים - טְהוּרָה מְכַלל הַטְּמֵאָה. חֹשֶׁב עָלֶיהָ - רַבִּי עֲקִיבָא מִטְמֵא וְחֻכְמִים מְטַהְרִין, עַד שִׁיקְצַע. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֵׂה שְׁהִבִּיאוּ מְכַפֵּר עָרִים לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן

⁸ כְּלִי שִׁישׁ לְחִיטִּים שְׁמוֹנִיחִים עָלָיו כְּלִי תְשֻׁמוֹשׁ.

גמליאל, יותר מששים ערבות, והיה משערן, גדולה לסאה סאה, וקטנה לשני לגין. וקרובים דברים של סאה סאה, מחזקת תשעה קבין.

ב. ערבת הפיסונות? שמשני לוג ועד תשעה קבין - בית שמאי אומרים: מדרס. ובית הלל אומרים: טמא מת. והחבית¹⁰ - בית שמאי אומרים: מלאה ועומדת. ובית הלל אומרים: מלאה ועומדת וצורה. רבי יהודה אומר: חלופ הדברים. יד הקרדס - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. ואם לא קבעו כל צרכו - הרי זה אינו חבור. מקל שקבעו בקרדס לבקע בו לשעה, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. מסמר שנתנו בדיוסטר¹¹ להיות מסיף עליו - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. מקל שקבעו בדיוסטר, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. קבעו בכלונס - אינו חבור לו. כסא שקבעו בכלונס - טמא, ואינו חבור לו. עשה בו פסא - אין טמא אלא הצרף. וכמה הוא הצרף? מקום ישיבה טפח. פסא שנתנו בבנין, ובנה עליו כדרף ישיבתו - טמא. שלא כדרף ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כדרף ישיבתו -

טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כדרף ישיבתו - טמא. קבעו כדרף ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כדרף ישיבתו - טמא. קבעו, כדרף ישיבתו - טמא. שלא כדרף ישיבתו - טהור.

ג. ארוכה של מטה שעשה לקורות - היא טמאה ומטה טמאה. קבעו - היא טהורה ומטה טמאה. שתי ארכות של מטה שעשאן לקורה - הן טמאות ומטה טמאה. קבען - הן טהורות ומטה טהורה. מפץ שעשאו לקורה, אף על פי שמשמש בו - טהור. היה טמא ועשאו לקורות - טמא, עד שיקבענו במסמר. במה דברים אמורים? מלמטה, אבל מלמעלה, קבעו ולא נתן עליו מעזיבה, נתן עליו מעזיבה ולא קבעו - טמא. קבעו ונתן עליו מעזיבה - טהור. מאימתי טהרתו? בית שמאי אומרים? משיחבל. ובית הלל אומרים: משיחבר - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אומרים, משיחבל ויחבר. ובית הלל אומרים: משיחבל או משיחבר.

ד. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו וילון - הרי הוא טמא טמא-מדרס. הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. רבי אומר: הן הן דברי בית שמאי, אבל בית הלל אומרים: טהור מכלל טמאה, ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהור? משפלה, ואין משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצע לפתח קטן - מקבל טמאה מכאן ולהבא. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו קלע לספינה - הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. ורבי שמעון בן גמליאל אומר: טהור מכלל טמאה ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהרתו? משפלה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצו, ועשאו קלע

⁹ פרוש, מה שמוליכין בהן טיט ואבנים מבנין (באור הגר"א).

¹⁰ הגר"א גורס פאן - יחמת.

¹¹ פרוש, שיש אצל האמן העושה משיחות מקל שיש לו שני ראשיו, דהינו אחד לצפון ואחד למזרח והוא מכריה עליו את ההוט. וקתני במתניתין דאינו חבור, וכשיטמא מקל אחד לא נטמא חברו. וקאמר הכא, דאם קבעו הדיוסטר במסמר... (באור הגר"א).

לְסַפֵּינָה קִטְנָה - מִקְבֵּל טְמֵאָה מִכָּאן וְלְהַבָּא.

ה. הַסְדִּינִין וְהַסְגוּסִין שֶׁנִּתְּנָן בְּאַרְץ, לֵהוּיִת מְהַלֵּךְ עֲלֵיהֶן, אִף עַל פִּי שְׁקִבְעֵן בְּמִסְמֵר - טְמֵא. עֲשֹׂאֵן לְחַפּוֹת בְּהֵן זִיזִין וּכְתָלִים, עֲמוּדִים וְחַלְנוֹת - מִטְמֵאִין טְמֵאֵת אֶהְלִין. וְאִם הֵיִתָּה מְחַצֵּלֵת אֶהֱל - הָרִי זֹו טְהוּרָה. אִין לָךְ הֵיִצֵּא מִן הָעֵץ מִטְמֵא טְמֵאֵת אֶהְלִין אֶלָּא פִּשְׁתֵּן בְּלִבְד. מְחַצֵּלֵת שְׁעִשְׂאָה לְאֶהְלִין, וְחָשַׁב עָלֶיהָ לְשִׁכִּיבָה - טְמֵאָה. עֲשֹׂאָה לְשִׁכִּיבָה, וְחָשַׁב עָלֶיהָ לְאֶהְלִין, עַד שֶׁלֹּא קָשֶׁר רֵאשִׁי הַמְעַדְנִין שֶׁלֶּה - טְמֵאָה. מִשְׁקָשֶׁר רֵאשִׁי מְעַדְנִין - טְהוּרָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: מִטְמֵאֵת וּמִטְהַרֵּת אֶפְלוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים בַּיּוֹם. כִּי־צַד? הַתִּירָה - טְמֵאָה. וְקִשְׂרָה - טְהוּרָה. מִטְמֵאֵת וּמִטְהַרֵּת אֶפְלוּ עֶשֶׂר פְּעָמִים בַּיּוֹם. נִחְלָקָה לְרַחֲבָה - טְהוּרָה. לְאַרְכָּה, וְנִשְׁתִּירוּ בָּהּ שְׁלֹשָׁה מְעַדְנִין שֶׁהֵן שֵׁשָׁה טְפָחִים בֵּין מְעַדֵּן לְמְעַדֵּן, טְפַח מִכָּאן וְטְפַח מִכָּאן - טְמֵאָה. פְּחוֹת מִכֵּן - טְהוּרָה. וְאִם מִתְחַלָּה עֲשֹׂאָה לְכָךְ, אֶפְלוּ פְּחוֹת מִכֵּן - טְמֵאָה. רַבִּי נִתָּן אָמַר: שִׁירֵי מְחַצֵּלֵת - שְׁבַעֲהָ טְפָחִים וְשִׁירֵי הַמִּפְּץ - שֵׁשָׁה טְפָחִים.

מִסְכַּת פְּלִים בְּתֵרָא פְּרָק רֵאשׁוֹן

א. הַנוֹגֵעַ בְּעַמּוּדִין שְׁבַעֲדִין, מִכָּאן וּמִכָּאן, וּבִמְכַבֵּשׁ שֶׁעַל גְּבִי הַקְּנִים, אִף עַל פִּי שְׁחָקוּק וּמִקְבֵּל - טְהוּר. וְאִינוּ טְמֵא אֶלָּא הַנוֹגֵעַ בְּכַרְזוֹל לְבַד. נִדָּה שְׁמִשְׁכָּה אֵת הַחֵבֶל, וְדָרְסָה¹² עַל הַקְּנָה הַעוֹלָה וְיוֹרֵד - הַבְּגָד טְמֵא. מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהֵיִתָּה אֹרְגָתָ בְּגַד בְּטְהַרָה, וּבֵאתָ לְפָנַי רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, וְהָיָה בּוֹדְקָה. אָמַרְהָ לּוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁלֹּא נִטְמָא הַבְּגָד, אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה בְּלָבִי לְשׁוּמְרוֹ. מִתּוֹךְ בְּדִיקוֹת שֶׁהָיָה בּוֹדְקָה רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, אָמַרְהָ לּוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁנִּכְנְסָה נִדָּה וּמִשְׁכָּה עִמִּי בְּחֵבֶל. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְעָל: כִּמָּה גְּדוּלִים

דְּבָרֵי חֲכָמִים! שֶׁהָיוּ אֹמְרִים: לֹא נִתְּפָן לְשׁוּמְרוֹ - טְמֵא. שׁוֹב מַעֲשֵׂה, בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהֵיִתָּה אֹרְגָתָ מִפָּה בְּטְהַרָה, וּבֵאתָ לְפָנַי רַבִּי יִשְׁמַעְעָל, וְהָיָה בּוֹדְקָה. אָמַרְהָ לּוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁלֹּא נִטְמָאֵת הַמִּפְּהָ, אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה בְּלָבִי לְשׁוּמְרוֹ. מִתּוֹךְ בְּדִיקוֹת שֶׁהָיָה רַבִּי יִשְׁמַעְעָל בּוֹדְקָה, אָמַרְהָ לּוֹ: רַבִּי! יוֹדַעַת אֲנִי שֶׁנִּפְסָקָה נִימָה וּקְשָׁרְתֶיהָ בְּפִי. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעְעָל: כִּמָּה גְּדוּלִים דְּבָרֵי חֲכָמִים! שֶׁהָיוּ אֹמְרִים: אִם לֹא נִתְּפָן לְשׁוּמְרוֹ - טְמֵא.

ב. חֲלָדָה שֶׁנִּגְרָה אֵת הָעִירָה שֶׁהוּא עֵתִיד לְהַחְזִירָה, וְהַכְּנִיסְתוּ לְבֵית שְׁהַמַּת בְּתוֹכוֹ, אִף עַל פִּי שְׂאִין בְּאֶהֱל אֶלָּא כָּל שֶׁהוּא - הַבְּגָד טְמֵא טְמֵא-מֵת. דָּרַס עָלֶיהָ הַזָּב בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה טְפָחִים - הַבְּגָד טְמֵא מְדֻרָס. שְׁתֵּי, כָּל זְמַן שֶׁהוּא עֵתִיד לְאַרְג - חֲבוּר לְאַרְגִּי. גָּמַר מְלָאָרְג - אִינוּ טְמֵא אֶלָּא עַד מְקוֹם שֶׁהוּא עֵתִיד לְפַעֵץ. הַנוֹגֵעַ בְּפִסְיוֹת שֶׁל שְׁתֵּי עַד שֶׁלֹּשׁ אֶצְבָּעוֹת, וְשֵׁל עַרְב - הָרִי זֶה אִינוּ חֲבוּר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: הַנוֹגֵעַ בְּפִסְיוֹת שֶׁל שְׁתֵּי, עַד שֶׁלֹּשׁ אֶצְבָּעוֹת - חֲבוּר מִפְּנֵי שֶׁהַכּוֹבֵס אֲמָן מְחַלִּידוֹ לְתוֹכוֹ. הַנוֹגֵעַ בְּצִמְרָה שֶׁעַל גְּבִי הָאֵימָה וּבְאִשׁוּיָה - טְהוּר. וּבְכּוֹשׁ וּבְפִיקָה - טְמֵא. הַנוֹגֵעַ בְּשַׁחַר שֶׁעַל גְּבִי הַלֶּכֶן, וּבְלֶכֶן שֶׁעַל גְּבִי שַׁחַר - טְהוּר. אֲבָל אִם הָיָה כָּלֹ שַׁחַר מִצַּד אֶחָד, וְהָעֵבִירוּ עַל גְּבִי לֶכֶן, אוֹ כָּלֹ לֶכֶן מִצַּד אֶחָד, וְהָעֵבִירוּ עַל גְּבִי שַׁחַר - טְמֵא. הַחֵרֵב שֶׁפָּרְשָׁה עִם יְתוּדוֹת הַמְּחַרְשָׁה - הָרִי זֹו טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְנַקֵּר בָּהּ. חֲלִיּוֹת שֶׁל בָּאָר, הָעֵין שְׁבַמְעַצֵּד, וְהָעֵין שְׁבַמְחַרְשָׁה, וְהַמְּסוּהָ שְׁבַמְעַדֵּר, בְּזִמְנָן שֶׁהֵן קְבוּעִין - חֲבוּר לְטְמֵאָה וְלַהֲזָאָה. בְּזִמְנָן שֶׁהֵן בְּפָנַי עֲצִמֵן - טְהוּרִין. הַמְּשִׁיחוֹת וְהַרְצוּעוֹת שְׁבַמְעַדֵּר: תְּפוּרוֹת - חֲבוּר. וּקְשׁוּרוֹת - אִין חֲבוּר. מְכַבֵּשׁ שֶׁל נִגְר, בְּזִמְנָן שֶׁהוּא קְבוּעַ - חֲבוּר לְטְמֵאָה וְלַהֲזָאָה. נָטַל - אִין חֲבוּר, לֹא לְטְמֵאָה וְלֹא לַהֲזָאָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִף הַנוֹגֵעַ בְּמַלְבָּן שֶׁל מִסָּר הַגְּדוּל מִכָּאן

¹² הַגֵּרָא גּוֹרָם כָּאן: "וְנִשְׁעֵנֵת".

ומכאן - טהור, ואינו טמא אלא מקום אחזת יד, מכאן ומכאן, כלפי הברזל.

ג. השלחן, והטבלא, והדלפקי; שנפחתו, ונשתיר בהן טפח - טמאים. שלחן שחברו, התחתון - טהור. והעליון - טמא. נתפרק - מקבל טמאה מכאן ולהבא. טבלא שחברה, העליונה - טמאה. והתחתונה - טהורה. נתפרקה - מקבלת טמאה מכאן ולהבא. טבלא שמלאה עצים, ותקעה - טהורה. חפה בנסרים - טמאה. שלחן שחפהו בשיש להיות אוכל עלי, אף על פי שעשה לו עץ רחב להיות מקבל בו את השיש - טהור, שלא עשאו אלא לחזיק, להיות מקבל בו את השיש. הספסלין שפונדקאות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהם את הרגלים - טהורים. קבע במסמר - טמאין. הספסלין של מלמדי תינוקות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהן את הרגלים - טהורין. קבען במסמר - טמאין. ספסל שנתפרק - טהור. סרגו במשיחות או בחבלים - טמא. טרקיש שעשה לו עץ כמין שרתוע להיות אוכל עליו - טהור. עשה לו עץ רחב לצרכיו - טמא. פסא שקבעו בערבה, כדרך ישיבתו - טמא, שלא כדרך ישיבתו - טהור. העשוי בה, בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העשוי בה שהוא טהור. ושמאי היה מטמא. על מה נחלקו? על שהביא ממקום אחר וקבעו בה, שבית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי שמאי, שאומר: אפלו מלבן אפלו מבית האמן - טמא.

ד. ישיבת הקרון, התירה - טהורה. קשרה - טמאה. ושבאחורי הקרון, בין כך ובין כך - טהורה, שאינה אלא ישיבת הצער. ישיבת הסתת, התירה - טהורה. קשרה - טמאה, מטמאת ומטהרת אפלו עשור פעמים ביום. עור האסלא וחלל שלה - הרי אלו מצטרפין לטפח. הכסא והספסל

שלפני המטה - הרי אלו טמאין מדרס. דפין שחובטין עליו את השלחין - הרי זה טמא טמא-מת. ספסלין שבמרחץ. זה הפלל: כל שנטל ואין רגליו נטלות עמו, בין של עץ ובין של אבן - טהור, וכל שנטל ורגליו נטלות עמו, של עץ - טמא. של אבן - טהור. מכבש של אושכף שהוא מותח עליו את העור, ומניח עליו את האבן, אף על פי שחוקק ומקבל - טהור. ואין בו משום כלי קבול.

מִסְכַּת כְּלִים בְּתָרָא פְּרָק שְׁנִי

א. כפת חלקה שאין בה גבה טפח - טהור, ושיש בה גבה טפח; רבי מאיר ורבי שמעון מטמאין, רבי יוסי ורבי אלעזר ברבי צדוק מטהרין. אמר רבי מאיר: מעשה באחד שכפת שתי כפין של תמרה להיות יושב עליה. ובא מעשה לפני חכמים וטמאה. אמר רבי שמעון: מעשה באחד שהביא גרופית של זית שהוא משפה כנגדל לפני רבי עקיבה, ואמר: על זו הייתי יושב, וטמאה לו. ראה תלמידיו תהיו, אומר להן: מה לכם תהוין? כעורה מזה טמא רבי יהושע. אמר רבי יוסי: מעשה בארבעה זקנים שהיו יושבין אצל רבי אלעזר בן עזריה חרש בצפורי, רבי חצפית המתרגמן ורבי ישכב הסופר, ורבי חלפתא אבא, ורבי יוחנן בן נורי, והביא לפניהם אחד - ראש פלונס שהוא נטל ברהיטני, ואמר: על זה הייתי יושב, וטהרה לו. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: ראשי פלונסאות היו בהר הבית, שעליהן אמנין יושבין ושפין את האבנים, ולא חשו להן חכמים משום טמאה. וכן היה רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: שני כפותין היו בבית אבא, אחד טמא ואחד טהור, אמרתי לפני אבא: מפני מה זה טמא, וזה טהור? אומר לי: זה שהוא חקוק - טמא, וזה שאין חקוק - טהור, ועליו יושב חגי הנביא. וכלן, אם לא נתכונן לחוקקן - טהורין. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה

מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהורין.

ב. כופית שהכהנים גובלין בה. וכן כופית של קדרה, אם חקוקין ומקבלין כל שהן - טמאין. ואם לאו - טהורין. מעשה בטבחו של אונקלוס הגר, שהביא כופתו לפני רבן גמליאל, והיו שם שמונים וחמשה זקנים יושבין. נטלה רבן גמליאל ונסתכל בה, ונתנה לחברו, וחברו לחברו, כשראה שלא אמרו בה דבר, נטל רבן גמליאל חוט מסדינו של תלמידו, שהוא יושב לפניו, ומתחו עליה, ונמצאת חקוקה כל שהוא, וטמאה לו. אם לא נתכנון לחוקקן - טהורים. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהורין.

ג. המקציע למשכב - אין פחות משלשה על שלשה. ולמושב - טפח. ולמצמיד - כל שהוא. של עץ - עד שיחוק או עד שיעשה רגלים. הכדור, והאימום, והקמיע, והתפלין, וכסת עגלה, שנקרעו, אם מקבלין את מה שבתוכן - טמאין. רבי יהושע בן קרחה אומר, משום רבי אליעזר בן עזריה: אף מטבילין כמו שהן.

ד. האכף - טמא מושב. והתפוס שלו - טמא מרכב. ושאר כל תפיות שבצדדין, אם היו רחבות טפח - טמאות. רבי שמעון אומר: שלשה מרכב ושלשה מושב. זריז האשקלוני, ומדוכה המדית והתפוס - אלו שלשה מרכב. ישיבת הסוס והאנקה והאכף - אלו שלשה מושב. המטה, הכר והפסת של מת; רבי מאיר אומר: אין מטמאין מדרס. וחכמים אומרים: מטמאין מדרס, מפני שהנשים יושבות עליהן ומבכות את מתייהן, והכל שוין שהן טמאין טמאת מת. שלשה מטות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. שכורמים עליה כלים - טמאה טמא-מת. ושל מלבני בני לוי - טהורה מכלום. שלש צריסות הן:

העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. ושל בנות - טמאה טמא מת. ושל סרגין ושל צירין - טהורה מכלום. שלש סבכות הן: של זקנה - טמאה מדרס. ושל ילדה - טמאה טמא מת. נקרעה ואינה מקבלת רב השער - טהורה מכלום. שלשה סנדלין הן: של אדם - טמא מדרס. של בהמה של מתכת - טמאה טמא מת. ושל שעם ושל צפירה - טהורה מכלום. רבי יוסי אומר: כל הפרקלינין - טהורים. וחכמים אומרים שלשה פרקלינין הן: של צדי חיה ועוף - טמא מדרס. ושל הגבין - טמא טמא-מת. ושל קיצין - טהור מכלום. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: כף של מאזנים - שהוא טמא טמא-מת וטלאו על שולי המיחם מבפנים, בין נקוב ובין שאינו נקוב - טמא. מבחוץ, נקוב - טמא. ושאין נקוב - טהור. טלאו על צדו מבפנים, נקוב - טמא. שאינו נקוב - טהור. מבחוץ, בין נקוב ובין שאינו נקוב - טהור.

מסכת פלים בתרא פרק שלישי

א. כר שהפכו, נעשה אחריו - תוכו, ותוכו - אחריו. קפה שהפכה, נעשה אחריה - תוכה, ותוכה - אחריה. רבי מאיר אומר: כל שיש לה תפראות - יש לה אחרים ותך. וכל שאין לה תפראות - אין לה אחרים ותך. רבי יהודה אומר: כל שיש לו פנים - פניו תוכו. המזנין שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - כלו טמא. על אחריו - אין טמא אלא אחריו בלבד. נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. טרכש חלק וטבלא חלקה שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - כלו טמא. על אחריו - אינו טמא, אלא אחריו בלבד, נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. שלחן שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא. נפלו על אחריו - אינו טמא אלא אחריו. נפלו על גבי הרגל שלו - מנגבו והיא טהורה. אמר רבי יהודה: אני

בְּהֵן כּוּס שְׁאֲחוּרְיוּ טְמָאִים בְּבֵית צְבִיטָתוֹ - נְטֻמָּאוּ הַמְּשַׁקֵּין. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: לְיָדִים הַטְּמָאוֹת, כִּיצַד? אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר בְּנִגּוּב, שְׂאִין הַיְדִים מִטְּמָאוֹת הַנִּגּוּב. אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר בְּמֵלֵא מְשַׁקֵּין, שְׁעַד שְׂלֵא יִגַּע בְּהֵן נְטֻמָּאוּ הַמְּשַׁקֵּין, אָמוֹר מַעֲתָה, הָיָה יָדָיו טְמָאוֹת וְאֲחוּרֵי הַכּוּס הָיוּ טְהוּרִין, וּמְשַׁקָּה טוֹפַח בְּאֲחוּרֵי הַכּוּס - אוֹחְזוֹ בְּבֵית צְבִיטָתוֹ, וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׂמָא נְטֻמָּאוּ הַמְּשַׁקֵּין שְׁבִאֲחוּרֵי הַכּוּס, מַחֲמַת יָדָיו, וַיִּחְזְרוּ וַיִּטְמָאוּ אֶת הַכּוּס.

ד. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: לְיָדִים טְהוּרוֹת כִּיצַד? הָיוּ יָדָיו טְהוּרוֹת וְעַלִּיהֶן מְשַׁקָּה טוֹפַח, וְאֲחוּרֵי הַכּוּס טְמָאִין - אוֹחְזוֹ בְּבֵית צְבִיטָתוֹ, וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׂמָא נְטֻמָּאוּ מְשַׁקֵּין שְׁעַל גְּבִי יָדָיו מַחֲמַת הַכּוּס, וַיִּחְזְרוּ וַיִּטְמָאוּ אֶת יָדָיו. רַבִּי טְרַפּוֹן אָמַר: עֲרֻבָה גְדוּלָּה שֶׁל עֵץ - יֵשׁ לָהּ בֵּית הַצְּבִיטָה. זֶה הַכֶּלֶל, נְטִילָתוֹ בְּאַחַת - צְבִיטָתוֹ בְּאַחַת. נְטִילָתוֹ בְּשֵׁתַיִם - צְבִיטָתוֹ בְּשֵׁתַיִם. מְקוּם אֲחִיזָתוֹ - שֵׁם צְבִיטָתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כְּלֵי שֵׁישׁ לָהּ אֲגֹן וְאֶזֶן, וְאֶזֶן וְיָד, וְאִין לוֹ בֵּית הַצְּבִיטָה. כְּלֵי הַקֶּדֶשׁ - אִין לָהֶם אֲחוּרִים וְתָף וּבֵית הַצְּבִיטָה, וְאִין מְטַבִּילִין כְּלָיִם בְּתוֹף כְּלָיִם לְקֶדֶשׁ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַה זֶה לְשׁוֹן כְּפוּל, כָּל שֵׁישׁ לוֹ אֲחוּרִים וְתָף - יֵשׁ לוֹ בֵּית הַצְּבִיטָה. וְכָל שְׂאִין לוֹ אֲחוּרִים וְתָף - אִין לוֹ בֵּית הַצְּבִיטָה. אַחַד קֶדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ וְאֶחָד קֶדְשֵׁי הַגְּבוּל לְכַף. כָּל הַכֶּלִים יוֹרְדִין לְיָדֵי טְמָאָתָן בְּמַחֲשָׁבָה, וְאִין עוֹלִין מִיָּדֵי טְמָאָתָן אֶלָּא בְּשִׁנּוּי מַעֲשֵׂה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִין שְׁנַיִ מַעֲשֵׂה אֶלָּא לְקַלְקוּל.

אָמַר, הִלְכָהּ, מִימֵיהֶם שֶׁל כֹּהֲנִים לֹא נִמְנָעוּ מִלְּהִיּוֹת נֹתְנִין עַל גְּבֵי רִגְלוֹ שֶׁל שְׁלֹחַן מְשַׁקֵּין טְמָאִין. וְאָמְרוּ מְשַׁקֵּין שְׁעַל גְּבֵי רִגְלָיו - מְנַגְּבָהּ וְהִיא טְהוּרָה.

ב. הַמְרַדֵּעַ שֶׁנִּפְלוּ מְשַׁקֵּין עַל מַקְצֵתוֹ - כְּלוֹ טְמָא. (נִפְלוּ לְאֲחוּרֵי - אִין טְמָא אֶלָּא אֲחוּרֵי); דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמֵים אוֹמְרִים: נִפְלוּ עַל הַחֲרָחור - אִינוֹ טְמָא אֶלָּא שְׁבַעָה. וְעַל הַדְּרָבָן - אִין טְמָא אֶלָּא אַרְבַּעָה. זוּמָא - לִיסְטְרוֹן שֶׁנִּפְלוּ מְשַׁקֵּין עַל תּוֹכָהּ - טְמָאָה כְּלָה. נִפְלוּ עַל אֲחוּרֵיהָ - אִינוֹ טְמָאָה אֶלָּא אֲחוּרֵיהָ. תּוֹכָהּ וְהַמְזוּלָּג וְהַיָּד - טְהוּרִין. נִפְלוּ עַל גְּבֵי הַמְזוּלָּג - חוֹלְקִין אֶת הַיָּד. הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַטְּמָא - טְמָא. וְהַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַטְּהוֹר - טְהוֹר. נִפְלוּ עַל גְּבֵי הַיָּד - מְנַגְּבָה וְהִיא טְהוּרָה. קֶפֶה שֶׁנִּפְלוּ מְשַׁקֵּין לְתוֹכָהּ - כְּלָה טְמָאָה. נִפְלוּ עַל אֲחוּרֵיהָ - אֲחוּרֵיהָ טְמָאִין. תּוֹכָהּ וְהַאֶזֶן - טְהוּרִין. נִפְלוּ עַל גְּבֵי הַאֶזֶן - מְנַגְּבָה וְהִיא טְהוּרָה. אֶלָּא שְׁנֵהֲגוּ כֹהֲנִים, שְׂלֵא יְהוּ מְקִימִים אֶת הַגְּבִים טְמָאִין, מִפְּנֵי הַתְּקָלָה. הִרְבַּע וְחֲצֵי הִרְבַּע, חֻקֵּק אֶת הִרְבַּע, וְעַתִּיד לְחוּק אֶת חֲצֵי הִרְבַּע, חֻקֵּק אֶת חֲצֵי הִרְבַּע, וְעַתִּיד לְחוּק אֶת הִרְבַּע - טְהוֹר, עַד שְׁיַחְזוּק אֶת שְׁנֵיהֶם. נְטֻמָּאוּ אֲחוּרֵי הִרְבַּע בְּמְשַׁקֵּין - אֲחוּרֵי חֲצֵי הִרְבַּע טְמָאִין. וְכִשְׁהוּא מְטַבִּיל אֶת הִרְבַּע - צְרִיף לְהַטְבִּיל אֶת חֲצֵי הִרְבַּע. הָיָה עָלָיו דְּבַר חוֹצֵץ וְהַטְבִּילוֹ - לֹא עֲשֵׂה כְּלוּם.

ג. הִרְבַּע שֶׁמְלֹאָהוּ עֲצִים וְחֻקְעוּ; רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי מְטַמְאִין עַד שְׁיִקְבְּעוּנוּ בְּמַסְמַר. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה: לֹא הִזְכִּירוּ בֵּית הַצְּבִיטָה אֶלָּא לְכוּסוֹת, שְׂלֵא יְהִיָּה שׁוֹתָה, וְרֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן מִטְּמָא. מְשַׁקֵּין טְמָאִין שֶׁהָיוּ נֹתְנִין אֲבֵית צְבִיטָתוֹ שֶׁל כּוּס, וְנִגַּע בְּהֵן כֹּפֶר טְהוֹר - נְטֻמָּא הַכֶּפֶר. מְשַׁקֵּין טְהוּרִין שֶׁהָיוּ נֹתְנִין אֲבֵית צְבִיטָתוֹ שֶׁל כּוּס, וְנִגַּע בְּהֵן כֹּפֶר טְמָא - נְטֻמָּאוּ הַמְּשַׁקֵּין. מְשַׁקֵּין טְמָאִין שֶׁהָיוּ נֹתְנִין עַל גְּבֵי הָאֶרֶץ, וְנִגַּע בְּהֵן כּוּס, שְׁאֲחוּרֵי טְהוּרִין בְּבֵית צְבִיטָתוֹ - נְטֻמָּאוּ אֲחוּרֵי הַכּוּס. מְשַׁקֵּין טְהוּרִין שֶׁהָיוּ נֹתְנִין עַל גְּבֵי הָאֶרֶץ, וְנִגַּע

<p>25</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כ"א</p> <p>21</p>	<p>6:17 _____ נץ החמה 9:36 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:43 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:51 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>5:04 _____ עלות השחר 9:00 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:19 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:38 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סא • ירושלמי: ראש השנה ה' • תוספתא: כלים מצינא ח נ"ך: יחזקאל מו-מז • רמב"ם: מעשה הקרבנות יז</p>
<p>26</p> <p>שני Monday</p>	<p>כ"ב</p> <p>22</p>	<p>6:18 _____ נץ החמה 9:37 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:43 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:49 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>5:05 _____ עלות השחר 9:01 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:19 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:36 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סב • ירושלמי: ראש השנה ו' • תוספתא: כלים מצינא ט נ"ך: יחזקאל מח - הושע א • רמב"ם: מעשה הקרבנות יח</p>
<p>27</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כ"ג</p> <p>23</p>	<p>6:19 _____ נץ החמה 9:37 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:44 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:47 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>5:06 _____ עלות השחר 9:01 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:20 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:34 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סג • ירושלמי: ראש השנה ז' • תוספתא: כלים מצינא י נ"ך: הושע ב-ג • רמב"ם: מעשה הקרבנות יט</p>
<p>28</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כ"ד</p> <p>24</p>	<p>6:20 _____ נץ החמה 9:38 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:44 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:46 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>5:07 _____ עלות השחר 9:02 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:20 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:33 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סד • ירושלמי: ראש השנה ח' • תוספתא: כלים מצינא יא נ"ך: הושע ד-ה • רמב"ם: תמידין ומוספין א</p>
<p>29</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כ"ה</p> <p>25</p>	<p>6:21 _____ נץ החמה 9:38 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:44 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:44 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>5:08 _____ עלות השחר 9:02 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:20 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:31 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סה • ירושלמי: ראש השנה ט' • תוספתא: כלים בתרא א נ"ך: הושע ו-ז • רמב"ם: תמידין ומוספין ב</p>
<p>30</p> <p>ששי Friday</p>	<p>כ"ו</p> <p>26</p>	<p>6:22 _____ נץ החמה 9:38 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:44 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:43 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>5:09 _____ עלות השחר 9:02 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:20 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:30 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סו • ירושלמי: ראש השנה י' • תוספתא: כלים בתרא ב נ"ך: הושע ח-ט • רמב"ם: תמידין ומוספין ג</p>
<p>31</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>הפטרה: עיני סערה</p>	<p>כ"ז</p> <p>27</p>	<p>6:23 _____ נץ החמה 9:38 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:44 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:41 _____ צה"כ לשיטת ר"ת</p>	<p>ראה מבה"ת, פרק ו 5:10 _____ עלות השחר 9:02 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:20 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:28 _____ שקיעה בבלי: ב"ב סז • ירושלמי: ראש השנה יא • תוספתא: כלים בתרא ג נ"ך: הושע י-יא • רמב"ם: תמידין ומוספין ד</p>

מברכים חודש אלול המולד: דינסטאג נאכמיטאג 37 מינוט און 12 חלקים נאך 2

ווען א מענטש טוט א מצוה, אפילו עס איז נאר א קליינע מצוה, אויב אבער העלפט דאס ארויס אנדערע אידן, איז דאס פילפאכיג מער חשוב ווי ווען א מענטש טוט נאר א גרויסע מצוה, אבער עס איז נאר פאר זיך אליין.
(כפר המדות אות השוכה סימן נ"ה)